

HĂLĂUCEȘTI - IAȘI

REPERE

Nr. 15

DECEMBRIE 2025

SmartLab

Accreditare Erasmus+

cultural - educaționale

Revista Liceului Teoretic Bogdan Vodă

REPERE

CULTURAL – EDUCAȚIONALE

REVISTĂ BIANUALĂ

Directorul revistei
prof. dr. Iulian Ghercă

Redactor șef
prof. Lidia-Mihaela Neculăș

Traduceri
prof. Monica Tudorache

Corecturi
prof. Silvia Mîrț

Coperta și desktop publishing
prof. Neculai Juncă

Editura PIM
Iasi - 2025

Erasmus+

Colectivul de redacție

- Prof. Neculai Juncă
- Prof. Monica Tudorache
- Prof. Mîrț Silvia
- Prof. Neculăș Aissa
- Prof. Cășuneanu Alina
- Prof. Paiu Ana Maria

Repere cultural-educăionale

HĂLĂUCEȘTI - IAȘI

REPERE

cultural -
educăionale

editura pim
Iași, 2025

ISSN: 2668 – 1196

Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Directorul revistei
prof. dr. Iulian Ghercă

Redactor șef
prof. Lidia–Mihaela Neculăeș

Colectivul de redacție

- prof. Neculai Juncă
- prof. Monica Tudorache
- prof. Silvia Mîrț
- prof. Alina Cășuneanu
- prof. Aissa Neculăeș
- prof. Ana Maria Paiu

Copertă și desktop publishing: Neculai Juncă

Traduceri: Monica Tudorache

Corector: Silvia Mîrț

Disclaimer

Această publicație reflectă numai punctul de vedere al autorilor, care își asumă responsabilitatea corectitudinii și a originalității materialelor publicate. Instituția noastră nu este responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

Nr. 15 • Anul VII • Decembrie 2025

SUMAR

Cuvânt înainte
pag. 7

- Conf. univ. dr. Adrian Vițalaru

EDITORIAL
pag. 9 - 12

- Școala, încotro? (prof. Silvia Mîrț - pag. 9)

PROIECTE,
EXPERIENȚE,
VALORI ȘI
PRINCIPII
EUROPENE
pag. 12 - 40

- **Proiectul de Acreditare Erasmus+ . Anul III**
- *Anul al trei al Acreditării Erasmus+ la Liceul Teoretic Bogdan Vodă Hălăucești: mobilități și formare* (prof. dr. Iulian Ghercă - pag. 12)
- *Formare europeană Erasmus+ pentru un climat școlar armonios: Managementul conflictului, inteligență emoțională și bullying* (prof. Alexandra Măriuță - pag. 16)
- *Jurnal de Erasmus+ . O zi în Praga* (prof. Mihaela Babătă, prof. Alexandra Măriuță - pag. 20)
- *La pas prin Praga* (prof. Mihaela Babătă - pag. 27)
- *Ghidul Erasmus+ 2026–2027: priorități, obiective și noua acțiune KA240* (prof. dr. Iulian Ghercă - pag. 31)
- *Actorii Educației pregătesc o scenă europeană prin Parteneriate Erasmus+* (prof. Mihaela Moldoveanu - pag. 36)

DIN VIAȚA ȘI
ACTIVITATEA
ȘCOLII
pag. 41 - 97

- **Activitate didactică și educativă**
- *Opționale noi la Liceul Teoretic „Bogdan Vodă”, Hălăucești: pregătire pentru viață, competențe moderne și conștientizare personală* (prof. dr. Iulian Ghercă - pag. 41)
- *Testarea standardizată o posibilă opțiune pentru sistemul educațional românesc? Testarea BRIO la Liceul Teoretic Bogdan Vodă Hălăucești - noiembrie 2025* (prof. dr. Iulian Ghercă - pag. 47)

- *Simularea județeană a examenului de Evaluare Națională și Bacalaureat la Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești – „o repetiție” benefică!* (prof. dr. Iulian Ghercă - pag. 51)
- *Săptămâna Verde* (prof. Alina Cășuneanu - pag. 55)
- *Săptămâna „Școala altfel” – Educație prin experiență, tradiție și solidaritate* (prof. Camelia Axinte - pag. 58)
- *Activitățile comisiei CEAC în anul școlar 2024-2025* (prof. Ana Maria Paiu - pag. 62)
- *Activitatea Sportivă a Liceului Teoretic Bogdan Vodă Hălăucești. An școlar 2025-2026* (prof. Ciprian Neculăeș, prof. Robu Emilia-Alexandra - pag. 65)

Proiecte și parteneriate

- *Proiectele de Modernizare și Digitalizare ale Liceului Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești 2023-2026* (prof. dr. Iulian Ghercă - pag. 69)
- *Rădăcini colorate pentru vise mari – un proiect cu suflet pentru grădinița din Hălăucești* (prof. dr. Iulian Ghercă - pag. 74)
- *SNAC la Liceul Teoretic Bogdan Vodă Hălăucești – un an al implicării, solidarității și tradițiilor care unesc comunitatea* (prof. Mirela Casandra - pag. 79)
- *Concursul de matematică CampioMATE* (prof. Ana Maria Paiu - pag. 83)

Cu elevii, pentru elevi și despre elevi

- *Ring the Happiness: e ok să nu fii ok* (Neculăeș Maia, clasa a IX-a B - pag. 86)
- *Activitatea Consiliului Școlar al Elevilor – Implicare și spirit de echipă* (Bucătaru Denis Marian, elev clasa a XI-a A- pag. 89)
- *Departa de casă* (Birtom Emanuela, Clasa a XI-a B - pag. 90)
- *Sărbătoare fără viață* (Birtom Emanuela, Clasa a XI-a B - pag. 91)

- *Crăciunul de atunci și acum* (Ioniță David Ștefan, Clasa a VII-a A - pag. 92)
- *Crăciunul și tradițiile în Banat* (Florea Flavius Damian, Clasa a VII-a A - pag. 93)
- *Desenele lui Erik* (Susan Erik Ștefan, Clasa IA - pag. 94)

ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ
pag. 97 - 122

- *Aspecte generale privind politica occidentală în Orientul Mijlociu între anii 1945-1958* (prof. dr. Iulian Ghercă - pag. 97)
- *Prezentare de carte - „Nicolae Petrescu-Comnen - diplomat” de Adrian Vițalaru* (prof. dr. Iulian Ghercă - pag. 102)
- *Empatia sau virtutea care cere măsură* (prof. Ionuț Olaru - pag. 106)
- *Istorie regăsită - România pe Frontul de Est (XII): Consecințe ale dezastrului de la Cotul Donului* (prof. Neculai Juncă - pag. 109)

CALEIDOSCOP
pag. 123 - 168

- *Miturile noastre de toate zilele / Despre cum continuăm să credem, declarând solemn că nu mai credem* (prof. Ionuț Olaru - pag. 123)
- *Inteligența artificială în educație: pericole și avantaje* (Alexandra-Maria Purcaru - pag. 126)
- *Atelier de educație parentală pozitivă – fundament pentru dezvoltarea copilului și prevenirea violenței în familie și în școală* (prof. Alexandra Măriuță - pag. 130)
- *Noi reguli privind formarea continuă a cadrelor didactice* (prof. Aissa Neculăeș - pag. 134)
- *Amintire* (prof. Mihaela Babăță - pag. 137)
- *Conflicte în cadrul relațiilor din domeniul educației (II). Conflictul școlar* (prof. Neculai Juncă - pag. 138)
- *Rolul metodelor complementare în evaluarea competențelor în învățământul primar (studiu de caz)* (prof. Neculai Juncă - pag. 143)
- *Consecințe ale participării la război asupra Moldovei/ județul Iași (1941 – 1944). Acțiuni subversive sovietice (1941)* (prof. dr. Lucian Spiridon - pag. 148)

Cuvânt înainte

Ajunșă la cel de-al cincisprezecelea număr, revista „Repere cultural - educaționale” reprezintă o mărturie a maturității instituționale și a consecvenței echipei editoriale. Publicația a devenit o adevărată „marcă identitară” a Liceului Teoretic „Bogdan Vodă” din Hălăuțești fiind un spațiu de reflecție, dialog și valorizare a experiențelor didactice și a acumulărilor științifice.

Structura revistei surprinde, cu rigoare și coerență, direcțiile majore de dezvoltare ale Liceului: deschiderea europeană prin programele Erasmus+, preocuparea constantă pentru calitatea actului educațional, diversificarea ofertei curriculare, modernizarea și digitalizarea instituțională, interesul pentru formarea continuă a cadrelor didactice și integrarea noilor metode de predare și evaluare. De un interes aparte este secțiunea dedicată elevilor, care reprezintă un „spațiu de afirmare” al creativității tinerei generații. Contribuțiile elevilor completează armonios pe cele ale profesorilor, conturând imaginea unei comunități educaționale în care elevul este partener activ al actului formativ.

Textele reunite în paginile revistei reflectă o „școală vie”, dinamică, în care profesorii nu sunt doar transmițători de cunoștințe, ci mentori și formatori de caractere. De aceea, felicit colectivul editorial, autorii și întreaga comunitate școlară pentru această realizare și pentru efortul constant de a demonstra că se poate face educație de calitate în pofida provocărilor cu care s-a confruntat și se confruntă sistemul de învățământ din România.

Conf. univ. dr. Adrian Vițalaru

Școala, încotro?

Prof. MîrȚ Silvia

Liceul Teoretic Bogdan Vodă Hălăucești

Căutând un element comun tuturor vremurilor - trecute, prezente și viitoare - școala, văzută ca instituție pentru educație, are drept scop influențarea, transformarea și dezvoltarea unui individ, proces care depinde de factorii genetici – *plămada* - și de mediile educogene - *plămăditorii*, de cel care dorește să împărtășească ce știe și de cel care vrea să primească darul de preț, știința celuilalt, urmând acest proces de transformare.

Ce elemente influențează acest proces: vârsta, timpul, metoda sau politicile educaționale?

Privind la timpurile trecute, într-o radiografie a învățământului, apare, ca nucleu al „școlii de ieri”, elevul silitor, conștiincios, care înțelege importanța „cărții”, a educației, și impactul acesteia asupra propriei evoluții viitoare și a generației din care face parte. Profesorul era exigent, cerând mult de la elevii lui, iar părinții, de asemenea, puneau presiune pe copiii lor și doreau ca ei să aibă rezultate tot mai bune pentru a reuși în viață, pentru a deveni *Oameni*. Părintele susținea școala cu implicare directă, fiind astfel primul model de respect și colaborare oferit copiilor și, împreună- școală și familie-, un factor decisiv al orientării școlare și profesionale viitoare.

La acel timp, o diplomă de absolvire a unei instituții superioare de învățământ, o facultate, cântărea foarte greu la o angajare, la obținerea unui loc de muncă, la respectul primit din partea celorlalți cu sau fără aceleași studii, fiind un element apreciat de întreaga societate. Tânărul educat de școală, indiferent de nivelul de învățământ absolvit, era serios, pregătit pentru viață și societate, chiar dacă vremurile și atitudinea adulților care i-au format sunt considerate, astăzi, învechite, comuniste.

Fără a părea o nostalgică a celor vremuri, nu pot să neg valorile pe care societatea, în ansamblul său, le avea și pe care le insufla noilor generații, din perspectiva educației. Privesc în urmă, la generațiile asupra cărora am avut sarcina, obligația morală, dar și bucuria de a le educa, de a le forma și asupra cărora, atât cât m-am priceput, mi-am pus amprenta și am contribuit, firește, într-o mică măsură, la conturarea personalității lor. Astăzi sunt oameni cu niște calități morale deosebite, capabili de performanțe profesionale în diverse domenii și la niveluri diferite- căci suntem individualități cu dezvoltare proprie-

dar și familiști adevărați, cărora le sunt recunoscătoare, lor și părinților lor, căci așa am evoluat și eu, atât profesional, cât și ca om.

Însă, provocările vremurilor în care trăim, dezinteresul pentru școală, lipsa motivației pentru învățare, lipsa valorilor sociale autentice, permanenta transformare a lumii din jurul nostru, cer școlii o reînnoire continuă, o schimbare a modului de abordare și adaptare a principiilor, a conținuturilor, a corpului profesoral, dar nu o renunțare la elementele sale fundamentale. Dar un elev nu învață doar din lecțiile la care participă în clasă, la școală, ci și din activitățile extracurriculare, participări la proiecte variate, din timpul petrecut cu familia- care îi trasează primii pași în viață și îl susține apoi în formarea sa-, din relația cu grupul de prieteni, cu societatea.

Din punctul de vedere al școlii, ca instituție principală cu rol în educație, copiii au astăzi posibilitatea de a alege să studieze ce îi interesează, prin selectarea unui profil de studiu și a unei specializări care se pliază, de cele mai multe ori, pe calitățile și personalitatea elevului, prin prezența curriculumului la decizia școlii (CDS), printr-o paleta largă de strategii abordate de profesori- metode de învățare moderne îmbinate cu cele tradiționale, forme variate de organizare a activității de învățare, materiale clasice, dar și digitalizate, spații ergonomice și dotate corespunzător noilor timpuri.

Dar implicarea în proiecte sau concursuri, care, de cele mai multe ori, nu completează învățarea, ci devin un scop în sine, cu o miză nerealistă a plasării pe o poziție fruntașă, este o mare problemă a școlii de azi. La aceasta, se adaugă temele care sunt limitate sau opționale, lectura ce se limitează doar la a citi sau a selecta experiențele și părerile altora, direct sau de pe internet, de cele mai multe ori fără a le trece prin filtrul gândirii proprii, nereușindu-se ca interacțiunea cu o carte, considerată *prieten* în trecut, să îi ducă pe elevi în acel univers al valorilor și modelelor de urmat, lăsând locul lui “Nu îmi pasă!”, “Nu vreau!” sau “Nu mă interesează!”.

Constatăm că astăzi elevii sunt agitați și nemulțumiți, nu mai au timp de joacă, în sens clasic, sau nu își lasă timp pentru comunicare, interrelaționare cu prietenii sau chiar cu familia, izolându-se, apărând tot mai des diverse tulburări de personalitate.

Oare uităm că sunt totuși copii, că vor să facă ce își doresc, că e nevoie să triem informațiile care ne bombardează existența și să îi învățăm să facă ei înșiși lucrul acesta? Cum ar trebui să le transmitem bucuria că poate învăța oricând și din orice situație dacă o analizează critic, că poate dovedi prin aceasta că fiecare este special, că e benefic să colaborezi , dar să fii și competitiv cu tine însuși și apoi cu ceilalți? Ce trebuie să facem pentru a-i schimba elevului atitudinea, dorința de implicare ca să ajungă acolo unde ne

dorim noi, ca resonsabili ai formării lor? În ce direcție trebuie să evolueze pentru a face față provocărilor societății peste 10, 20 sau 30 de ani? Cum îi pregătim pentru viitor, dacă îi raportăm mereu doar la valorile trecutului?

Demersul școlar clasic, neschimbat sau cel actual, debusolat nu permit elevului o adaptare la cerințele viitorului- gândire critică, spirit de echipă, rezolvare de probleme, flexibilitate în gândire, inteligență emoțională sau ascultare activă. Trebuie să le vedem aspirațiile, curiozitatea, creativitatea, dorințele și să le punem în valoare noi, toți cei implicați în educarea lor - școală, părinte, societate.

Cu tristețe, vedem că politicile educaționale sunt încă în derivă și le trăim consecințele. Se uită adeseori că e necesară, în primă etapă, învățarea scris-cititului și a socotitului, la care să se adauge apoi, treptat, istoria, geografia, științele, tehnologia și alte domenii de studiu preferate de elevi sau cerute de vremuri.

Școala, încotro? Care poate fi soluția? O contopire a vechiului sistem cu cel actual pentru o evoluție în consens cu cerințele viitoare, prin continuarea însușirii valorilor și evoluției direcției lor, prin perfecționarea actului didactic ca proiectare și desfășurare de către profesori pregătiți să facă față atât de multor provocări.

Consider că, după o viață dedicată școlii, educării celor mai mici sau mai mari, nu poate fi nimic mai frumos acum, decât să știi că foștii elevi sunt realizați profesional și familial, că sunt respectați, la rândul lor, în societate. Să primești des mesaje de recunoștință de la foștii elevi sau părinții lor, și nu doar de la cei cu performanțe la învățătură, să fii astăzi coleg cu elevii tăi din diferite generații, căroră simți că le-ai insuflat nu numai dragostea pentru profesia de dascăl, ci și responsabilitatea pentru viitor, este o satisfacție care îți umple sufletul. E semn clar că școala, prin oamenii ei, de ieri sau de azi, prin menirea și efortul lor de a face față schimbărilor de orice natură, a reușit să pună la temelia elevilor săi valori pentru viață, iar profesorul poate semna cu demnitate în cartea celor care formează OAMENI.

Anul al III-lea al Acreditării Erasmus+ la Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești: mobilități și formare

Director adj., prof. dr. *Iulian Ghercă*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Liceul din Hălăucești continuă cu succes implementarea programului de acreditare Erasmus+, ajungând în **anul III** al proiectului. Acest program oferă cadrul legal și financiar pentru mobilități internaționale regulate, menite să dezvolte competențele cadrelor didactice și să consolideze calitatea procesului educațional. Într-o perioadă de schimbări și provocări fără precedent în lume și societate, iar pe cale de consecință, și în domeniul educațional, rolul și importanța internaționalizării actului educațional și formarea continuă a cadrelor didactice devine un element fundamental în procesul de învățământ.

În perioada 2025–2026, **opt cadre didactice** vor participa la trei mobilități internaționale, fiecare axată pe dezvoltarea unor competențe specifice: **gestionarea conflictelor, crearea de medii de învățare incluzive și integrarea inteligenței artificiale în educație**- trei domenii de maximă actualitate și provocări la care soluțiile sunt complexe, diverse și greu de identificat, fără o pregătire adecvată a profesorilor. De asemenea, la nivelul instituției au fost identificate anumite probleme specifice în această zonă, drept pentru care avem ca obiective concrete în proiectul de Acreditare rezolvarea acestor provocări complexe. Aceste experiențe contribuie la modernizarea școlii și la îmbunătățirea procesului de predare-învățare.

Mobilitățile programate și detaliile cursurilor de formare și perfecționare:

1. Curs - Praga, Cehia (15–20 decembrie 2025); – Conflict Management

- **Participanți:** Babată Mihaela și Mariuță Alexandra Elena
- **Detalii curs:** „Conflict Management – Training Course for Teachers”

• **Obiective și conținut:** Cursul oferă instrumente practice pentru **gestionarea conflictelor între elevi și cadre didactice**, tehnici de mediere și comunicare eficientă, metode de prevenire a tensiunilor în clasă și crearea unui mediu educațional sigur și armonios. Participanții vor explora scenarii reale, studii de caz și strategii de comunicare interculturală pentru a gestiona situații dificile în școlile multiculturale.

2. Curs - Split, Croația (26–31 ianuarie 2026); – Designing Inclusive Learning Environment

• **Participanți:** Axinte Daniela Camelia, Moldoveanu Mihaela, Paiu Ana Maria

• **Detalii curs:** „Designing Inclusive Learning Environment – Training Course for Teachers”

• **Obiective și conținut:** Cursul se concentrează pe **dezvoltarea competențelor pentru crearea unui mediu de învățare incluziv**, abordarea diversității în clasă și adaptarea predării pentru elevi cu nevoi speciale sau diferențe de ritm și stil de învățare. Participanții vor învăța să utilizeze metode active, resurse digitale și instrumente de evaluare diferențiată, pentru a spori implicarea și succesul elevilor.

3. Curs Reykjavik, Islanda (28 iunie – 3 iulie 2026) – Artificial Intelligence (AI) in Education

• **Participanți:** Neculaes Ana Maria Aissa, Petrilă Claudia, Ghercă Iulian

• **Detalii curs:** „Artificial Intelligence (AI) in Education: Revolutionizing Learning and Teaching to Empower Educators and Students”

• **Obiective și conținut:** Acest curs oferă **cunoștințe despre integrarea inteligenței artificiale în procesul educațional**, pentru personalizarea învățării și analiza datelor educaționale. Participanții vor explora aplicații practice de AI în predare, platforme educaționale digitale și strategii de evaluare inovativă, cu scopul de a sprijini elevii în dezvoltarea competențelor secolului XXI.

Impactul mobilităților asupra Liceului Hălăucești

Participarea cadrelor didactice la aceste mobilități internaționale are efecte profunde și durabile asupra școlii:

1. **Îmbunătățirea competențelor profesionale și pedagogice**

○ Profesorii dobândesc abilități practice și teoretice avansate în domenii precum managementul conflictelor, incluziunea educațională și utilizarea tehnologiilor inovative, aplicabile imediat în clasele liceului.

2. **Modernizarea procesului de predare**

○ Implementarea metodelor și strategiilor învățate în străinătate conduce la **lecții interactive**, utilizarea eficientă a instrumentelor digitale și adaptarea conținutului la nevoile diversificate ale elevilor.

3. **Promovarea incluziunii și diversității**

○ Formarea privind crearea unui mediu de învățare incluziv permite școlii să răspundă mai bine nevoilor elevilor cu cerințe speciale și să promoveze egalitatea de șanse în educație.

4. **Stimularea inovării și a colaborării**

○ Profesorii participanți devin promotori ai schimbului de bune practici, organizând sesiuni de instruire pentru colegi și dezvoltând proiecte interdisciplinare bazate pe metode noi de predare.

5. **Consolidarea vizibilității internaționale**

○ Mobilitățile sporesc reputația liceului în cadrul rețelei Erasmus+, evidențiind angajamentul instituției pentru excelență educațională și internaționalizare.

Concluzii

Anul III al acreditării Erasmus+ la Liceul Hălăucești reprezintă un **punct de cotitură în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice și modernizarea școlii**. Mobilitățile din Cehia, Croația și Islanda oferă experiențe practice și teoretice valoroase, orientate spre:

- gestionarea eficientă a conflictelor în școală;
- crearea de medii de învățare incluzive și accesibile tuturor elevilor;
- integrarea tehnologiilor emergente, inclusiv inteligența artificială, în procesul educațional.

Prin aceste experiențe, Liceul din Hălăucești consolidează cultura organizațională orientată spre **inovație, colaborare și internaționalizare**, contribuind semnificativ la pregătirea elevilor pentru provocările educației secolului XXI și la dezvoltarea continuă a cadrelor didactice. Conectarea procesului educațional la realitățile, schimbările și tendințele internaționale este

o necesitate a timpurilor și societății în care trăim și o condiție absolut necesară, chiar dacă nu și suficientă, pentru a putea oferi un învățământ de calitate prin care să se pregătescă elevii pentru schimbările majore ce se petrec în societate în contextul actual al dezvoltării și utilizării inteligenței artificiale și nu numai.

The Third Year of Erasmus+ Accreditation at “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool Hălăucești: Mobility and Training

The third year of Erasmus+ accreditation at “Bogdan Vodă Theoretical Highschool, Hălăucești focuses on the teachers’ professional development through three international mobility programmes involving eight teachers. The first mobility, in **Prague, Czech Republic**, focuses on **conflict management** in schools. The second mobility, in **Split, Croatia**, aims to create **inclusive learning environments** adapted to student diversity.

The third mobility, in **Reykjavik, Iceland**, explores the use of **artificial intelligence in education** for personalizing learning and innovating teaching. The impact of the mobilities includes **improving professional skills, modernizing teaching, promoting inclusion, stimulating innovation, and strengthening the international visibility** of the highschool. Thus, Erasmus+ accreditation contributes to the continuous development of teachers and the modernization of the institution, preparing students for the challenges of 21st-century education.

Formare europeană Erasmus+ pentru un climat școlar armonios: Managementul conflictului, inteligență emoțională și bullying

Profesor consilier școlar Măriuță Alexandra
Liceul Teoretic Bogdan Vodă, Hălăucești

Participarea la cursul Erasmus+ dedicat temei „Managementul conflictului, inteligență emoțională și bullying” a reprezentat o oportunitate de dezvoltare profesională cu adevărat remarcabilă. Programul de formare coordonat de un expert în dezvoltare profesională din Republica Cehă, a reunit cadre didactice din trei țări - România, Italia și Cipru, oferind un context multicultural în care schimbul de idei, experiențe și perspective a devenit o componentă-cheie a învățării. Diversitatea grupului a îmbogățit considerabil întreaga experiență, deoarece fiecare sistem educațional a adus cu sine particularități, provocări și soluții care au completat în mod armonios temele abordate.

Încă din prima zi, activitățile au fost concepute pentru a facilita cunoașterea reciprocă și pentru a crea un climat de încredere între participanți. Grupul a fost format din 14 profesioniști din domeniul educației, unii cu până la 35 de ani experiență, cu preocupări comune legate de gestionarea conflictelor și de promovarea unui climat școlar pozitiv. Fiecare participant și-a exprimat așteptările legate de curs, iar acestea au evidențiat teme de interes major: înțelegerea mecanismelor conflictului, prevenirea bullyingului, dezvoltarea empatiei, gestionarea emoțiilor și identificarea unor strategii eficiente de intervenție în situații tensionate. Această etapă introductivă a demonstrat că, indiferent de țară sau de nivelul de învățământ la care predai, provocările educaționale sunt similare, iar formarea continuă este un demers necesar la nivel european.

În continuarea sesiunii, am fost direcționați către o analiză aprofundată a conceptului de conflict, explorând situațiile în care acesta poate apărea în mediul școlar: între elevi, între elev și profesor, între cadre didactice sau în relația profesor-părinte. Am lucrat apoi pe exemple inspirate din propria experiență, reflectând asupra modului în care am gestionat situațiile respective, identificând astfel alternative mai eficiente. Acest schimb de perspective a fost extrem de valoros, deoarece a permis compararea unor practici educaționale din trei sisteme școlare diferite.

Pentru a facilita o înțelegere mai clară a concepului de conflict și a rolului pe care îl poate juca fiecare protagonist, cu un focus special pe cel al elevului, formatoarea ne-a prezentat modelul etapelor de dezvoltare a grupului propus de Bruce Tuckman. Acesta a constituit un cadru teoretic util pentru înțelegerea modului în care colectivele școlare evoluează și pentru identificarea rolurilor pe care elevii le pot adopta în interiorul grupului. Discuțiile și scenariile analizate au oferit o perspectivă mai profundă asupra nevoilor individuale ale elevilor și asupra modului în care acestea influențează climatul clasei, pozitiv sau negativ.

Dincolo de componenta strict academică, ziua a inclus și un moment special dedicat prezentării școlilor din care proveneam, în care fiecare participant a descris particularitățile instituției, activitățile derulate și specificul comunității educaționale. Acest schimb de informații a evidențiat atât elementele comune ale sistemelor educaționale europene, cât și diferențele culturale care îmbogățesc practica pedagogică, contribuind astfel la consolidarea unei atmosfere de respect și deschidere interculturală.

În zilele următoare, atenția s-a concentrat asupra inteligenței emoționale (IE), un concept esențial în gestionarea conflictelor și în prevenirea comportamentelor agresive. Pornind de la modelul lui Daniel Goleman al IE, am aprofundat înțelegerea componentelor fundamentale ce stau la baza acestui construct teoretic - conștientizarea emoțiilor, autocontrolul, motivația internă, empatia și gestionarea relațiilor, și am discutat despre rolul acestora în activitatea didactică. Exercițiile practice propuse, precum tehnicile de respirație, metodele de ancorare senzorială sau relaxarea progresivă, au constituit o serie de exemple a unor instrumente concrete pentru reglarea emoțională, utile atât pentru profesori, cât și pentru elevi. Aceste tehnici sunt ușor de integrat în activitățile de la clasă și pot contribui la reducerea anxietății, la creșterea concentrării și la îmbunătățirea climatului emoțional al grupului.

Conflictul, în special strategiile de rezoluție a acestuia, este interrelaționat cu o altă temă importantă, și anume, dezvoltarea empatiei și a abilităților sociale. Analiza unor scenarii inspirate din viața școlară a permis înțelegerea cauzelor care pot sta la baza comportamentelor dificile și a evidențiat importanța comunicării asertive și non-violente. Activitățile de improvizație, mimă și mișcare efectuate au demonstrat cât de mult contează modul în care profesorul își exprimă intențiile și emoțiile în relația cu elevii, precum și necesitatea unei abordări calme și constructive în situațiile tensionate. Discuțiile au evidențiat importanța observării comportamentului elevilor, identificării emoțiilor și nevoilor acestor și stabilirii unei relații de încredere, toate acestea contribuind la rezolvarea eficientă a conflictelor.

Ultimul tematică propusă în cadrul cursului a fost și cea mai așteptată, cea a bullyingului. Un element care a îmbogățit considerabil cursul a fost specializarea formatoarei în teatru și dramaturgie. Datorită acestui background artistic, exercițiile dedicate temei bullyingului au căpătat o dimensiune practică și expresivă aparte, permițându-ne să explorăm situațiile de hărțuire prin joc de rol, improvizație și analiză emoțională în profunzime. Activitatea a fost revelatoare, deoarece a permis înțelegerea perspectivelor multiple implicate într-un episod de bullying și a scos în evidență importanța adaptării intervențiilor la particularitățile fiecărui elev și ale fiecărei clase.

Experiența Erasmus+ nu a reprezentat doar o oportunitate de formare, ci și un prilej de reconectare cu sensul profesiei de consilier psihopedagogic. Întâlnirea cu profesori din alte culturi, schimbul de idei și reflecțiile comune asupra provocărilor educaționale au demonstrat că, dincolo de diferențele de sistem, ne unește aceeași dorință: aceea de a crea un mediu școlar sigur, empatic și orientat spre dezvoltarea fiecărui copil.

Cunoștințele și instrumentele dobândite în cadrul cursului nu vor rămâne doar la nivel teoretic, ci vor fi transformate în resurse concrete pe care le voi integra în ședințele de consiliere individuală, cât și în cadrul activităților de la clasă. Sunt convinsă că aplicarea acestor strategii, de la tehnici de reglare emoțională până la metode de comunicare non-violentă și intervenții eficiente în situații de bullying, va contribui la consolidarea unui climat educațional mai sănătos și mai cooperant în cadrul școlii.

În final, această experiență a confirmat încă o dată importanța formării continue și a colaborării internaționale în educație. Fiecare zi petrecută în cadrul proiectului a adus un plus de inspirație și motivație, iar impactul ei se va reflecta nu doar în activitatea mea profesională, ci și în modul în care elevii vor beneficia de un cadru de învățare mai echilibrat, mai empatic și mai orientat spre dezvoltare personală.

This article summarizes the professional experience gained during the Erasmus+ training course on *Conflict management, emotional intelligence, and bullying prevention*. Bringing together professionals from Romania, Italy, and Cyprus, that were coordinated by a Czech trainer, the program created a multicultural learning environment that encouraged the exchange of ideas, classroom practices, and perspectives on student behavior.

Throughout the course, participants explored practical ways to address conflict, support students emotional development, and respond effectively to bullying situations. Hands-on activities such as role-play, group discussions, and experiential exercises helped deepen the understanding of classroom dynamics and the diverse needs of students. The facilitator's background in theatre and drama enriched the course, making it highly engaging and fun at the same time.

Overall, the Erasmus+ experience strengthened the participants' professional skills, highlighted the value of international collaboration, and provided practical strategies that can be applied in schools in order to contribute towards a safer, more empathetic, and cooperative learning environment.

Jurnal de Erasmus+ O zi în Praga

prof. Babăță Mihaela
prof. Măriuță Alexandra
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Luni, 15 decembrie 2025

❖ Dimineața academică

Prima zi a cursului s-a concentrat inițial pe momente de intercunoaștere a grupului format din 14 persoane, din trei țări diferite: România, Italia și Cipru, cu experiențe diverse: învățători, profesori, consilier școlar. De asemenea, fiecare dintre participanți și-a împărtășit expectanțele pe care le au în legătură cu acest curs. Printre acestea s-au numărat: înțelegerea noțiunii de conflict, identificarea și prevenirea bullyingului, promovarea empatiei și a relațiile pozitive în cadru școlar, managementul emoțiilor și strategii de rezolvare a conflictelor.

În partea a doua a sesiunii, a fost abordată noțiunea de conflict și exemplificate tipurile de neînțelegeri care pot apărea între actorii principali ai procesului educațional: elev-elev, elev-profesor, profesor-profesor, profesor-părinte. De asemenea, am desfășurat și câteva exerciții concrete de rezolvare a conflictelor, prin intermediul cărora am împărtășit din experiențele personale. Scopul a fost de a reflecta asupra strategiilor utilizate și de a învăța din practicile pe care fiecare dintre noi le folosim la clasă.

❖ După-amiaza culturală

Prima experiență culturală din Praga a fost condusă și facilitată de unul dintre profesorii agenției de training, Robert Avakian. Cu ajutorul lui, am pătruns în istoria tumultuoasă a acestei țări și am aflat detalii la care în mod normal nu am fi avut acces. De exemplu, după căderea comunismului, solistul formației The Rolling Stones, Mick Jagger, a plătit din fonduri personale pentru modernizarea iluminatului castelului Praga.

Printre monumentele istorice vizitate în această primă zi s-au numărat Universitatea de Stat din Praga, cartierul evreiesc unde se află cea mai veche sinagogă din Europa, statuia lui Franz Kafka, precum și Piața Veche a orașului, o adevărată încântare în perioada Crăciunului. Colindele, luminile și forfota turiștilor ne-au făcut să simțim și mai mult spiritul sărbătorilor.

Marți, 16 decembrie 2026

❖ Dimineața academică

Cea de-a doua zi de curs a început într-o notă amuzantă când am fost invitați să ne identificăm starea de spirit și de energie cu una dintre imaginile amuzante oferite. Acest exercițiu a facilitat tranziția către tematica zilei: Introducere în dinamici de grup.

Formatoarea, Lucie Prisovska, ne-a prezentat modelul dezvoltării grupului inițiat de Bruce Tuckman (1965), pe baza căruia am putut identifica rolurile constructive sau distructive pe care le pot ocupa copiii în cadrul colectivului școlar. Pe baza unor scenarii și prin intermediul experiențelor proprii, am putut înțelege mai în

profundzime dinamicele și nevoile individuale ale fiecărui tip de rol jucat de elevi. La finalul activităților propriu-zise, am fost rugați să facem o scurtă descriere a școlilor de proveniență și să oferim detalii despre activitățile realizate în cadrul școlii. După această prezentare, am fost plăcut surprinși de aprecierile primite de la colegii noștri care au remarcat atât frumusețea iei tradiționale purtate cu o zi înainte, cât și imaginea școlii noastre.

❖ După-amiaza culturală

Această după-amiază a fost rezervată râsetelor la cel mai amuzant și mai captivant muzeu din Praga, muzeul Iluziilor Optice, care conține peste 150 de exponate ce te transpun într-o lume a ludicului și a copilăriei.

Seara s-a încheiat la Restaurace Výstavka, unde ne-am delectat cu o supă guláš, o mâncare tradițională des întâlnită în gastronomia cehă.

Miercuri, 17 decembrie 2026

❖ Dimineața academică

Conceptul pe care ne-am axat a fost inteligența emoțională (IE). Acest concept reprezintă abilitatea de a recunoaște, înțelege și exprima atât emoțiile noastre, cât și pe cele ale elevilor, cu scopul de a crea un mediu de susținere,

acceptare și respect, propice învățării. Clasificarea celor cinci componente ale IE, conform teoriei lui Daniel Goleman: conștientizarea emoțiilor, autocontrolul, motivarea proprie, empatia și gestionarea relațiilor interpersonale, a contribuit la o mai bună înțelegere a conceptului.

Totodată, ni s-au prezentat o serie de strategii și exerciții care pot fi utilizate pentru reglarea emoțională și gestionarea situațiilor conflictuale. Printre acestea menționăm: exercițiile de respirație în 4 timpi, metoda 5-4-3-2-1 pentru ancorare, precum și metoda de respirație și relaxare progresivă a mușchilor.

❖ După-amiaza culturală

Unul dintre punctele principale de atracție în Praga este Capul rotativ al lui Franz Kafka, o sculptură ce iese în evidență prin frumusețea tehnică și geniul creator al lui David Černý. La intrarea în Biblioteca Municipală din Praga, turnul infinit de cărți ne-a ademenit în universul lecturii. Turnul, construit din peste 8000 de cărți, are la interior două oglinzi, una în partea de sus, cealaltă în partea de jos, pentru a crea iluzia optică a unui tunel nesfârșit.

Joi, 18 decembrie 2026

❖ Dimineața academică

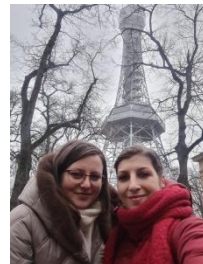
Tematica celei de-a patra zi a fost legată de empatie și abilități sociale, dialog și comportament respectuos. În acest sens, am analizat o serie de scenarii practice ale unor situații care au facilitat conștientizarea nevoilor diverse ale elevilor și cauzele comportamentelor care pot fi percepute ca dificile, opozante sau evitante.

Importanța comunicării de tip asertiv, non-violent a fost un alt punct forte al discuțiilor din cadrul cursului. Exercițiile de improvizație, de mimă, de numărare și mișcare au contribuit la o mai bună înțelegere a modalităților de abordare a situațiilor conflictuale, în care, deseori, suntem nevoiți să recurgem la un tip de comunicare calmă, constructivă care va conduce în cele din urmă la rezolvarea acestora. În aceste momente, am discutat despre pașii pe care ar trebui să îi urmăm pentru o comunicare eficientă: observarea comportamentului, identificarea sentimentelor elevului în cauză, a nevoilor acestuia și comunicarea cu elevul.

❖ După-amiaza culturală

Fiind o zi însorită, am decis să privim Praga de la înălțime, astfel că am făcut o vizită la Turnul Petrin, cunoscut local ca Turnul Eiffel al orașului. Am fost uimite de frumusețea panoramică pe care ne-a oferit-o acest loc, Praga fiind poate chiar mai spectaculoasă din acest unghi.

În apropiere, era și Casa Oglinzilor și nu am putut rata oportunitatea de a intra în jocul creat de iluzia acestora. Am continuat explorarea plimbându-ne prin parc, apoi am avut parte de surpriza unui mini-concert în aer liber oferit de o fanfară formată din tineri locali.

Continuând experiența gastronomică, am decis să ne delectăm cu unul dintre deliciile locale și anume găluște umplute cu diferite creme.

Vineri, 19 decembrie 2026

❖ Dimineața academică

Ultima zi a cursului a început cu un exercițiu de imaginație. Fiecare dintre noi a fost invitat să aleagă o carte ilustrată care ne caracterizează sau care ne oglindește starea de spirit curentă. Am continuat atmosfera degajată printr-un teatru de improvizație strâns legat de tema zilei, și anume bullyingul. Astfel, în grupuri mici ne-am imaginat că suntem persoane implicate într-o situație de acest fel, având posibilitatea de a alege contextul și rolurile (victimă, hărțuitor, observator sau salvator).

Rezultatul a fost unul revelator, deoarece am înțeles perspectiva fiecăruia, iar din postura de observator, am văzut care sunt greșelile pe care înconștient le facem când suntem implicați. Așadar, am conștientizat că putem avea abordări diferite, în funcție de caracteristicile personale ale elevului și ale clasei din care face parte.

Ultima parte a activității a constat într-un mic moment de finalizare oficială a cursului, prin oferirea certificatelor de participare și a unor fotografii de grup care ne vor aminti de aceste momente speciale.

❖ După-amiaza culturală

Nu ne puteam despărți de Praga fără o ultimă vizită în Centrul Vechi al orașului pentru a intra în atmosfera festivă a sărbătorilor de Crăciun. Coincidență sau nu, în drumul nostru am intrat în biserica Sf. Nicholas unde urma să aibă loc un concert de colinde nu doar tradiționale cehe, ci și internaționale. Corul Cancioneta Praga, dirijat de faimosul Lukáš Jindřich, a transmis emoții dincolo de cuvinte celor peste 100 de participanți, transpunându-ne în universul colindelor românești.

Nu se poate să nu amintim de ultima zi petrecută pe meleaguri cehe, când, însoțiti de ghidul nostru Robert, am intrat în contact cu încă o parte din istoria țării. Am călătorit în satul pitoresc Kutna Hora unde am putut vedea cea mai veche catedrală din Cehia, construită în anul 1300, precum și una dintre cele mai mari și mai frumoase biserici, Biserica Barbara. Punctul de atracție principal al orașului, Ossuary, este un loc sacru, decorat cu mii de schelete umane și încărcat de emoție.

Erasmus+ Log A Day in Prague

The article presents the log of activities within the Erasmus+ Accreditation Project, in the mobility program on “Conflict Management, Emotional Intelligence, and Bullying Prevention” held in Prague from 15th to 20th December 2025.

The training program, coordinated by a professional development expert from the Czech Republic, brought together teachers from three countries – Romania, Italy, and Cyprus – providing a multicultural context in which the exchange of ideas, experiences, and perspectives became a key component of learning.

La pas prin Praga

prof. Babăță Mihaela
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăușești

Participarea la cursul „Conflict management, emotional intelligence and bullying prevention“ din Praga a reprezentat un prilej pentru a descoperi o parte din cultura acestei țări. Plimbările pe străzile pietruite aveau să ne descopere frumusețea clădirilor și istoriile absolut captivante ale acestui oraș.

Primul loc pe care l-am vizitat a fost *Castelul din Praga*, cel mai mare castel medieval din lume, care, nu doar că ne-a încântat prin arhitectura și istoria sa, ci ne-a oferit și posibilitatea de a vedea Praga de la înălțime. Spre seară, coborând spre *Podul Carol*, am simțit cu adevărat pulsul Pragăi și bucuria sărbătorilor de iarnă. Fiecare statuie ne spunea câte o poveste, iar artiștii stradali creau un spațiu magic.

Un alt obiectiv a fost *Capul lui Franz Kafka*, o sculptură modernă, formată din elemente metalice rotative care reflectă complexitatea gândirii scriitorului. Această operă mi s-a părut extrem de sugestivă pentru spiritul orașului și frământările omului modern. Tot în legătură cu scriitorul, *statuia lui Franz Kafka* prezintă o perspectivă ironică și profundă asupra operei sale, în care absurdul și realitatea se împletesc. Vizitarea *Palatului Lucerna* din *Pasajul Světozor* și *sculptura Calul* ne-a dat impresia că este spațiul unde arta și istoria se întâlnesc într-o manieră neconvențională.

În centrul orașului, am descoperit câteva locuri care stimulează imaginația și anume *Tunelul de cărți* și *Muzeul iluziilor*. *Tunelul de Cărți* din Biblioteca Municipală este atractiv prin multitudinea de cărți și cele două oglinzi amplasate una în partea de sus, iar cealaltă în partea de jos, pentru a crea iluzia unui univers al cunoașterii fără sfârșit.

Alte obiective au fost *Cimitirului Evreiesc*, alături de *Sinagoga Pinkas*, unde sunt inscripționate numele victimelor Holocaustului. Cimitirul ilustrează condițiile dificile în care a trăit această comunitate vreme îndelungată, iar Sinagoga Pinkas, transformată în memorial al victimelor Holocaustului, păstrează vie memoria uneia dintre cele mai tragice perioade ale istoriei europene. Tot în acest context spiritual, am vizitat *Biserica Duhului Sfânt din Praga*, un lăcaș de cult care impresionează prin simplitate și sobrietate.

Deși mulți dintre localnici se declară a fi atei, numeroasele mănăstiri și biserici conferă un contrast interesant între esență și aparență. Dintre acestea

mai amintim: *Biserica Maica Domnului a Zăpezii*, concepută inițial ca una dintre cele mai mari biserici gotice din Europa Centrală cu interiorul său monumental, *Biserica Sfântul Anton de Padova*, care reflectă credința profund înrădăcinată în cultura cehă și *Mănăstirea Strahov*, faimoasă pentru biblioteca sa impresionantă.

Momentele de relaxare le-am petrecut în *Grădina Franciscană*, un colț de liniște ascuns în agitația orașului, dar și pe *Dealul Petřín*, unde am vizitat *Labirintul de Oglinzi* și am urcat în *Turnul Petřín* unde am avut parte de o imagine de ansamblu asupra Pragăi. Impresionați am fost și de *Teatrul Național din Praga*, un simbol al renașterii, ce reprezintă mândria culturală a cehilor. În apropiere, *Fântâna Kranner*, ridicată în onoarea împăratului Francisc I, adaugă un plus de eleganță peisajului urban.

Praga este suflul unui trecut istoric bine înrădăcinat și acest aspect se poate observa și în clădirile sale. În Praga, rareori se poate observa un element modern, însă atunci când apare este într-adevăr memorabil. Unul dintre ele este *Casa Dansatoarelor*, ce simbolizează libertatea artistică de după perioada comunistă. Aceasta demonstrează capacitatea orașului de a-și respecta trecutul, integrând în același timp elemente arhitecturale contemporane.

După explorarea obiectivelor turistice, experiența culturală a fost completată de gastronomia cehă, care mi-a oferit o perspectivă autentică asupra stilului lor de viață. Într-un restaurant tradițional din centrul vechi, am gustat pentru prima dată *gulaș cehesc*, servit cu pâine caldă. Preparatul era consistent și plin de arome, reflectând specificul bucătăriei locale, adaptată climatului rece. Nici *Grilované klobása* nu a fost mai prejos, un preparat simplu, dar foarte gustos. De altfel, nu am putut trece cu vederea deserturile tradiționale: *trdelník*, un desert dulce copt pe jar, presărat cu zahăr și scorțișoară și *găluștele* tradiționale, umplute cu diferite creme.

Cu toate acestea, să nu uităm că Praga este renumită la nivel mondial pentru berea sa, fiind o destinație turistică majoră datorită culturii berii cehe, cu producții locale faimoase, istorie bogată și experiențe unice precum cele de la spa-urile de bere. Berea cehă atrage vizitatori dornici să o savureze și să se bucure de atmosfera specifică „Orașului de Aur“.

Experiența cultural-istorică a fost completată de excursia la *Kutná Hora*, un oraș medieval de o importanță deosebită pentru economia regatului ceh. Aici am vizitat *Curtea Italiană*, fosta monetărie regală, *Catedrala Sfânta Barbara*, una dintre cele mai impresionante construcții gotice din Europa Centrală. *Biserica Adormirii Maicii Domnului* și a *Sfântului Ioan Botezătorul* din Sedlec au completat lista edificiilor religioase, iar un puternic impact l-a avut *Osuarul*

din Sedlec. Oasele umane au fost transformate în elemente decorative, reprezentând, totodată, fragilitatea vieții și trecerea timpului.

În ciuda faptului că Praga a fost martoră a marilor transformări politice, religioase și culturale, oamenii își păstrează cu sfințenie arhitectura, iar noile clădiri sunt construite tot după aceste modele. Locurile vizitate ne-au oferit nu doar o imagine estetică, ci și o lecție de istorie, contribuind la înțelegerea identității cehe și a rolului pe care acest spațiu l-a avut de-a lungul secolelor.

Fiecare pas prin Praga a fost o descoperire, o călătorie complexă prin istorie și a contribuit la înțelegerea evoluției culturale, religioase și politice a acestei țări. Praga și Kutná Hora s-au dovedit a fi adevărate arhive vii ale trecutului european, care invită la reflecție și respect față de istorie.

Walking through Prague

Participating in the “Conflict Management, Emotional Intelligence and Bullying Prevention” course in Prague was an opportunity to discover part of the culture of this country. Walking through the cobbled streets, we discovered the beauty of the buildings and the absolutely captivating history of this city.

Among the sights we visited were: *Prague Castle*, the largest medieval castle in the world, *Charles Bridge*, *Franz Kafka’s Head*, a modern sculpture made of rotating metal elements that reflect the complexity of the writer’s thinking, *Lucerna Palace in Světozor Passage* and the sculpture “*The Horse*”, *The Book Tunnel* and *the Museum of Illusions*, *the Jewish Cemetery*, next to the *Pinkas Synagogue*, where the names of Holocaust victims are inscribed, *The Church of the Holy Spirit in Prague*, a place of worship that impresses with its simplicity and sobriety, *The National Theatre in Prague*, a symbol of rebirth, *The Kranner Fountain*, erected in honour of Emperor Francis I.

We spent our moments of relaxation in the *Franciscan Garden*, a quiet corner hidden away from the hustle and bustle of the city, and on *Petřín Hill*, where we visited the *Mirror Maze* and climbed the *Petřín Tower*, where we enjoyed a panoramic view of Prague. Czech cuisine offered us an authentic insight into their lifestyle. In a traditional restaurant in the old town, we tasted Czech goulash for the first time, served with warm bread.

The cultural and historical experience was complemented by a trip to *Kutná Hora*, a medieval town of particular importance to the economy of the Czech kingdom. Here we visited the *Italian Court*, the former royal mint, and *St. Barbara’s Cathedral*, one of the most impressive Gothic buildings in Central Europe. *The Church of the Assumption of the Virgin Mary* and *of St. John the Baptist* in Sedlec completed the list of religious buildings, and the *Sedlec Ossuary* had a powerful impact.

Every step through Prague was a discovery, a complex journey through history, and contributed to understanding the cultural, religious, and political evolution of this country.

Ghidul Erasmus+ 2026–2027: priorități, obiective și noua acțiune KA240

Director adj., prof. dr. *Iulian Ghercă*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Ghidul Erasmus+ pentru perioada 2026–2027 reprezintă documentul strategic esențial pentru ultimii doi ani ai cadrului financiar multianual 2021–2027 și pune bazele pentru tranziția către noul program european ce va începe în 2028. În contextul schimbărilor accelerate din educație, digitalizare, competențe emergente și necesitatea creșterii rezilienței sistemelor educaționale, ghidul aduce clarificări conceptuale și operaționale, definește priorități actualizate și introduce noi mecanisme de finanțare.

Unul dintre cele mai importante elemente de noutate este acțiunea **KA240 – European Partnerships for School Development**, care extinde orientarea programului către impact structural și colaborare multilevel, nu doar către schimburi de bune practici.

Pentru instituțiile de învățământ preuniversitar, aceste modificări deschid oportunități semnificative pentru proiecte de mobilitate, cooperare, inovare și dezvoltare instituțională pe termen lung. Ghidul clarifică și modul în care acreditarea Erasmus+ devine un instrument tot mai important pentru stabilitatea și planificarea strategică a școlilor.

Programul își menține cele patru priorități transversale, însă le rafinează pentru a răspunde contextului european actual.

Incluziunea și diversitatea

Această prioritate are ca scop asigurarea accesului egal la oportunitățile programului pentru toate instituțiile și toți elevii, în special pentru cei cu nevoi educaționale speciale, din zone rurale, cu oportunități reduse sau provenind din medii socio-economice vulnerabile.

Ghidul 2026–2027 propune modele de mobilități și activități incluzive, finanțări suplimentare pentru participanți vulnerabili, precum și dezvoltarea unei culturi instituționale bazate pe echitate.

Tranziția verde

Educația pentru sustenabilitate devine centrală în proiecte, iar instituțiile sunt încurajate să integreze curriculumul verde, competențele climatice, activități de conștientizare ecologică și practici administrative durabile. Proiectele sunt evaluate favorabil dacă includ instrumente precum eco-

managementul, reducerea amprente de carbon a mobilităților sau activități legate de biodiversitate.

Transformarea digitală

Ghidul acordă un rol consolidat competențelor digitale pentru profesori și elevi, utilizării tehnologiilor educaționale, dezvoltării resurselor digitale și proiectării unor spații de învățare moderne. Se promovează abordări precum inteligența artificială educațională, laboratoare digitale și colaborări între instituții pentru producerea de materiale digitale accesibile.

Participarea democratică

Rezultatul urmărit este creșterea sentimentului de cetățenie europeană, promovarea gândirii critice și dezvoltarea mecanismelor de participare școlară. Instituțiile sunt încurajate să organizeze dezbateri, proiecte tematice europene, activități anti-dezinformare și forme de implicare a elevilor în procesele democratice.

Pentru educația școlară, ghidul definește mai multe obiective operaționale, care devin criterii esențiale în proiectele finanțate:

Creșterea calității mobilităților

Accentul este pus pe:

- pregătire pedagogică și lingvistică adecvată;
- activități care duc la dezvoltare profesională autentică;
- mobilități integrate în planul instituțional;
- monitorizarea rezultatelor reale ale elevilor și profesorilor.

Consolidarea cooperării transnaționale

Proiectele trebuie să treacă dincolo de simple activități izolate și să urmărească:

- producerea de rezultate transferabile;
- cooperare pe termen lung;
- implicarea comunității locale și a părinților;
- crearea unor rețele educaționale internaționale durabile.

Dezvoltarea competențelor digitale și pedagogice ale personalului

Formarea continuă devine un element obligatoriu al mobilităților. Ghidul subliniază necesitatea ca școlile să trimită personalul în programe relevante, să integreze competențele dobândite în strategiile interne și să asigure sustenabilitatea rezultatelor.

Modernizarea instituțiilor prin acreditare

Instituțiile acreditate au obiectivul de a transforma Erasmus+ într-un motor de dezvoltare strategică, cu mobilități regulate, evaluări constante și planificare multianuală coerentă.

Parteneriate școlare: KA210 și KA220

Parteneriatele rămân o categorie-cheie pentru cooperare internațională.

KA210 – Parteneriate la scară redusă

KA210 se adresează școlilor aflate la început de drum sau celor cu resurse limitate. Caracteristicile includ:

- cerere simplificată;
- parteneriate bilaterale sau trilaterale;
- activități cu impact local;
- flexibilitate în planificare;
- accent pe incluziune și participare.

Este ideal pentru școlile care doresc să se inițieze în cooperare europeană.

KA220 – Parteneriate de cooperare

KA220 este dedicat școlilor cu experiență și ambiții educaționale complexe.

Acțiunea presupune:

- proiecte de 2–3 ani;
- rezultate intelectuale, curriculare sau tehnologice;
- strategii instituționale elaborate;
- implementare riguroasă și evaluare clară.

Acest tip de proiect urmărește inovarea în educație, dezvoltarea de metodologii didactice și cooperare pe termen lung între instituții.

Noua acțiune KA240 – European Partnerships for School Development

KA240 este una dintre cele mai importante noutăți din Ghidul 2026–2027.

Acțiunea este concepută pentru:

- colaborări între școli, inspectorate școlare, universități, centre de formare, autorități locale;
- proiecte cu impact sistemic;
- pilotarea unor modele educaționale replicabile la nivel regional sau național.

KA240 introduce o schimbare de paradigmă:

- nu pune accent doar pe schimburi de bune practici, ci pe rezultate strategice, politici educaționale și transformare structurală.

Exemple de activități:

- programe-pilot privind evaluarea competențelor;
- modele integrate pentru educația STEM;
- protocoale de colaborare între școli și autorități;
- platforme digitale educaționale regionale.

Impactul așteptat

KA240 urmărește:

- reducerea discrepanțelor educaționale;
- îmbunătățirea calității procesului de predare;

- creșterea capacității instituțiilor de a inova;
- promovarea modelelor educaționale replicabile.

Acreditarea Erasmus+ în 2026–2027

Acreditarea devine instrumentul principal pentru școlile care doresc:

- mobilități regulate în fiecare an;
- planificare strategică pe termen lung;
- finanțare predictibilă;
- simplificarea procesului de aplicare.

Ghidul Erasmus+ 2026–2027 consolidează rolul programului ca instrument de modernizare a educației la nivel european. Cu priorități rafinate, orientare strategică și o nouă acțiune dedicată impactului sistemic, Erasmus+ devine un motor al schimbării educației preuniversitare.

Parteneriatele, acreditarea și noile mecanisme de cooperare sprijină instituțiile să devină mai deschise, mai inovatoare și mai conectate la spațiul educațional european.

Oportunitățile oferite de programul Erasmus+ trebuie fructificate în vederea creșterii calității actului educațional, a motivării și stării de bine a elevilor în mediul școlar. De aceea, Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” din Hălăucești acordă o importanță crescută programului Erasmus+.

Erasmus+ Programme Guide 2026-2027: Priorities, Objectives, and the New KA240 Action

The Erasmus+ Programme Guide 2026–2027 sets out the priorities and objectives of the program for the last two years of the European financial framework. The program focuses on four main areas: inclusion, green transition, digital transformation, and democratic participation. The operational objectives aim to increase the quality of mobility, strengthen transnational cooperation, develop staff skills, and modernize institutions through accreditation.

KA210 and KA220 school partnerships support cooperation between schools, from small projects to complex initiatives with international impact. The major new feature of the guide is **KA240 – European Partnerships for School Development**, which promotes multilateral collaborations with structural impact, the piloting of replicable educational models, and the involvement of authorities and universities. Erasmus+ accreditation provides stability and long-term strategic planning for regular mobility.

Overall, the guide consolidates Erasmus+ as a tool for modernizing education, institutional innovation, and sustainable European cooperation. The opportunities offered by the Erasmus+ program must be exploited in order to improve the quality of education, motivation, and well-being of students in the school environment. That is why the “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool in Hălăucești attaches great importance to the Erasmus+ programme.

Actorii Educației pregătesc o scenă europeană prin Parteneriate Erasmus+

Prof. Moldoveanu Mihaela
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

În sala de clasă, profesorii sunt **actorii principali** ai educației. Ei dirijează cu dăruire și pasiune **scenarii** de cunoaștere și visuri. Erasmus+ devine pentru actorii noștri **rampa de lansare** spre orizonturi internaționale, unde fiecare parteneriat este un **act** ce aprinde **reflectoarele** motivației pentru elevi.

Erasmus+ este programul Uniunii Europene pentru educație, formare, tineret și sport în perioada 2021-2027, cu un buget generos, care promovează mobilitatea persoanelor, cooperarea, incluziunea, excelența și inovarea în educație.

Programul Erasmus+ reprezintă o oportunitate esențială pentru școlile europene, oferind finanțare pentru colaborări internaționale care îmbunătățesc calitatea educației.

Sunt incluse două categorii principale de parteneriate adaptate școlilor, unde profesorii-actori joacă roluri cheie pe scene de colaborare inovatoare:

* **Parteneriate de cooperare:** Implică minim trei organizații din țări diferite, concentrându-se pe inovare, peer learning și implementare de inițiative comune, cu accent pe mobilități și colaborări extinse.

* **Parteneriate la scară mică:** Necesită doar două organizații, fiind ideale pentru proiecte punctuale cu schimburi structurate, accesibile școlilor mici sau cu experiență limitată. Aceste formate permit integrarea platformelor precum eTwinning sau School Education Gateway.

Pe scena Liceului Teoretic „Bogdan Vodă”, profesorii-actori participă constant la cursuri Erasmus+ și oferă practici inovatoare, adaptându-se la nevoile elevilor moderni, unii dintre ei, la finalul ciclului gimnazial aleg să-și continue parcursul educațional pe o altă scenă decât cea a liceului nostru, iar parteneriatele noi pot schimba paradigma și pot menține cortina ridicată. Ele

facilitează deplasări internaționale ale elevilor, contacte cu școli din țări cu sisteme educaționale diferite și dezvoltare de competențe interculturale, crescând motivația și atractivitatea instituției, promovând un mediu educațional incluziv unde diversitatea culturală, lingvistică și socială este respectată și valorizată. Așadar, este timpul pentru un nou act de transformare.

Liceul intenționează să aplice pentru parteneriate Erasmus+ în vederea obținerii finanțării europene, transformând instituția într-un spațiu mai atractiv și ofertant pentru elevi prin mobilități internaționale și colaborări cu școli străine. Această strategie va determina elevii să rămână în școală, oferindu-le experiențe unice de învățare care dezvoltă abilități lingvistice, interculturale și de adaptare, consolidând reputația liceului ca hub european inovator.

Liceul își propune să modereze **regia succesului european** printr-un parteneriat de cooperare la scară mică, **KA210 – „CULTURAL MOSAIC. Art as a Bridge Between Generations and Nations“** între patru țări: România, Turcia, Franța, Grecia, care dorește să promoveze dialogul intercultural și creativitatea în rândul tinerilor europeni. Proiectul este conceput astfel încât să respecte prioritățile Programului Erasmus+, de incluziune, transformare digitală și conștientizare culturală prin utilizarea diferitelor forme de artă ca limbaj universal care conectează tinerii din întreaga Europă. **Spectatorii activi** ai

parteneriatului vor fi elevi între 14 și 19 ani din medii diverse, în special cei care provin din medii dezavantajate, actorii - profesori ai liceului care vor îndruma și facilita activitățile proiectului.

Un alt spectacol, o altă **regie** propusă pentru a fi moderată este parteneriatul de cooperare la scară mică, **KA210- „Green Skills, Soft Skills: Creating a Sustainable Future“** cu Grecia, Turcia și România va dezvolta competențe cruciale de mediu, cum ar fi rezolvarea și conștientizarea ecologică, alături de abilități interpersonale, inclusiv colaborarea, perseverența și inițiativa. Aceste abilități sunt destinate în special combaterii abandonului școlar timpuriu, izolării sociale și dezangajării, probleme care afectează în mod disproporționat tinerii defavorizați din comunitatea noastră.

Un nou **spectacol educațional** pe care ne dorim să-l punem pe scenă este parteneriatul european de tip **KA220 - „United Voices: Active Citizenship and Inclusion Across Borders“** alături de Turcia, Republica Cehă și Grecia. Proiectul promovează valorile europene comune, implicarea civică, incluziunea și diversitatea prin crearea unor medii educaționale accesibile și echitabile, care încurajează respectul pentru diversitate, toleranța și participarea democratică activă a tuturor elevilor. Se concentrează pe elevii cu oportunități reduse, oferindu-le spații pentru dialog, reflecție și implicare civică pentru a asigura echitatea și incluziunea.

Prin programul Erasmus+, **profesorii-actori** devin adevărați promotorii ai schimbării, insuflând elevilor motivația de a transforma provocările în oportunități de dezvoltare personală și europeană. Fiecare experiență a mobilităților va reprezenta un pas spre succes, determinându-i pe elevi să rămână în școala noastră și să prospere într-un mediu incluziv și dinamic.

Cortina se deschide, iar viitorul educației devine mai luminos.

Education Actors Prepare a European Stage through Erasmus+ Partnerships

The text highlights the essential role of teachers as “key players in education” and how the Erasmus+ program is a major opportunity for professional and institutional development. Erasmus+, the European Union’s program for education, training, youth, and sport (2021–2027), supports international mobility and collaboration between schools through two types of partnerships: **Cooperation Partnerships** and **Small-Scale Partnerships**, which are accessible even to schools with limited experience.

“Bogdan Vodă” Theoretical Highschool is consolidating its European direction through the constant participation of teachers in Erasmus+ courses and wishes to develop new projects that will increase student motivation and the attractiveness of the institution. Mobility, contact with schools in other countries, and intercultural experiences contribute to preventing school dropout and building an inclusive educational environment.

To this end, the highschool intends to apply for three European partnerships:

1. **KA210 – “Cultural Mosaic. Art as a Bridge Between Generations and Nations”** (Romania, Turkey, France, Greece), focused on intercultural dialogue and art as a universal language.

2. **KA210 – “Green Skills, Soft Skills: Creating a Sustainable Future”** (Romania, Greece, Turkey), which develops ecological and socio-emotional skills to combat school dropout.

3. **KA220 – “United Voices: Active Citizenship and Inclusion Across Borders”** (Romania, Turkey, Czech Republic, Greece), dedicated to civic engagement, inclusion, and the promotion of European values.

Through these projects, teachers become promoters of change, and international mobility offers students opportunities for personal, intercultural, and academic development. The text concludes that, with the new Erasmus+ initiatives, “the curtain is rising” on a brighter, more inclusive, and more European educational future.

DIN VIAȚA ȘI ACTIVITATEA ȘCOLII

**Opționale noi la Liceul Teoretic „Bogdan Vodă“,
Hălăucești: pregătire pentru viață, competențe moderne și
conștientizare personală**

Director adj., prof. dr. *Iulian Ghercă*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

În anul școlar 2025-2026, la Liceul Teoretic „Bogdan Vodă“, Hălăucești au fost introduse prin oferta CDS (Curriculum la Decizia Școlii) a școlii și patru opționale cu o tematică actuală pentru elevi - cu scopul de a le oferi competențe utile pentru viață, carieră, dezvoltare personală și adaptare la provocările contemporane. Aceste opționale sunt:

- **Succesul Profesional (cu o tradiție de mai bine de 5 ani în școala noastră)**
- **Educația Juridică (cu o tradiție de mai bine de 5 ani în școala noastră)**
- **Managementul Emoțiilor (aflat în primul an de implementare)**
- **Educație Digitală și Competențe Media (aflat în primul an de implementare)**

Decizia de a introduce aceste discipline reflectă convingerea conducerii liceului că educația modernă trebuie să meargă dincolo de programa obligatorie: nu doar teorie academică, ci și pregătire pentru viața reală, carieră, cetățenie activă și maturitate emoțională. Aceste opționale au fost agreate atât de elevi, cât și de părinți prin oferta curriculară propusă la decizia școlii, conștientizându-se de toți cei implicați în procesul educațional necesitatea implementării unor CDS-uri actuale, de interes pentru elevi și cu o utilitate practică crescută pentru elevi. În contextul schimbărilor rapide — sociale, tehnologice, culturale — elevii au nevoie de instrumente concrete pentru:

- a se orienta profesional;
- a înțelege drepturi, reguli și responsabilități civice;
- a gestiona stresul, emoțiile și relațiile;
- a utiliza responsabil și eficient mediile digitale;
- a comunica, crea și analiza informații media.

Astfel, liceul își propune să formeze tineri informați, echilibrați, adaptabili și responsabili, pregătiți pentru viața de adult și pentru lumea modernă.

Succesul Profesional

Acest opțional are ca scop să ajute elevii să-și descopere aptitudinile, interesele, să înțeleagă piața muncii și opțiunile de carieră — șansele și provocările intrării pe piață. Prin exerciții practice, chestionare de orientare, simulări de interviuri sau redactare de CV, elevii învață cum să se pregătească pentru viața profesională, să identifice opțiuni potrivite și să planifice drumul lor după liceu. Acest opțional este predat la elevii de clasa a XII-a A și B, care, la sfârșitul acestui an, vor încheia studiile liceale, o parte dintre ei orientându-se spre piața muncii, iar alții vor continua studiile universitare.

De aceea, nevoia de îndrumare cu privire la alegerile viitoare este cu atât mai necesară și utilă în clasa a XII-a. Prin acest opțional, elevii au posibilitatea de a se cunoaște mai bine și pot descoperi domeniile în care doresc să-și continue studiile sau cum să aleagă domeniul în care vor să se angajeze în funcție de competențele pe care le dețin și vocația lor - în urma unei documentări temeinice și a unei informări prealabile.

Pe lângă acest opțional, elevii pot participa și la alte proiecte complementare pe parcursul anului propuse tot de JA România, pe platforma online unde se găsește și prezentul opțional, cu toate documentele necesare. Exemplu de astfel de proiecte sunt:

- **Cheia succesului în carieră** - Destinat tinerilor 16–24 ani; ajută la dezvoltarea competențelor necesare pentru intrarea pe piața muncii — planificare, organizare, scris CV, redactare scrisoare de intenție, autoevaluare, dezvoltare personală, abilități de leadership și adaptabilitate.

- **Success Skills** - Pentru liceeni (clasele IX–XII); se axează pe abilități interpersonale, autoevaluare, setare de obiective, pregătire pentru interviu, explorare a profesiilor — deci orientare profesională și pregătire pentru viața adultă.

- **Abilități pentru succes în carieră și business** - Pentru tineri 16–24 ani (liceu / studenți); combină orientarea profesională cu elemente de antreprenoriat și dezvoltare personală: comunicare, prezentare, organizare, gândire proiectuală, adaptabilitate, abilități de muncă în echipă.

- **Real Experiences for Career Opportunities** - Pentru liceeni 14–18 ani; oferă oportunități concrete de job shadowing, întâlniri cu profesioniști, activități practice — util pentru a descoperi meserii, a înțelege mai bine ce presupune o carieră reală și a face alegeri informate etc.

Educația Juridică

Disciplina oferă elevilor noțiuni de bază despre drepturi, obligații, legislație civilă și penală simplificată, funcționarea instituțiilor, cetățenie, responsabilitate socială și implicare civică. Scopul este să le ofere adolescenților instrumente de înțelegere a regulilor societății, de protecție a drepturilor proprii și de asumare responsabilă - ca cetățeni informați. Anul acesta școlar această disciplină opțională este predată la clasa a X-a A.

Utilitatea acestui opțional pentru elevi și pentru societate poate fi sintetizat prin următoarele puncte:

- Oferă mai mult decât educația civică standard: nu doar teorie, ci cunoștințe concrete despre legi, responsabilități, consecințe - utile în viață reală.
- Ajută la formarea conștiinței civice și legale - un tânăr informat poate lua decizii mai responsabile, evita risc de infracționalitate / abuz / comportament iresponsabil.
- Contribuie la o societate mai justă și mai conștientă: respect față de lege, respect față de drepturile omului și responsabilitate socială.

Managementul Emoțiilor

Obiectivul acestui opțional este dezvoltarea inteligenței emoționale: recunoașterea emoțiilor proprii și ale celorlalți, gestionarea stresului și conflictelor, comunicarea asertivă, empatia, echilibrul interior. Prin discuții, ateliere, exerciții de mindfulness sau tehnici de comunicare — elevii pot învăța să se exprime, să relaționeze sănătos și să facă față provocărilor emoționale specifice adolescenței. Această disciplină este predată elevilor de clasa a IX-a A și B, tocmai pentru a putea face trecerea de la gimnaziu la liceu mai ușoară și conștientă, cu o bună gestionare a tuturor emoțiilor specifice vârstei.

Educație Digitală și Competențe Media

Data fiind importanța mediului digital și a comunicării online, acest opțional urmărește dezvoltarea competențelor digitale: utilizarea responsabilă a internetului, securitate online, alfabetizare media, analiză critică a informației, crearea și gestionarea de conținut digital, comunicare și colaborare prin instrumente digitale. Elevii vor fi astfel pregătiți pentru provocările și oportunitățile secolului XXI. Această disciplină opțională este propusă anul acesta școlar elevilor de la clasa a XI-a A.

Atât opționalul privind *Educația Digitală* și *Competențe Media* cât și cel referitor la *Managementul emoțiilor* vin să completeze eforturile instituționale de a rezolva nevoile instituției identificate și rezolvate prin proiectul de Acreditare Erasmus+ referitoare la:

- **Nevoia** - Formarea deficitară a cadrelor didactice pentru a reuși elaborarea unei strategii de integrare a elevilor care aparțin grupurilor vulnerabile (mediu rural, venituri financiare foarte reduse, familii dezorganizate, părinți plecați în străinătate, elevi sosiți din străinătate cu probleme de adaptare);

- **Obiectivul** - Creșterea gradului de integrare a elevilor din grupurile vulnerabile în vederea asigurării echității educaționale.

- **Nevoia** - Capacitatea redusă a cadrelor didactice de a îndruma elevii în vederea selectării și utilizării unor surse mass-media credibile și inofensive;

- **Obiectivul** - Formarea și dezvoltarea capacității de selectare și utilizare a informațiilor din mass-media și mediul online.

Urmare a formării unor cadre didactice din instituție în context european și diseminarea informațiilor la nivelul școlii cu privire la aspectele menționate mai sus, introducerea unor astfel de opționale care să ajute în mod direct elevii este pasul firesc următor în rezolvarea acestor provocări educaționale de actualitate.

Ce oferă aceste opționale elevilor și liceului?

• **Pregătire reală pentru viața după liceu** - nu doar cunoștințe teoretice, ci abilități practice, relevante pentru carieră, viață socială și responsabilitate civică.

• **Dezvoltare personală și emoțională** - un sprijin real pentru adolescenți, care se confruntă cu schimbări, presiuni și decizii importante.

• **Competențe digitale și media** - esențiale într-o lume conectată, digitală; utile pentru studii universitare, muncă, viață socială și civică.

• **Cetățenie activă și responsabilă** - prin educația juridică și civică, elevii pot fi mai conștienți de drepturi, reguli și de rolul lor în comunitate.

• **Orientare în carieră și planificare** - ajută elevii să se cunoască pe sine, să identifice opțiuni, să ia decizii informate pentru viitor.

Pentru liceu, aceste opționale reprezintă un mod de a se diferenția, de a oferi o ofertă educațională modernă și adaptată nevoilor contemporane.

Posibile efecte pe termen lung

Dacă sunt parcurse conștiincios, aceste opționale pot avea un impact semnificativ:

- absolvenți mai bine pregătiți pentru viață, studii și muncă;
- mai multă responsabilitate civică și socială;
- reducerea stresului și a problemelor emoționale;
- utilizare conștientă și sigură a mediului digital;
- comunitate școlară mai implicată, mai informată, mai adaptabilă.

Introducerea opționalelor **Succesul Profesional, Educația Juridică, Managementul Emoțiilor și Educație Digitală și Competențe Media** la

Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești în anul școlar 2025-2026 este un demers curajos și inspirat - un semn că liceul privește educația nu doar ca pe transmitere de informație, ci ca pe proces de formare completă: intelectuală, emoțională, civică și adaptată lumii moderne.

Aceste opționale pot face diferența între o educație tradițională - limitată la materii standard - și una care pregătește elevii **pentru viață, pentru responsabilitate și pentru viitor.**

New Optional School Subjects at “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool, Hălăucești: Life Skills, Modern Skills, and Personal Awareness

In the **2025–2026** school year, “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool in Hălăucești is introducing four optional school subjects in the CDS, with the aim of preparing students for life, careers, and the challenges of the modern world. These are: **Professional Success, Legal Education, Emotion Management,** and **Digital Education and Media Skills.** They respond to the real needs of students and provide a solution to the rapid changes in society, technology, and culture, being supported by both students and parents.

1. Professional Success

It provides career guidance for the 12th grade students: discovering skills and interests, understanding the job market, writing a resume, mock interviews, and planning their post-high school path. It is complemented by JA Romania projects such as *The Key to Career Success*, *Success Skills*, or *Real Experiences for Career Opportunities*.

2. Legal Education

Taught in 10th grade, it helps the students understand their rights and obligations, how laws and institutions work, civic responsibility, and the consequences of their actions. It contributes to the formation of a healthy civic attitude and the prevention of risky behaviour.

3. Emotion Management

Intended for the 9th grade, it supports students in developing emotional intelligence: recognizing and managing emotions, assertive communication, empathy, healthy relationships, and adapting to the transition to highschool.

4. Digital Education and Media Skills

Aimed at 11th grade students, it focuses on developing digital and media skills: responsible use of the internet, online safety, critical analysis of information, media literacy, and digital content creation.

These optional courses are linked to the needs identified in the Erasmus+ Accreditation project, such as the integration of students from vulnerable groups and the development of critical and safe use of media information.

Benefits for students and the school

- They learn real skills for life, career, the digital environment, and civic responsibility.
- Students become more emotionally balanced, better informed, and better prepared for important choices.
- The highschool modernizes its educational offer and responds to current needs.

Long-term impact

Optional school subjects can contribute to the development of more responsible, socially integrated graduates who are able to manage emotions and information and are prepared for work, study, and adult life.

Testarea standardizată o posibilă opțiune pentru sistemul educațional românesc?

Testarea BRIO la Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești - noiembrie 2025

Director adj., prof. dr. *Iulian Ghercă*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

În noiembrie 2025, sistemul educațional românesc a făcut un pas important către modernizarea evaluării prin extinderea testării standardizate la nivel național, în cadrul unui proiect coordonat de **UNICEF România**, în parteneriat cu **Ministerul Educației și Cercetării** și implementat prin platforma **BRIO Teste Educaționale**. Proiectul vizează evaluarea competențelor digitale, a nivelului de literație științifică ale elevilor și va oferi date obiective pentru îmbunătățirea politicilor educaționale și a practicilor de predare- așa cum se precizează de către inițiatorii acestui demers.

Acest proiect amplu a inclus **1745 de unități școlare**, implicând peste **35.000 de elevi** la nivel național, selectați printr-o metodologie similară cu cea utilizată de OECD PISA.

Liceul Teoretic „**Bogdan Vodă**“ **Hălăucești** se numără printre școlile participante, fiind desemnată pentru testarea elevilor **clasei a XII-a**, care au susținut **evaluarea competențelor digitale**, conform cadrului național de competențe digitale pentru elevi aprobat prin OME nr. 6466/2024, mai precis la clasa a XII-a B, profil real, specializarea Științele naturii.

Un test standardizat este o evaluare administrată în condiții unitare, construită pe baza unor itemi calibrați, care oferă rezultate obiective și comparabile între elevi, clase sau perioade diferite. Testele sunt digitale, conțin același număr de itemi, aceleași limite de timp și măsoară competențe specifice într-o manieră uniformă.

Proiectul actual vizează două domenii-cheie:

➤ **Competențe digitale**, în conformitate cu cadrul național dezvoltat de MEC.

• **Literație științifică**, bazată pe cadrul OECD Science Literacy Framework.

Elevii clasei a XII-a din Hălăucești au susținut **testul de competențe digitale**, care include subdomenii precum:

➤ literația informațională și a datelor;

- comunicarea digitală;
- crearea de conținut digital;
- siguranța și responsabilitatea în mediul online.

Conform metodologiei naționale, fiecare școală participantă a desemnat o clasă pentru testare – în cazul liceului din Hălăucești, aceasta a fost **clasa a XII-a B**, conform procedurii stabilite în proiect.

Etapele testării au inclus:

- **Informarea școlii** privind calendarul testării și responsabilitățile instituției.
- **Transmiterea scrisorii de informare** către elevi și părinți în cazul claselor unde era necesar, cu explicații clare despre natura și scopul testării.
- **Autentificarea elevilor** în platforma testare.brio.ro folosind codul unic SIIIR transmis de școală.
- **Susținerea propriu-zisă a testului**, cu durata de 90 de minute, în intervalul orar stabilit național (9:00–15:00).

În cazul școlii noastre, testarea s-a desfășurat conform calendarului stabilit la nivelul județului Iași și anume în data de 27.11.2025, în laboratorul de informatică al școlii. De asemenea, elevii au completat, în prealabil, în data de 25.11.2025 și chestionarul sociologic care a însoțit această testare.

Testele au conținut între **32 și 48 de itemi**, fiecare având 4 variante de răspuns din care doar una corectă. Elevii au putut folosi instrumente de scris și cioră pentru rezolvări intermediare.

Testarea s-a desfășurat în sălile dotate cu calculatoare și conexiune la internet, sub supravegherea profesorilor desemnați. Pentru elevii cu CES, metodologia prevede timp suplimentar și, la nevoie, asistență specializată (acest lucru nu a fost necesar în cadrul școlii noastre).

Pentru elevii clasei a XII-a, testarea competențelor digitale are beneficii evidente:

- **Evaluare obiectivă a abilităților esențiale** într-o lume profund digitalizată.
- **Feedback real** privind capacitatea lor de a naviga, selecta și procesa informații digitale.
- **Pregătire pentru examene internaționale**, mediul universitar și piața muncii.
- **Participare la un demers național**, ce contribuie la conturarea viitoarelor standarde de educație în România.

Rezultatele nu se trec în catalog și nu realizează ierarhii între școli, ci sunt folosite exclusiv pentru analiză, remediere și planificare educațională.

Participarea Liceului Teoretic „Bogdan Vodă“ Hălăucești la acest program național confirmă deschiderea instituției către un tip de evaluare modern, precis și echitabil. Testarea standardizată prin BRIO demonstrează că:

- elevii pot fi evaluați obiectiv într-un cadru formal bine definit,
- profesorii pot primi date relevante pentru îmbunătățirea predării,
- iar sistemul poate avansa către politici educaționale bazate rezultate centralizate.

Sperăm ca rezultatele testelor și politicile educaționale ulterioare, având la bază aceste rezultate, să permită realizarea unui diagnostic corect cu privire la sistemul educațional românesc, urmat de măsuri concrete care să ducă la creșterea atractivității actului educațional, scăderea analfabetismului funcțional și a creșterii componentei practice în programul de studiu al elevilor.

Într-o perioadă în care competențele digitale devin indispensabile, testarea realizată în noiembrie 2025 (instituția noastră făcând parte și în trecut din eșantionul de școli selectate pentru desfășurarea unor astfel de testări standardizate- tot prin platforma BRIO) poate reprezenta nu doar o diagnoză punctuală, ci și o investiție în viitorul evoluției politicilor educaționale românești.

Standardized Testing: A Possible Option for the Romanian Education System? BRIO Testing at “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool Hălăucești November 2025

In November 2025, as part of a national project coordinated by UNICEF Romania and the Ministry of Education, a standardized test was conducted on students across the country to assess their **digital skills** and **scientific literacy level**. The test was conducted online via the BRIO platform.

The aim of the project is to obtain real data on the level of students' skills so that the education system can be improved based on objective information.

The tests had:

- **32–48 items**, each with 4 answer options;
- a duration of **90 minutes**;
- access via a unique SIIIR code sent to students;
- supervision by teachers at the school.

At the “**Bogdan Vodă**” Theoretical Highschool in Hălăucești, the test was taken by the **12th B grade students**, who participated in the assessment of digital skills according to the national framework.

The results are not recorded in the school register and are not used to create hierarchies, but help the school to identify the real level of the students and improve the educational process.

Simularea județeană a examenului de Evaluare Națională și Bacalaureat la Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești – „o repetiție” benefică!

Director adj., prof. dr. *Iulian Ghercă*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Potrivit deciziei autorităților educaționale din județul Iași, simulările la examenele naționale pentru următoarea sesiune au avut loc în perioada **8–10 decembrie 2025**.

- La EN (clasa a VIII-a) - simulare pentru Evaluarea Națională;
- La BAC (clasele a XII-a / a XIII-a) - simulare pentru Bacalaureat.

Calendarul anunțat:

- **8 decembrie** - proba de Limba și literatura română (pentru EN și BAC)
- **9 decembrie** - Matematică (EN) / proba obligatorie de profil (BAC)
- **10 decembrie** - probă la alegerea profilului / specializării pentru liceeni (BAC)

Această simulare a fost organizată la nivel județean și a avut ca scop verificarea pregătirii elevilor, familiarizarea cu formatul examenelor și identificarea punctelor forte și a lacunelor înainte de examenele finale, programate oficial - de regulă - în vară.

Simulările sunt utile din mai multe motive:

- Le oferă elevilor **o repetiție „în condiții de examen”**, cu termene, stres, organizare similară cu cele reale - ceea ce ajută la reducerea emoțiilor. Potrivit ISJ Iași cu privire la simulările județene „este un exercițiu foarte bun care îi va ajuta să-și adapteze ritmul de lucru la ceea ce înseamnă rigoarea unui examen propriu-zis”.

- Permite **școlilor și profesorilor** să observe zonele unde elevii întâmpină dificultăți - atât la materii de bază (română, matematică), cât și la discipline de profil sau opționale - și să intervină din timp (remedieri, planuri de pregătire etc.).

- În cazul BAC-ului, pentru elevii de liceu, simularea reprezintă o **primă experiență serioasă de testare scrisă** la nivel național, utilă pentru a conștientiza cerințele examenului real (durată, structură, tip de subiecte).

- Pentru EN, este un instrument de verificare util al nivelului de pregătire înainte de examenul final - mai ales pentru cei care susțin Evaluarea Națională, la finalul clasei a VIII-a.

• În ansamblu, simulările contribuie la **calitatea educației**: permit adaptarea parcursului școlar la nevoile reale ale elevilor și reduc emoțiile la examene.

Pentru elevii din județul Iași care au participat la simulările din luna decembrie 2025:

- Trebuie să trateze simularea cu seriozitate - ca pe un examen real: să se pregătească, să respecte orele, să conștientizeze că proba de română vine pe 8 decembrie, urmată de matematică / profil pe 9 decembrie și disciplina la alegere pe 10 decembrie (pentru cei de liceu).

- Beneficiul cel mai mare: pot primi **feedback rapid** privind competențele lor - ce știu, ce trebuie să mai exerseze — înainte de examenele reale.

- Au ocazia să exerseze **gestionarea timpului și stresului**: simulările sunt un bun „teren de antrenament“ pentru Bac/EN.

- Pentru cei care nu se simt pregătiți - simularea oferă o șansă să identifice lacunele și să ceară sprijin: învățare adaptată, recapitulări, ajutor la teme.

- Pentru absolvenți de liceu, acest test poate influența atitudinea față de Bac: poate motiva pentru a studia mai intens, mai organizat, sau poate servi ca „alarmă“ dacă rezultatele nu sunt mulțumitoare.

Deși simulările sunt utile, există și limitări:

- Dacă nu sunt tratate cu seriozitate, pot fi percepute ca „un test în plus“ - cu puțină implicare, rezultatele nu reflectă realitatea.

- Există riscul ca unii elevi să se bazeze doar pe simulare, fără a continua pregătirea - ceea ce nu este suficient pentru examenele finale.

- Pentru liceeni, simularea nu înlocuiește Bacul real: subiectele, corectarea și stresul real pot fi diferite.

- Dacă școala nu folosește datele obținute pentru intervenții concrete, beneficiile testării se pot pierde.

Decizia de a organiza simulările județene în decembrie, așa cum este cazul în Iași, reflectă o abordare mai pragmatică și preventivă a examenelor naționale: **nu doar o verificare de moment**, ci un instrument continuu de evaluare și ajustare.

Această practică oferă un avantaj: permite **școlilor să recupereze din timp** - bine înainte de examene - și să crească șansele elevilor de a avea performanțe reale satisfăcătoare.

Dacă tot mai multe județe vor adopta simulări regulate, similar cu Iași, sistemul educațional românesc ar putea deveni mai predictibil, mai adaptat nevoilor reale ale elevilor și mai transparent.

Simulările pentru Evaluarea Națională și Bacalaureat programate în județul Iași între **8–10 decembrie 2025** au reprezentat o inițiativă pozitivă - un pas înainte spre profesionalizare, transparență și susținere reală pentru elevi. Dacă sunt folosite cu seriozitate, atât de elevi, cât și de profesori, aceste simulări pot avea un impact semnificativ: pregătire mai bună, rezultate mai bune, și un sistem de învățământ mai echilibrat.

La Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* din Hălăucești organizarea simulărilor a presupus stabilirea a șase săli de examen, trei pentru elevii de clasa a VIII-a și trei pentru elevii de clasa a XII-a. Numărul de elevi care au desfășurat aceste simulări a fost de 98, astfel:

- 45 elevi, Evaluare Națională, clasa a VIII-a.
- 43 elevi, Bacalaureat, clasa a XII-a, 15 - profil Real, Științele Naturii și 28 - Uman, filologie.

Organizarea simulărilor la nivel de școală s-a realizat prin stabilirea a două comisii distincte pentru EN și Bac în care au fost implicate aproape toate cadrele didactice din unitate. Nu au fost întâmpinate probleme organizatorice, simulările desfășurându-se conform metodologiei în vigoare.

Rezultatele obținute vor fi analizate de profesorii de la clasa împreună cu elevii și se vor lua măsurile necesare pentru îmbunătățirea rezultatelor la examenele naționale. De asemenea, vor fi informați și părinții cu privire la aceste rezultate până în data de 20 decembrie 2025.

County Simulation of the National Assessment and Baccalaureate Exams at “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool in Hălăucești – A Beneficial “Rehearsal”!

Between 8th and 10th December, 2025, simulations for the National Assessment and Baccalaureate were held in Iași County, with the aim of preparing students for the real exams in the summer. The schedule included the Romanian Language and Literature test (8th December), Mathematics/profile compulsory test (9th December), and elective test (10th December, for the Baccalaureate).

The purpose of these simulations was to familiarize students with the exam conditions, reduce anxiety, and identify learning difficulties. They provide rapid feedback, allow teachers to intervene with remedial measures, and motivate students to improve their preparation. However, their effectiveness depends on how seriously they are taken and how constructively the results are used.

At “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool in Hălăucești, the simulations were organized in six classrooms for 45 eighth-grade students and 43 twelfth-grade students (15 in the Real profile and 28 in the Human profile). Two separate committees were formed, one for the National Assessment and one for the Baccalaureate, involving most of the teaching staff. The simulations were conducted according to the methodology, without any organizational problems.

The results will be analysed together with the students, and the necessary measures will be determined to improve performance. Parents will be informed of the results by 20th December, 2025. The simulations are a beneficial initiative, designed to increase students’ chances on final exams and contribute to a more efficient educational system.

Săptămâna Verde

Prof. Cășuneanu Alina
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Așa cum deja ne-am obișnuit, în ultima săptămână din modul I al anului școlar 2025-2026, la Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești s-a desfășurat Programul *Săptămâna Verde*, în perioada 20.X.2025 - 25.X.2025, marcând și activitățile dedicate *Festivalului Toamnei*, festival aflat la a IV-a ediție.

Săptămâna Verde a debutat în ziua de duminică, 19.X. 2025 când a avut loc *Ziua recoltei și a recunoștinței*, în parteneriat cu biserica romano-catolică din localitate, activitate la care au participat elevi, părinți, dar și cadre didactice din unitatea noastră de învățământ.

Analizând întreaga varietate de activități propuse de cadrele didactice, după o prealabilă consultare a elevilor și părinților acestora, se observă și în acest an o mare varietate de teme abordate.

Am grupat totalitatea activităților desfășurate în mai multe categorii:

1. Activități desfășurate în natură

Aceste activități, de o mare diversitate, au cuprins drumeții în zone verzi situate în apropierea comunei Hălăucești, drumeții în Lunca Siretului, pădurea Muncel, jocuri de recunoaștere a unor specii de plante și animale, colectarea selectivă a deșeurilor etc. Toate aceste activități desfășurate în afara școlii au urmărit apropierea copiilor de natură, recunoașterea unor arbori, plante medicinale, plante ornamentale, învățarea speciilor de plante specifice arealului nostru, observarea de insecte, păsări, dar și observarea impactului avut de influența omului asupra mediului.

2. Realizarea de ateliere în jurul ideii de reciclare, confecționarea de obiecte din diferite materiale reciclabile.

În cadrul acestor ateliere elevii au încercat să dea o viață nouă unor materiale care ar fi ajuns la gunoi, astfel au confecționat podoabe, obiecte decorative, costume, genți și altele. S-au folosit hârtie, carton, plastic, doze, haine etc. În alte ateliere s-a pus accent pe învățarea corectă a modului în care trebuie făcută selecția deșeurilor pentru a putea fi valorificate.

3. Ecologizare

Foarte multe activități s-au desfășurat în perimetrul curții școlii. Elevii au realizat activități de igienizare a curții, îngrijire a plantelor deja existente, activități pe terenul de sport, diverse jocuri în echipă.

4. Vizionarea unor documentare, filme, prezentări urmate de dezbateri, discuții incluse în tema generoasă a biodiversității, unele activități fiind desfășurate în Smartlab-ul școlii.

S-au vizionat numeroase documentare cu teme diverse precum: apa, oceanele, universul, ploii acide, efect de seră, surse de energie, îngrijirea plantelor, produse/producția eco, schimbări climatice, diversitatea lumii, eco quizz, alimentație, utilizarea responsabilă a resurselor, fenomene extreme.

În general, aceste activități au fost urmate de dezbateri, discuții, concursuri, activități artistice inspirate din informațiile prezentate, făcându-se o consolidare și o utilizare de către elevi a informațiilor primite.

5. Activități legate de alimentație, plante medicinale, resurse alimentare, risipa alimentară, produse Bio, participarea la *Ziua recoltei și a recunoștinței*.

6. Concursuri sportive precum *Cupa toamnei* la fotbal pentru gimnaziu și liceu, în parteneriat cu 10 școli din apropierea localității Hălăucești, dar și din municipiile Pașcani și Roman.

7. *Săptămâna Verde* s-a încheiat cu un moment magic, așteptat cu mare interes nu doar de elevi, profesori, ci și de comunitatea locală.

Trebuie menționat că acest Program, în acest context, este extrem de util pentru conștientizarea anumitor aspecte precum: utilizarea resurselor, sustenabilitatea, protejarea mediului, toate aceste acțiuni trebuie să fie făcute în așa fel încât și generațiile viitoare să beneficieze de aceleași resurse ca și cele actuale. Adoptarea de către oameni a unui comportament care să ducă la o dezvoltare durabilă este o necesitate în zilele noastre.

În concluzie, activitățile din cadrul programului *Săptămâna Verde* pun bazele și contribuie la formarea unui comportament ecologic, în armonie cu natura, astfel încât fiecare dintre noi să putem contribui la protecția mediului înconjurător și la scăderea ritmului de apariție a efectelor schimbărilor climatice.

Bibliografie:

www.edu.ro/sites/default/files/fi%C8%99iere/Legislatie/2023/Anexa_OM_3629_2023_Metodologie_Saptamana_Verde.pdf

Green Week

In this article, the activities that took place as part of the Green Week Program in our school during the 2025-2026 school year have been described.

It should be noted that this Program, in this context, is extremely useful for raising awareness of certain issues such as resource use, sustainability, and environmental protection, all these actions must be carried out in such a way that future generations can benefit from at least the same resources as we do. People must adopt behaviour that leads to sustainable development.

In conclusion, the activities within the Green Week program lay the foundations and contribute to the formation of ecological behaviour, in harmony with nature, so that each of us can contribute to protecting the environment and reducing the effects of climate change.

Săptămâna „Școala altfel“ – Educație prin experiență, tradiție și solidaritate

Consilier educativ, prof. Axinte Daniela Camelia
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăuțești

Pentru anul școlar 2025-2026, la Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” săptămâna dedicată programului „Școala altfel” a fost stabilit conform Metodologiei de organizare a programului național „Școala altfel” pentru intervalul 15-19 decembrie. Încă de la începutul anului școlar a fost desemnată echipa de coordonare a programului la nivelul unității și au fost parcurși toți pașii necesari în organizarea acestuia. Ca urmare, săptămâna „Școala altfel” a reprezentat și anul acesta pentru Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăuțești, un demers educațional complex, desfășurat într-un cadru organizat și coerent, care a implicat elevi și preșcolari din toate nivelurile de învățământ – grădiniță, primar, gimnazial și liceal. Programul activităților a fost respectat în totalitate, iar diversitatea acestora a oferit oportunități reale de învățare prin experiență, colaborare și implicare activă.

Pe parcursul acestei săptămâni, școala s-a transformat într-un spațiu al descoperirii, al creativității și al dialogului educațional, în care elevii au avut ocazia să învețe dincolo de limitele tradiționale ale sălii de clasă. Activitățile propuse au fost atent alese și adaptate fiecărei categorii de vârstă, urmărind dezvoltarea competențelor cognitive, sociale și emoționale.

Tipurile de activități desfășurate au fost variate și au acoperit o paletă vastă (cultural-artistice, de creație, științifice, sportive, de voluntariat, orientare în carieră, etc.) și au fost deosebit de complexe. Spre exemplu, activitățile cu caracter științific, desfășurate sub forma unor experimente, demonstrații practice, ateliere interactive și aplicații concrete, au stimulat curiozitatea, spiritul de observație și gândirea critică a elevilor, contribuind la consolidarea cunoștințelor dobândite la clasă și la formarea unei atitudini pozitive față de învățare.

Activitățile sportive au încurajat competitivitatea și spiritul de echipă, activități de orientare școlară și profesională, au avut menirea să sprijine elevii în conturarea traseului educațional și profesional.

Elevii liceului au participat la vizite educative pentru orientarea în carieră, printre care se numără și vizita la Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași. Această experiență le-a oferit o perspectivă realistă

asupra mediului universitar, asupra cerințelor unei cariere în domeniul medical și asupra importanței muncii susținute și a responsabilității personale.

Apropierea sărbătorilor de iarnă a fost un prilej pentru elevii liceului să colinde pensionarii *Centrului Rezidențial pentru Vârstnici* din Mircești.

Un moment deosebit al săptămânii l-au constituit activitățile cu caracter caritabil, desfășurate în spiritul solidarității și al empatiei. Au fost organizate două târguri de Crăciun unde elevii au oferit spre vânzare obiecte decorative create de ei și dulciuri și un spectacol caritabil. Sumele colectate au fost donate Centrului de zi „Sfântul Francisc” din Hălăucești. Această inițiativă a demonstrat implicarea activă a elevilor și a cadrelor didactice în sprijinirea comunității locale.

Activitatea intitulată „Spiridușii lui Moș Crăciun” a adus bucurie și emoție copiilor de la Centrul „Sfântul Francisc”, prin oferirea de cadouri pregătite cu grijă și dăruire. Elevii au înțeles astfel că adevărata semnificație a sărbătorilor constă în generozitate, altruism și dorința de a face bine celor din jur.

De asemenea, clasele primare și grupele de grădiniță au contribuit la păstrarea și promovarea tradițiilor românești, prin realizarea unor spectacole specifice perioadei de iarnă. Colindele, dansurile și momentele artistice prezentate au creat o atmosferă de sărbătoare autentică, evidențiind talentul copiilor și implicarea cadrelor didactice coordonatoare.

Punctul culminant al săptămânii l-a reprezentat spectacolul „Binele în dar”, organizat sub coordonarea Consiliului Școlar al Elevilor. Evenimentul a evidențiat spiritul de inițiativă, responsabilitatea și capacitatea de organizare a elevilor, oferind un exemplu de bună practică în ceea ce privește implicarea activă în viața școlii.

Respectarea programului stabilit, diversitatea activităților și impactul educativ al acestora au transformat săptămâna „Școala altfel” într-o experiență memorabilă pentru toți participanții. Această perioadă a demonstrat că educația

autentică înseamnă nu doar acumularea de cunoștințe, ci și formarea caracterului, cultivarea valorilor morale și dezvoltarea spiritului civic.

Prin toate aceste activități, Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești și-a reafirmat rolul de instituție educațională deschisă spre comunitate, orientată spre viitor și dedicată formării unor tineri responsabili, empatici și implicați.

The “Școala altfel” Week – Education Through Experience, Tradition, and Solidarity

The “Școala altfel” Week, held between 15th and 19th December, 2025, with its diverse activities and educational impact, was a memorable experience for the students of the “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool. This period demonstrated that authentic education means not only the accumulation of knowledge, but also character building, the cultivation of moral values, and the development of civic spirit.

Through all these activities, “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool in Hălăucești reaffirmed its role as an educational institution open to the community, future-oriented, and dedicated to training responsible, empathetic, and involved young people.

Activitățile comisiei CEAC în anul școlar 2024-2025

Prof. Ana Maria Paiu

Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăuțești

Comisia pentru Evaluarea și Asigurarea Calității este un organism din instituțiile de învățământ (universități, licee, grădinițe) al cărui rol principal este să monitorizeze, să evalueze și să îmbunătățească calitatea procesului educațional, conform standardelor naționale și europene.

CEAC (Comisia pentru Evaluare și Asigurare a Calității) are rolul de a coordona, implementa și monitoriza sistemul de autoevaluare internă a calității în școli, având ca scop creșterea performanței, eficienței și transparenței educaționale prin evaluarea continuă, elaborarea de proceduri și planuri de îmbunătățire, conform standardelor naționale, acoperind domenii cheie precum capacitatea instituțională, eficacitatea educațională și managementul calității.

Rolurile cheie ale CEAC:

- **Evaluare internă:** Realizează autoevaluarea instituției de învățământ conform standardelor și criteriilor legale.
- **Monitorizare:** Urmărește aplicarea procedurilor de calitate și înregistrează activitățile.
- **Îmbunătățire continuă:** Elaborează strategii și proceduri operaționale pentru a optimiza procesul de predare-învățare.
- **Documentare:** Gestionează documentația specifică, elaborează chestionare, analizează date și întocmește rapoarte de autoevaluare.
- **Transparență:** Asigură transparența procesului de evaluare și feedback-ul de la toți actorii implicați (elevi, profesori, părinți).

Domenii de activitate:

- **Capacitatea instituțională:** Evaluarea resurselor și a managementului general;
- **Eficacitatea educațională:** Analiza calității actului didactic și a rezultatelor elevilor;
- **Managementul calității:** Implementarea politicilor și procedurilor de asigurare a calității.

Pe scurt, CEAC este "inima" calității în școală, asigurând că educația oferită corespunde celor mai bune standarde și se adaptează nevoilor actuale.

În anul școlar 2024-2025, echipa managerială a liceului a asigurat permanența și coerența autoevaluării activității școlii prin Comisia pentru Evaluare și Asigurare a Calității și prin crearea unui cadru formal în care să se desfășoare acțiunile de autoevaluare.

Atribuțiile generale ale comisiei CEAC pentru anul școlar 2024 – 2025 au fost: elaborarea și aplicarea procedurilor, întocmirea planului operațional, a raportului anual de evaluare internă, a planului de îmbunătățire, propunerea de proiecte în scopul creșterii calității activității pe diverse domenii de interes.

1. Principalele direcții de acțiune

Pentru anul școlar 2023-2024 s-au stabilit următoarele direcții de acțiune:

- ❖ Asigurarea și promovarea calității serviciilor educaționale;
- ❖ Asigurarea accesului tuturor copiilor/elevilor la serviciile educaționale;
- ❖ Susținerea și promovarea performanței în educație;
- ❖ Formarea și dezvoltarea profesională continuă a personalului din unitatea școlară privind procesul de învățare online;
- ❖ Promovarea educației nonformale și informale, oportunitate formativă complementară pentru elevi;
- ❖ Susținerea educației permanente și a educației adulților;

2. Acțiuni punctuale întreprinse de CEAC:

- ❖ Realizarea raportului anual de evaluare internă a calității pentru anul școlar 2024-2025;
 - ❖ S-au analizat : procedurile, fișele de progres, fișele de observație a lecțiilor, exemple de bune practici, rapoartele de activitate și Planurile operaționale, portofoliile profesorilor, elevilor și comisiei CEAC;
 - ❖ Finalizare RAEI an școlar 2023-2024;
 - ❖ Inițializare RAEI an școlar 2024-2025;
 - ❖ Stabilirea planului operațional pentru anul școlar 2024-2025;
 - ❖ Personalizarea fișelor de sarcini în cadrul CEAC;
 - ❖ Stabilirea unui plan de acțiune privind evaluarea curentă și sumativă, având în vedere criteriile standardizate elaborate în conformitate cu programele școlare în vigoare, care să permită o evaluare după aceiași itemi obiectivi, indiferent de clasă;
 - ❖ Realizarea activității de evaluare a calității propuse pentru anului școlar 2024-2025:
 - Utilizarea TIC în procesul educativ (01.11.2024- 30.05.2025)
- Obiectivul acestei activități: utilizarea laboratorului Smart Lab în procesul de predare –învățare -evaluare;

❖ Realizarea activității de îmbunătățire propuse pentru anului școlar 2024-2025:

➤ Includerea informațiilor specifice școlii în baza de date și difuzarea acestora (13.01.2025 20.06.2025)

Obiectivul acestei activități: Realizarea bazei de date statistice.

❖ Completarea bazei de date pentru Raportul anual de evaluare internă a calității, anul școlar 2024-2025;

❖ Elaborarea unor propuneri de îmbunătățire a monitorizării activităților desfășurate pentru a se putea realiza o evaluare internă cât mai corectă;

❖ O mai bună colaborare a membrilor comisiei cu toate cadrele didactice, cu consiliul elevilor și al părinților pentru a ușura și eficientiza munca acestei comisii;

❖ Finalizare RAEI an școlar 2024-2025 și s-au planificat alte activități pentru anul școlar 2025-2026 cum ar fi:

➤ Asigurarea securității tuturor celor implicați în activitatea școlară, în timpul desfășurării programului (activitate de evaluare);

➤ Perfecționarea personalului didactic, participarea la activități de formare continuă din oferta CCD (activitate de îmbunătățire).

CEAC Commission Activities in the 2024-2025 School Year

The CEAC is responsible for coordinating, implementing, and monitoring the internal quality self-assessment system in schools, with the aim of increasing educational performance, efficiency, and transparency through continuous assessment, the elaboration of procedures and improvement plans, in accordance with national standards, covering key areas such as institutional capacity, educational effectiveness, and quality management.

The following activities were carried out at our high school during the 2024-2025 school year:

Carrying out quality assessment activities:

Use of ICT in the educational process (1st Nov. 2024 – 30th May 2025)

The objective of this activity: use of the Smart Lab in the teaching-learning-assessment process.

Improvement activity;

Inclusion of school-specific information in the database and its dissemination (13th January 2025 – 20th June 2025).

Activitatea Sportivă a Liceului Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești An școlar 2025-2026

Prof. *Pal Emilia Alexandra*
Prof. *Neculăeș Ciprian*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

În prima parte a acestui an școlar, școala noastră a derulat o serie de activități educative și sportive care au avut ca obiectiv dezvoltarea unui stil de viață sănătos, promovarea spiritului de echipă și implicarea elevilor în competiții desfășurate într-un cadru organizat.

Unul dintre cele mai importante momente a fost **Săptămâna Verde**, desfășurată la finalul lunii octombrie. Cu această ocazie, catedra de Educație Fizică și Sport a organizat tradiționala competiție de fotbal „**Cupa Toamnei**“, ajunsă la ediția a IV-a, adresată atât elevilor din ciclul gimnazial, cât și celor de nivel liceal. Evenimentul a reunit numeroase echipe, atmosfera fiind una competitivă, dar și plină de fair-play. Elevii au demonstrat angajament, dorință de afirmare și respect pentru sport, iar competiția a contribuit la consolidarea spiritului comunitar în rândul participanților.

În rândul ciclului gimnazial, școlile participante au fost următoarele:

- Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri“ Mircești;
- Școala Gimnazială Muncelu de Sus;
- Școala Gimnazială Butea;
- Școala Gimnazială Oțeleni;
- Liceul Tehnologic Economic „Nicolae Iorga“ Pașcani.

După o serie de meciuri intense și pline de emoție, Cupa Toamnei și-a desemnat câștigătorii:

- Locul I – Școala Gimnazială Butea;
- Locul II – Școala Gimnazială Oțeleni;
- Locul III – Liceul Teoretic Bogdan Vodă Hălăucești;
- Locul IV - Liceul Tehnologic Economic „Nicolae Iorga“ Pașcani.

Titlul:

„Cel mai bun jucător”: Ghiujan Kevin – Hălăucești;

„Cel mai bun portar”: Petrila Darius – Hălăucești.

La nivel liceal, Competiția s-a împărțit în două categorii, clasele IX-X și clasele XI-XII, unde au participat următoarele echipe:

- Liceul Tehnologic „Mihai Busuioc” Pașcani;
- Liceul Tehnologic „Nicolae Iorga” Pașcani;
- Colegiul Național „Mihail Sadoveanu” Pașcani;
- Liceul Teoretic „Miron Costin” Pașcani;
- Liceul Teologic Romano-Catolic „Sfântul Francisc de Assisi” Roman.

Rezultatele pentru clasele IX-X:

- 🏆 Locul 1 - Liceul Tehnologic „Mihai Busuioc” Pașcani;
- 🥈 Locul 2 - Liceul Teoretic „Miron Costin” Pașcani;
- 🥉 Locul 3 - Colegiul Național „Mihail Sadoveanu” Pașcani;
- Locul 4 - Liceul Tehnologic „Nicolae Iorga” Pașcani.

La clasele XI-XII:

- 🏆 Locul 1 - Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești;
- 🥈 Locul 2 - Liceul Tehnologic „Mihai Busuioc” Pașcani;
- 🥉 Locul 3 - Colegiul Național „Mihail Sadoveanu” Pașcani;
- Locul 4 - Liceul Tehnologic „Nicolae Iorga” Pașcani.

Tot în această perioadă, școala noastră s-a înscris la mai multe competiții externe de fotbal, oferind elevilor oportunitatea de a se confrunta cu echipe din alte unități școlare și de a-și dezvolta competențele sportive. Ne-am înscris la **Cupa ING**, precum și la **Cupa Satelor**, atât pentru ciclul gimnazial, cât și pentru cel liceal. Aceste participări reprezintă o șansă valoroasă pentru elevi de a experimenta competiția la un nivel mai înalt și de a-și consolida încrederea în propriile abilități.

În perioada următoare, în cadrul programului „Școala Altfel”, ne propunem să organizăm o nouă activitate sportivă adresată tuturor elevilor din ciclul primar, gimnazial și liceal: „**Competiția de Tenis de Masă**”, competiție aflată la a II-a ediție. Evenimentul va încuraja elevii să descopere sau să aprofundeze acest sport, contribuind la dezvoltarea coordonării, a atenției și a unei atitudini sănătoase față de mișcare și competiție.

Totodată, privind înainte către **anul calendaristic următor**, ne propunem să diversificăm și mai mult oferta sportivă din școala noastră. În plan, se află participarea la competiții de **atletism**, precum și organizarea unui **cross școlar** la nivel local, activități menite să stimuleze rezistența fizică, disciplina și spiritul competitiv al elevilor. Aceste inițiative vor contribui la formarea unui mediu educațional activ, în care sportul joacă un rol esențial în dezvoltarea armonioasă a tinerilor.

Prin toate aceste acțiuni, școala noastră își reafirmă angajamentul de a promova sportul, fair-play-ul și participarea activă a elevilor, contribuind la formarea unor tineri echilibrați, responsabili și implicați în viața comunității.

Sports Activities at “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool, Hălăuțești 2025-2026 School Year

In the first part of the 2025–2026 school year, the “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool in Hălăuțești organized numerous educational and sporting activities aimed at promoting a healthy lifestyle, team spirit, and student involvement in organized competitions. A special moment was **Green Week**, during which the traditional “**Autumn Cup**” football competition, now in its fourth edition, was organized. The event brought together students from several schools and high schools, taking place in an atmosphere of competition and fair play.

Results for the secondary school:

- First place – Butea Secondary School
- Second place – Oțeleni Secondary School
- Third place – “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool, Hălăuțești
- Fourth place – “Nicolae Iorga” Technological Economic Highschool,

Pașcani

Special titles:

Best player – Kevin Ghiujan (Hălăuțești);

Best goalkeeper – Darius Petrilă (Hălăuțești).

Highschool results:

- 9th – 10th Grades: First place – “Mihai Busuioc” Technological Highschool, Pașcani

- 11th – 12th Grade: First place – “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool, Hălăucești

The highschool also participated in external competitions such as the **ING Cup** and the **Cupa Satelor**, giving students the opportunity to compete with other teams and develop their athletic skills.

For the next period, as part of the “**Școala Altfel**” program, the second edition of the **Table Tennis Competition** will be organized for all levels of education. In addition, the school plans to expand its sports offerings by organizing **athletics activities** and a **local school cross race**, designed to stimulate physical endurance, discipline, and competitive spirit.

Through all these actions, the “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool in Hălăucești reaffirms its commitment to promoting **sports, fair play, and the active involvement of students**, contributing to the development of balanced, healthy, and responsible young people.

Proiectele de Modernizare și Digitalizare ale Liceului Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești 2023-2026

Director adj., prof. dr. *Iulian Ghercă*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” din Hălăucești se află într-un amplu proces de transformare structurală și pedagogică, oferind comunității educaționale una dintre cele mai consistente modernizări din ultimii ani. Prin implementarea unor proiecte strategice – Smart Lab, dotări IT moderne, mobilier școlar adaptat nevoilor actuale și investiții derulate în parteneriat cu Autoritățile Locale și Consiliul Județean Iași – instituția se alătură școlilor care își pregătesc elevii pentru competențele digitale și profesionale ale secolului XXI. Toate aceste proiecte de investiție sunt completate cu realizarea unui mediu educațional unde siguranța elevilor este o prioritate fundamentală, iar prevenirea actelor de „violență” școlară este o preocupare de bază. Acest cadru este asigurat și printr-o rețea modernă de supraveghere video care permite monitorizarea în timp real a activităților desfășurate în spațiul școlar, fiind un element de prevenire și descurajare a unor posibile acte de violență școlară, dar și printr-o politică educațională strictă cu privire la aceste aspect de siguranță.

Aceste demersuri, programate să se finalizeze în anul 2025, vin ca răspuns la nevoile reale ale elevilor, profesorilor și comunității, într-un context în care educația se digitalizează accelerat, iar metodele tradiționale sunt completate de tehnologii avansate și experiențe de învățare interactive care sunt mai atractive și uneori stimulative pentru elevii noștri.

SMART LAB – O SALĂ A VIITORULUI ÎNTR-O COMUNITATE RURALĂ

Proiectul *Smart Lab* alături de asigurarea unui sistem format din table interactive (cu tot ceea ce este necesar) în toate sălile de clasă ale liceului, reprezintă una dintre componentele centrale ale modernizării instituției. Inițiativa urmărește dotarea liceului cu un laborator inteligent, complet echipat cu tehnologie de ultimă generație: imprimante 3D, table interactive, scanere digitale, dispozitive VR și AR, roboți educaționali, stații grafice de înaltă performanță și software specializat pentru proiectare, simulare și creație multimedia.

În contextul în care școlile rurale se confruntă adesea cu decalaje tehnologice, implementarea Smart Lab la Hălăucești marchează un pas decisiv spre echitate educațională. Elevii vor avea acces la instrumente care dezvoltă gândirea critică, creativitatea, competențele STEM, abilitățile de proiectare digitală și colaborarea. Smart Lab (alături de întregul process de tehnologizare a instituției) nu este doar un laborator, ci o schimbare de paradigmă: trecerea de la predarea tradițională la învățarea experiențială și proiectivă. Elevii pot crea obiecte 3D, pot simula fenomene fizice sau biologice, pot proiecta clădiri virtuale sau pot învăța programare prin robotică, transformând învățarea într-un proces activ și captivant.

Sigur această trecere necesită timp și o formare/perfecționare complexă a cadrelor didactice, dar și o disponibilitate de acceptare a acestor schimbări sistemice instituționale. Participarea în programe Erasmus+ sau la cursuri de perfecționare precum EduShift reprezintă un punct important de plecare în acest drum/process îndelungat de adaptare.

DOTĂRI IT ȘI INFRASTRUCTURĂ DIGITALĂ MODERNĂ

Un alt pilon important al modernizării îl reprezintă dotarea liceului cu echipamente IT de ultimă generație. Proiectele în curs sau desfășurate în ultimii ani, includ achiziționarea de:

- laptopuri și PC-uri performante pentru laboratoare și săli de clasă;
- table interactive și sisteme de proiecție inteligentă;
- dispozitive mobile pentru activități didactice;
- rețele wireless moderne cu acoperire integrală în incintă;
- software educațional pentru disciplinele STEM și umaniste;
- sisteme de management digital al lecțiilor.

Prin aceste investiții, procesul educațional devine mai dinamic, profesorii având acces la resurse digitale, platforme interactive și instrumente multimedia. Elevii pot lucra în proiecte colaborative, își pot prezenta portofolii digitale și își pot dezvolta competențe digitale avansate, necesare pentru piața muncii actuale. Implicit pot și chiar au desfășurat numeroase proiecte online în parteneriat cu elevi din întreaga lume: SUA, India, Turcia, Africa etc.

MOBILIER ȘCOLAR MODERN ȘI SPAȚII DE ÎNVĂȚARE FLEXIBILE

Modernizarea liceului nu se rezumă doar la tehnologie. Mobilierul tradițional este înlocuit cu soluții ergonomice, adaptate stilurilor moderne de învățare: bănci modulare, mese mobile, scaune ajustabile și zone de lucru colaborative. Totuși la acest capitol mai sunt multe lucruri de făcut și sperăm ca într-o viitoare investiție de reabilitarea a liceului (realizată în parteneriat cu Primăria Comunei Hălăucești) să fie inclusă și această latură a activității didactice.

Aceste schimbări sprijină o pedagogie centrată pe elev, în care clasele devin spații flexibile, creative, care pot fi reconfigurate ușor pentru lucru în grup, experimentare, dezbateri sau prezentări. Noul mobilier susține confortul fizic și psihologic al elevilor, contribuind la creșterea motivației și a eficienței învățării (din păcate, nu toate clasele au beneficiat de dotări cu mobilier modern, dar sperăm ca pe viitor să fie extinse aceste dotări la nivelul întregii instituții).

PARTENERIATUL CU CONSILIUL JUDEȚEAN IAȘI

Consiliul Județean Iași a sprijinit modernizarea infrastructurii educaționale din județ prin asocierea în cadrul unor proiecte PNRR, iar Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești beneficiază de astfel de investiții din partea acestei instituții. Programele CJ Iași au inclus:

- Dotări IT pentru instituțiile școlare din mediul rural;
- Mobilier modern pentru sălile de clasă;
- Suport logistic și administrativ pentru proiectele de digitalizare;
- Finanțări pentru infrastructura fizică și digitală, acolo unde este necesar.

Aceste investiții contribuie la dezvoltarea unui ecosistem educațional unitar, reducând diferențele dintre școlile urbane și cele rurale. Colaborarea dintre liceu și autoritățile locale și județene este esențială pentru menținerea unei traiectorii de dezvoltare coerente și pentru accesul la oportunități moderne de învățare. Pentru viitor, este necesar un suport/sprijin și pe componenta de transport al elevilor, instituția noastră având un număr mare de elevi naveniști, iar achiziționarea unui microbuz școlar devine o necesitate și o prioritate.

IMPACTUL ASUPRA COMUNITĂȚII ȘI BENEFICIILE PE TERMEN LUNG

Modernizările nu aduc beneficii doar elevilor, ci întregii comunități. Părinții, cadrele didactice, autoritățile locale și tinerii care se pregătesc pentru piața muncii vor resimți impactul acestor investiții:

- Creșterea calității educației – Tehnologia și mobilierul modern fac procesul didactic mai eficient, mai atractiv și mai relevant pentru tinerii de astăzi.
- Reducerea abandonului școlar – Elevii sunt mai motivați să participe activ la cursuri atunci când experiența educațională este interactivă și adaptată intereselor lor.
- Egalitate de șanse – Elevii din mediul rural pot accesa aceleași resurse ca cei din școlile urbane performante.
- Dezvoltarea competențelor digitale – Absolvenții vor fi mai bine pregătiți pentru cerințele pieței muncii.
- Creșterea prestigiului instituției– Liceul devine un punct de referință în comunitate („Cartea de vizită a comunității“), atrăgând elevi, proiecte și parteneriate noi.

UN ORIZONT CLAR: FINALIZAREA PROIECTELOR ÎN 2025 - 2026

Toate investițiile – Smart Lab, dotări IT, mobilier școlar și reconfigurarea spațiilor – sunt programate pentru finalizare în anul 2025-2026. Această etapă va marca transformarea completă a liceului într-o instituție modernă, capabilă să integreze practicile pedagogice actuale și să ofere elevilor o educație de calitate, adaptată standardelor naționale și europene. Totuși, cea mai mare și importantă investiție sperăm să se realizeze în anii următori în cadrul unui amplu proiect de renovare/modernizare/reabilitare a clădirii liceului, care are un istoric de mai bine de 100 de ani, prima clădire datând din 1898.

Liceul Teoretic „Bogdan Vodă“ Hălăucești devine astfel un model de bune practici în modernizarea educației în mediul rural și un exemplu al modului în care investițiile coordonate, viziunea strategică și implicarea comunității pot transforma structural un spațiu educațional.

Proiectele aflate în derulare reprezintă o investiție în viitor, în elevi și în comunitatea din Hălăucești. Modernizarea infrastructurii, digitalizarea și orientarea spre inovație nu sunt doar obiective instituționale, ci angajamente pentru formarea unei generații pregătite pentru lumea contemporană.

Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” continuă să își consolideze identitatea ca instituție modernă, responsabilă și orientată spre performanță, demonstrând că educația poate progresa chiar și în medii unde resursele au fost, tradițional, limitate.

Modernization and Digitization Projects of the “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool in Hălăucești 2023-2026

“Bogdan Vodă” Theoretical Highschool in Hălăucești is currently implementing several major modernization projects, with a focus on digitization, modern school infrastructure, and the integration of cutting-edge educational technologies. One of the central projects is the implementation of a Smart Lab – an intelligent laboratory equipped with advanced digital equipment, such as 3D printers, interactive whiteboards, VR/AR devices, and robotics kits. Through this project, students benefit from an innovative learning environment based on experimentation, collaboration, and creativity development.

In addition to the Smart Lab, the highschool is also the target of investments made through projects carried out in partnership with local authorities and the Iași County Council, which include modern furniture, high-performance IT equipment, and mobile devices for teaching activities. These investments aim to create an educational infrastructure adapted to current requirements, supporting the widespread use of digital tools in the teaching and learning process.

All these projects are expected to be completed by 2025-2026, when the highschool will have a completely modernized infrastructure, capable of meeting the needs of students and teachers in a constantly changing educational context. However, we hope that the largest and most important investment will be made in the coming years as part of a large-scale renovation/modernization/rehabilitation project for the high school building, which has a history of more than 100 years, with the first building dating back to 1898.

Modernization contributes to reducing educational disparities, improving the quality of the educational process, and transforming the institution into a model of innovation at the county level.

Through these investments, “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool in Hălăucești is consolidating its role as a modern, future-oriented institution, preparing students for 21st-century skills and integration into an increasingly digitalized society.

Rădăcini colorate pentru vise mari – un proiect cu suflet pentru grădinița din Hălăucești

Director adj., prof. dr. *Iulian Ghercă*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

La începutul acestui an școlar, grădinița din comuna Hălăucești a trecut printr-o transformare care depășește cu mult o simplă schimbare de decor. A prins culoare, energie și viață prin intermediul proiectului „**Rădăcini colorate pentru vise mari**“, implementat cu sprijinul **programului Start ONG**, lansat de **Kaufland România** și derulat de **Asociația Act for Tomorrow**.

Într-o lume în care educația timpurie reprezintă fundamentul formării viitoarelor generații, acest proiect a demonstrat că spațiul în care copiii cresc și învață este la fel de important precum conținutul educațional. Atunci când pereții, obiectele și atmosfera transmit căldură, optimism și curiozitate, procesul de învățare devine o experiență profundă, memorabilă și plină de sens.

Ideea de la care a pornit proiectul a fost una extrem de firească: crearea unui mediu educațional care să îi primească pe copii cu brațele deschise. Echipa de proiect și cadrele didactice au observat nevoia unui spațiu mai primitiv, mai cald și mai stimulant, care să reflecte energia copiilor și să încurajeze creativitatea, joaca și dorința de explorare.

Astfel, s-au conturat două direcții principale de intervenție:

- **pictarea spațiilor comune** – holuri, coridoare și zone de trecere – pentru a transforma grădinița într-un univers vizual fascinant;
- **amenajarea colțurilor de lectură și exprimare artistică** în fiecare grupă, oferind copiilor locuri speciale pentru descoperit povești, experimentat culori și explorat liber propriile idei.

Cu ajutorul unei echipe de artiști talentați, pereții gri de odinioară au devenit povești în sine: personaje prietenoase, elemente din natură, scene educative și motive ludice, toate integrate armonios pentru a sprijini dezvoltarea cognitivă și emoțională a copiilor.

Proiectul a avut un impact semnificativ asupra întregii comunități din Hălăucești, însă beneficiarii direcți au fost cei **peste 120 de copii preșcolari** și elevi. Pentru ei, fiecare dimineață a început să arate altfel: cu entuziasm, cu nerăbdarea de a descoperi noi elemente din picturile murale și cu o mai mare implicare în activitățile zilnice.

De transformare au profitat și:

- **educatorii**, care își pot desfășura activitățile într-un mediu mai stimulat și mai prietenos;
- **părinții**, care au observat cu bucurie entuziasmul copiilor lor;
- **întreaga comunitate locală**, care a primit un exemplu clar de implicare și colaborare în folosul educației timpurii.

Într-o perioadă în care spațiile educaționale din mediul rural se confruntă adesea cu lipsa resurselor, astfel de inițiative sunt dovada că schimbarea este posibilă atunci când există viziune, implicare și parteneriate solide.

Proiectul „Rădăcini colorate pentru vise mari” nu a adus doar o schimbare estetică, ci și una funcțională și emoțională. Printre realizările principale se numără:

✓ **Picturi murale cu tematici educative în spațiile comune**

Holurile au fost reinterpretate ca locuri de inspirație și învățare. Temele picturilor – natură, prietenie, forme geometrice, animale, elemente ale universului – au fost alese pentru a stimula imaginația, memoria vizuală și discuțiile dintre copii și educatori.

✓ **Colțuri de lectură și creație artistică în fiecare sală**

Fiecare grupă dispune acum de un spațiu bine definit în care copiii pot citi povești, răsfoi cărți ilustrate sau se pot exprima liber prin desen și activități creative. Aceste colțuri încurajează concentrarea, liniștea activă și obiceiul de a explora lumea prin cărți.

✓ **O colaborare puternică între artiști, cadre didactice și echipa de proiect**

Proiectul s-a bazat pe o cooperare strânsă, în care ideile au fost discutate deschis, adaptate nevoilor copiilor și integrate armonios în spațiul grădiniței. Artiștii implicați au reușit să surprindă esența copilăriei și să o redea vizual într-un mod inovator.

✓ **O inaugurare emoționantă**

Momentul inaugurării a fost plin de bucurie: copiii au pășit uimiți în spațiile transformate, iar părinții au trăit alături de ei emoția descoperirii. Reacțiile lor au confirmat că proiectul a reușit să aducă lumină, căldură și prospețime în mediul educațional.

„A fost o dorință simplă, dar importantă – să facem grădinița un loc în care copiii să se simtă bine, să viseze, să se exprime. Picturile au devenit parte din acest spațiu și sperăm că vor rămâne mult timp o sursă de bucurie și inspirație.”- **Neculăeș Lidia Mihaela, director Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești**

Aceste cuvinte surprind perfect esența proiectului. Atunci când educația este privită ca un teren fertil, iar comunitatea își unește eforturile pentru a o susține, rezultatele devin vizibile, măsurabile și emoționante. Proiectul nu a însemnat doar picturi sau mobilier nou; a însemnat o demonstrație de solidaritate și preocupare pentru binele copiilor.

Start ONG este un program dedicat proiectelor comunitare din domeniile educație, cultură, sănătate, social și mediu. Reprezintă unul dintre cele mai accesibile și flexibile instrumente de finanțare pentru:

- instituții publice de învățământ,
- ONG-uri la început de drum,
- grupuri informale care doresc să genereze schimbări pozitive în comunitate.

Cu o valoare totală de **600.000 de euro**, Start ONG contribuie anual la implementarea a zeci de proiecte cu impact direct în viața oamenilor. Transformarea grădiniței din Hălăucești este unul dintre aceste exemple care arată cum inițiativele locale pot prinde aripi atunci când există susținere și încredere.

„Rădăcini colorate pentru vise mari“ este mai mult decât un proiect – este o promisiune. O promisiune că educația poate fi un teren luminos, colorat, călduros, în care fiecare copil își poate descoperi propriile talente și visuri. Pereții grădiniței vor rămâne, de acum înainte, martori ai zâmbetelor, ai curiozității și ai primelor experiențe autentice de învățare.

Într-o comunitate în care oamenii cred în puterea educației, visurile celor mici chiar pot prinde rădăcini mari și puternice.

Rădăcini colorate pentru vise mari – A Heartfelt Project for The Kindergarten in Hălăucești

The project “Rădăcini colorate pentru vise mari” (“Colourful roots for big dreams”), carried out at the kindergarten in Hălăucești commune with the support of Start NGO (a programme launched by Kaufland Romania and implemented by the Act for Tomorrow Association), has brought about a visible and profound transformation of the educational space. Over 120 preschoolers and schoolchildren now enjoy hallways and common areas decorated with educational murals, created by a team of artists who brought colour, energy, and imagination to the kindergarten.

Reading and art corners have been set up in each room to stimulate children’s curiosity, free expression, and emotional development. The project involved close

collaboration between artists, teachers, parents, and the local community, culminating in an emotional inauguration, where the children discovered their newly transformed space.

Start NGO remains a program dedicated to supporting community initiatives in areas such as education, culture, health, environment, and social issues, providing affordable funding to schools, young NGOs, and informal groups. The project in Hălăușești demonstrates that, through collaboration, care, and creativity, education can become a place where children's dreams grow and take root.

SNAC la Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești – un an al implicării, solidarității și tradițiilor care unesc comunitatea

Prof. *Casandra Mirela Maria*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

La Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești, Strategia Națională de Acțiune Comunitară (SNAC) nu este un concept abstract, ci un mod de a educa prin gesturi. De la empatie și voluntariat, până la promovarea tradițiilor și apropierea dintre generații, fiecare proiect desfășurat în anul școlar 2024–2025 a devenit o lecție vie despre modul în care școala, prin elevii și profesorii ei, poate transforma comunitatea. Sub coordonarea prof. *Casandra Maria Mirela*, SNAC a căpătat an de an consistență și vizibilitate, conturând un model educațional în care solidaritatea devine o competență la fel de importantă ca cele dobândite la orele de curs.

Săptămâna legumelor și fructelor donate – o lecție de solidaritate pentru 40 de copii de la Centrul „Sfântul Francisc“

Între 24 și 28 noiembrie 2024, curțile și holurile Liceului Teoretic *Bogdan Vodă* s-au transformat într-o scenă a generozității. Elevii din toate clasele - de la cei mai mici, din C.P., până la adolescenții de liceu - au lucrat împreună pentru a colecta fructe și legume destinate copiilor sprijiniți de Centrul de zi „Sfântul Francisc“. Puncte de colectare atent organizate, afișe și mesaje de conștientizare, discuții la orele de dirigenție și un flux constant de copii venind cu plase pline - toate acestea au transformat activitatea într-o mobilizare exemplară.

Elevii voluntari au participat activ la sortarea și ambalarea produselor, sub îndrumarea profesorilor, iar pentru mulți dintre ei, vizita și interacțiunea cu beneficiarii au devenit un moment profund, o confruntare directă cu realități sociale despre care poate doar citiseră. Nu doar cantitatea donațiilor a contat - deși aceasta a fost impresionantă - ci faptul că elevii au înțeles puterea unui gest simplu, dar consistent, atunci când vine din partea unei comunități unite în același scop.

Această acțiune a întărit ideea că școala nu este doar un spațiu de învățare intelectuală, ci și unul de formare emoțională. Copiii de la Centrul „Sfântul Francisc“ au primit alimente sănătoase, iar elevii liceului au câștigat o experiență care va rămâne în memoria lor mult timp.

Crăciunul în inimi de copil – colinde care au luminat sufletele vârstnicilor de la Azilul Mircești

În preajma sărbătorilor de iarnă, elevii claselor V–VIII au demonstrat că vocea unui copil poate aduce mai multă căldură decât orice ornament. În cadrul proiectului „Crăciunul în inimi de copil“, aceștia au pregătit, cu entuziasm și emoție, un repertoriu de colinde tradiționale, susținut ulterior la Azilul de bătrâni din Mircești.

În ziua activității, emoția era vizibilă atât în rândul copiilor, cât și al bătrânilor. Glasuri curate, vibrante, au umplut sala azilului cu ecoul Crăciunului autentic. După colinde, elevii au oferit cadouri simbolice - ceai, dulciuri și felicitări realizate manual - însă adevăratul dar a fost timpul petrecut împreună. Vârstnicii, mulți dintre ei dornici de dialog și atenție, au primit aceste gesturi cu o bucurie care a depășit cuvintele.

Elevii au plecat de la Mircești cu înțelegerea clară că empatia nu se învață din teorie, ci din întâlniri sincere. Iar pentru bătrâni, vizita copiilor a fost un memento că nu sunt singuri, că fac parte dintr-o comunitate în care legăturile dintre generații rămân vii.

Bucuria Crăciunului – un proiect inițiat de un elev, transformat într-o sărbătoare pentru cei mici

Unul dintre cele mai speciale momente ale lunii decembrie a fost activitatea „Bucuria Crăciunului“, un proiect cu totul aparte deoarece a fost inițiat de o elevă de liceu, Ioana Codreanu, din clasa a IX-a A. Ea, alături de un grup de colegi coordonatori, a organizat un eveniment dedicat copiilor din ciclul primar, transformând ideea într-o sărbătoare a creativității copilărești.

Micii elevi au realizat lucrări tematice de Crăciun - desene, felicitări, ornamente - fiecare dintre ele păstrând amprenta inocenței specifice vârstei. Expoziția ce a urmat a adus zâmbete pe fețele tuturor celor prezenți, iar la final, copiii au primit premii simbolice, drept recunoaștere a efortului și talentului lor.

Valoarea educativă a proiectului a fost dublă: liceenii au avut ocazia să coordoneze, să organizeze, să comunice și să îndrume, iar elevii din clasele primare au trăit bucuria de a se simți apreciați și sprijiniți. „Bucuria Crăciunului“ nu a fost doar o activitate artistică, ci și o întâlnire între generații, un exercițiu de responsabilitate și un moment de celebrare a spiritului sărbătorilor.

Un mărțișor, un zâmbet și o îmbrățisare – creativitate transformată în ajutor real

Odată cu sosirea primăverii, spiritul solidarității a renăscut printr-o activitate emoționantă, desfășurată în cadrul proiectului „Împreună reușim“. Elevii clasei a V-a A, coordonați de prof. Casandra Maria Mirela, au lucrat cu răbdare, imaginație și entuziasm pentru a confecționa mărțișoare handmade. Fiecare piesă, realizată cu materiale variate și tehnici diferite, a devenit o mică operă de artă.

Mărțișoarele au fost apoi puse în vânzare în școală, iar fondurile strânse au fost direcționate către sprijinirea unei familii aflate în dificultate. Gestul elevilor a demonstrat că solidaritatea nu are vârstă, iar schimbarea pornește adesea de la cele mai mici inițiative.

În acest proiect, copiii au învățat nu doar să creeze, ci și să ofere - să transforme munca lor în ajutor concret pentru cineva care are nevoie. Experiența a contribuit la formarea lor ca viitori adulți responsabili și implicați.

Tradiții de Paște – între vechi și nou: când cultura devine experiență vie

În aprilie 2025, școala s-a umplut de culori, tradiții și veselie prin activitatea „Tradiții de Paște - între vechi și nou“, organizată în cadrul proiectului „Împreună reușim“. Coordonați de prof. Casandra Maria Mirela, prof. Mihaela Babăță și prof. Axinte Camelia, activitatea a reunit elevi din clasele a V-a A, a VI-a A și B, a VII-a B și a IX-a B, oferindu-le ocazia de a explora atât tradițiile pascale autentice, cât și forme moderne de celebrare.

Elevii au prezentat obiceiuri pascale din diverse regiuni ale țării, au povestit despre semnificații vechi, au adus obiecte tradiționale, iar apoi au trecut la partea practică: un atelier de încondeiere a ouălor în care s-au folosit atât tehnici tradiționale cu ceară, cât și metode moderne. Curtea școlii a prins viață în timpul vânzătorii de ouă, un moment recreativ așteptat cu nerăbdare de copii. Expozițiile de lucrări, desene, colaje și ouă încondeiate au transformat spațiile școlii într-o mică galerie festivă, completată de momente artistice — cântece pascale, poezii, scenete scurte.

Activitatea a îmbinat cultura, jocul, creativitatea și colaborarea. Copiii au înțeles că tradițiile nu sunt simple relicve ale trecutului, ci expresii vii ale identității, pe care le pot adapta și înfrumuseța în propria lor manieră.

Concluzie

Anul școlar 2024–2025 a demonstrat, încă o dată, că Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești este un spațiu în care educația prinde viață în afara

manualelor. Prin proiectele SNAC și cele cu valențe comunitare, elevii au învățat să ofere, să creeze, să colaboreze, să respecte tradițiile și să privească dincolo de propriile nevoi. Profesorii au fost ghizi și modele, iar comunitatea a devenit partenerul unei școli care știe că adevărata învățare începe atunci când inima este implicată.

La Hălăucești, educația se scrie cu fapte. Iar faptele acestui an spun o poveste despre generozitate, cultură și solidaritate - o poveste demnă de a fi citită, continuată și dusă mai departe.

SNAC at “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool, Hălăucești – Year of Involvement, Solidarity And Traditions That Unite the Community

During the 2024–2025 school year, the “Bogdan Vodă” Theoretical Highschool in Hălăucești carried out a series of SNAC activities that highlighted the involvement and solidarity of the students. Through donations of fruit and vegetables to the “Saint Francisc” Centre, carols sung to the elderly at the Mircești Nursing Home, creative Christmas projects initiated by the students themselves, the making and sale of mărțișoare for charity, and the promotion of Easter traditions, the students demonstrated that generosity and community spirit can transform the school into a place of good deeds. All these initiatives, coordinated by teachers, strengthened the bond between the school and the community and cultivated the values essential for the education of young people.

Concursul de matematică *CampioMATE*

Prof. Ana Maria Paiu

Liceul Teoretic Bogdan Vodă, Hălăucești

Matematica este supranumită “**gimnastica minții**” pentru că antrenează jumătate din competențele viitorului. Gândirea critică, analiza datelor, rezolvarea problemelor complexe, perseverența, organizarea și planificarea, argumentarea, generarea de idei și soluții – toate aceste competențe esențiale pentru viitor sunt modelate încă de la vârste fragede cu ajutorul matematicii. De aceea, toate sistemele educaționale din lume pun mare accent pe matematică.

La vârste mici, copiii descoperă cu entuziasm provocări matematice, de logică, de perspicacitate. Le place să deslușească enigme. Dar, pentru mulți copii, acest entuziasm se pierde pe măsură ce cresc. Matematica devine grea și, în fața exercițiilor noi, frica îi ia locul entuziasmului... Frica de note, frica de a nu ști în fața colegilor sau a profesorului... Ușor, ușor, mulți copii refuză să mai încerce, refuză să se mai antreneze cu ajutorul matematicii și din acest motiv s-a creat Campiomate.

CampioMATE - Campionatul de matematică pe echipe - este un program inspirat din **sport** și **video-gaming** ce are ca obiectiv să îi atragă pe elevii de gimnaziu spre matematică, pentru a-și crește nivelul și a obține rezultate mai bune la școală și la examen.

Elevii – jucători au de parcurs diverse misiuni, prin care se antrenează cu plăcere la matematică, crescându-și nivelul personal, câștigând puncte, medalii și premii. Nivelul de dificultate este similar cu Evaluarea Națională, așadar este potrivit tuturor elevilor de gimnaziu care doresc să se antreneze la matematică într-un cadru interactiv, adaptat generației nativilor digitali.

Participarea copiilor este **gratuită**.

În cadrul *CampioMATE*, elevii – jucători au de parcurs o multitudine de misiuni diverse prin care, alături de coechipieri și de antrenori, se antrenează cu plăcere la matematică câștigând puncte și crescându-și nivelul personal pe parcursul a aproximativ 6 luni de program.

Toate probele *CampioMATE* se parcurg în platforma digitală www.campiomate.ro, în pagina ARENA, pagină accesibilă tuturor elevilor – jucători și antrenorilor înscriși.

Pe tot parcursul competiției, fiecare jucător va acumula, prin diverse probe, punctaje care se vor cumula în 2 scoruri :

R-Score (Ranking score). R-Score-ul fiecărui jucător va indica nivelul la matematică al acelui jucător și va influența divizia în care este distribuit jucătorul după calificări, iar pe parcursul campionatului, locul echipei din care face parte în clasamentul pe echipe, dar și poziționarea jucătorului în topul jucătorilor.

E-Score (Engagement score). E-Score-ul fiecărui jucător va indica gradul de implicare personală a fiecărui jucător și va influența după calificări și după fiecare din primele 3 etape, dacă acel jucător va avea loc într-o echipă de campionat sau se va antrena de pe banca de rezerve.

În anul școlar 2023-2024 un număr 18 de elevi s-au înscris în această competiție, la finalul concursului elevii din clasa a V-a A, Ioniță David și Păuleț Fabian, au obținut medalia **Gold**, iar eleva din clasa a VIII-a A, Mărtinică Beatris, a obținut medalia **Gold**, profesor coordonator Ana Maria Paiu.

În anul școlar 2024-2025 s-au înscris 20 elevi și au obținut următoarele rezultate în Topul național al jucătorilor:

- **2** elevi au obținut medalie **Gold** - Ioniță David, clasa a VI-a A, și Țuguț Alessandro, clasa a V-a A;
- **1** elev a obținut medalie **Silver** – Clopoțel Luca, clasa a V-a A;
- **2** elevi au obținut **Mențiune** - Giurgică Delia, clasa a V-a A, și Chelaru Dragoș, clasa a VI-a A;
- **1** elev a fost **activ** - Ciobanu David, clasa a V-a A, profesor coordonator Ana Maria Paiu.

Programul *CampioMATE* - Campionatul de matematică pe echipe este organizat de *Asociația Visuri Îndrăznețe* în parteneriat cu *Societatea de Științe Matematice din România* și implementat la nivel local în parteneriat cu Inspectoratele Școlare Județene.

CampioMate Mathematics Competition

CampioMate - Team Mathematics Championship - is a program inspired by sports and video gaming that aims to attract middle school students to mathematics in order to raise their level and achieve better results in school and in the exams.

In the 2023-2024 school year, 18 students entered this competition, and at the end of the competition, three gold medals were won, and in the 2024-2025 school year, 20 students entered and two gold medals, one silver medal, and two honourable mentions were won.

Ring the Happiness: e ok să nu fii ok

Neculăeș Maia, elevă, clasa a IX-a B
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

V-ați întregat vreodată ce scop avem ca tineri? Prin ce trece fiecare dintre noi în această călătorie? V-ați dat seama cât de multe putem realiza, ce „putere” deținem, dar care sunt adevăratele lanțuri care ne țin pe loc? Sincer, nici eu, până am avut privilegiul de a participa la proiectul *Ring The Happiness*, un program dedicat sănătății mintale a tinerilor din mediul rural.

Trebuie să recunosc, că la început, am fost puțin nesigură pe decizia de a participa la această experiență. Cu toate că bagajele erau gata, plecarea stabilită și formularele completate, ceva mă reținea. Îmi era frică. De ce? Îmi era frică că nu mă voi integra, că nu e locul meu acolo. „Ce caut eu, un boboc, printre tineri experimentați și aleși din întreaga Românie?”, mă întrebam. Însă nu am dat înapoi. Ceva în mine își dorea cu desăvârșire să ajute la schimbare. Așadar, în ciuda emoțiilor contradictorii care îmi dansau în stomac, mi-am luat inima în dinți și mi-am început călătoria către Șimon, o mică, dar primitoare localitate din preajma Branului, unde s-a desfășurat activitatea.

Nu regret nicio secundă. Încă de când am ajuns în curte pensiunii, un sentiment cald și liniștitor m-a îmbrățișat, cu toate că era o zi ploioasă de octombrie. Primul lucru care m-a surprins a fost sala de training, care, în următoarele cinci zile a devenit a doua casă. Privind lucrurile puțin mai poetic, aș putea spune că geamurile mari ce înconjurau încăperea simbolizau și ofereau în același timp siguranță, iar priveliștea uluitoare a munților îmbrăcați într-o mantie aurie, scufundați în lacrimile cerului, prevesteau serile încărcate de emoție ce urmau să se lase grele în aceeași cameră.

Mă așteptam să mă integrez foarte greu, mai ales ca eram unul din cei trei boboci aflați în proiect. Cu toate acestea, datorită exercițiilor de cunoaștere, am ajuns să purtăm conversații mai profunde cu persoane pe care le cunoșteam doar de două-trei ore decât cu prietenii de o viață. Astfel, până la prânz, deja râdeam și povesteam cu toții la masă, urmând să legăm prietenii puternice.

Amintirile încep deja să-mi gonească către primele activități propriu-zise.

Nu mă așteptam să avem parte de prea multă teorie, având în vedere că vorbeam despre sănătatea mintală, dar m-am înșelat. Pe lângă faptul că am fost informați și despre beneficiile unui tânăr european, am avut ocazia să cunoaștem noi înșine astfel de legi, legislații sau ONG-uri orientate pe sănătatea mintală, în mediul rural. Nu numai atât, am învățat să ne recunoaștem propriile

emoții, cum să le gestionăm și să nu ne ascundem de ele. Să le îmbrățișăm, și cu bune, și cu rele, deoarece ele ne formează și ne fac să fim oameni, să fim unici. Bineînțeles, astfel de discuții nu sunt prea ușor de digerat, însă organizatorii noștri au avut grijă de toate detaliile și au creat un mediu sigur, astfel încât fiecare dintre noi și-a dat voie să simtă. Câteva dintre aceste activități s-au lăsat chiar cu o ploaie de plânsete, însă nimeni nu ne-a judecat. Nu am fost nevoită să-mi reprim valul de sentimente, ci am fost îndemnați să ne lăsăm să simțim totul la maximum. Pentru că e ok să nu fim întotdeauna ok. E normal să simțim prea multe dintr-un lucru banal, să ne inunde emoții pe care nici nu știm să le numim. Important e să observăm, să ne cunoaștem pe noi înșine și să nu punem bariere între mintea și creierul nostru.

De ce? vă întrebați, poate. Deoarece, contrar opiniilor populare, emoțiile nu ne trag înapoi, nu ne țin pe loc, ci ne propulsează mai departe decât ne-am putea imagina, trebuie doar să știm cum să le gestionăm. Da, știu că e atât de ușor când o spui, dar un calvar când trebuie să o pui în practică, însă de asta există oameni specializați în acest domeniu. Nu ești nebun dacă te duci la un psiholog, hai-deți, vă rog, să normalizăm asta! E normal să ai nevoie de ajutor și să îl ceri. Și aici nu mă refer la tulburări emoționale grave, ci pur și simplu la o perioadă în care crezi că ceea ce trăiești te depășește. Este total în regulă să simțim asta, mai ales ca adolescenți, pentru că această perioadă se bazează în cea mai mare parte pe emoții, trăim totul la maximum și nu o spun doar din experiență personală, sunt studii care dovedesc asta. Nu e vina ta că simți, asta trebuie să se întâmple.

Nu ești singur în toate astea. Acesta e un alt lucru important care l-am învățat ca viitori promotori ai sănătății mintale. Prin exercițiile la care am luat parte, am conștientizat că mulți adolescenți și tineri se confruntă cu probleme similare, ceea ce, pe de o parte, este îngrijorător, însă, în același timp, liniștitor. Personal, observând atâția oameni care-mi împărtășesc emoțiile, m-am simțit văzută. Am realizat că cel mai important e să ne susținem unii pe alții, fără prejudecăți, deoarece niciodată nu poți ști ce lupte se poartă cu adevărat în inima unei persoane. Iar acesta este unul dintre conceptele pe care noi, promotorii sănătății mintale, vrem să-l transmitem în satele noastre și nu numai.

Astfel, din acest proiect am plecat schimbată. Am învățat că, de fapt, emoțiile nu ne trag înapoi, ci ne fac să fim unici, că nu e greșit să ceri ajutor atunci când simțim nevoia și că nu suntem niciodată cu adevărat singuri. Dar, cel mai important, am învățat că în mâinile tinerilor stă schimbare și că fiecare dintre noi poate lua parte la ea. Tu ce vei face?

Ring the Happiness: It's Ok to Not Be Ok

Have you ever wondered what our purpose is as young people? What does each of us go through on this journey? Have you realized how much we can achieve, how much “power” we have, but what are the real chains that hold us back? Honestly, neither did I, until I had the privilege of participating in the “Ring the Happiness” project, a program dedicated to the mental health of young people in rural areas.

I left this project a changed person. I learned that emotions do not actually hold us back, but make us unique, that it is not wrong to ask for help when we feel the need, and that we are never truly alone. But most importantly, I learned that change is in the hands of young people and that each of us can be part of it.

Activitatea Consiliului Școlar al Elevilor – Implicare și spirit de echipă

Bucătaru Denis Marian, elev, clasa a XI-a A
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Consiliul Școlar al Elevilor joacă un rol important în viața Liceului Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești, fiind vocea elevilor și un sprijin activ în organizarea diferitelor activități. Prin implicare și dorința de a aduce lucruri frumoase în comunitatea școlară, Consiliul Școlar al Elevilor a desfășurat și în acest an numeroase activități, toate realizate împreună cu direcțiunea liceului și profesorii care au dorit să se implice.

Pe parcursul anului școlar au fost organizate mai multe adunări generale, în care elevii au discutat idei, au făcut propuneri și au ajutat la organizarea activităților. Aceste întâlniri au fost importante pentru o bună organizare și pentru o comunicare mai bună între elevi.

Un eveniment deosebit organizat de Consiliul Școlar al Elevilor a fost spectacolul caritabil „*Binele în Dar*”, ajuns la ediția a IV-a. Scopul acestuia a fost strângerea de fonduri pentru persoanele aflate în nevoie. Pe lângă momentele artistice de muzică și dans, a fost organizat și un Târg de Crăciun, unde elevii au vândut prăjituri pregătite cu multă implicare, pentru a strânge mai mulți bani. Evenimentul a arătat că elevii pot fi uniți și dornici să ajute.

Un alt moment important a fost *Festivalul Toamnei*, care a adus culoare și voie bună în școală. Fiecare clasă a realizat un panou decorativ pe hol, în fața intrării în clasă, dar și decorarea sălii de clasă, folosind elemente specifice toamnei. În cadrul festivalului a fost organizată și Cupa Toamnei, un campionat de fotbal care i-a încurajat pe elevi să facă mișcare și să joace corect.

Activitățile organizate de Consiliul Școlar al Elevilor sunt importante deoarece îi ajută pe elevi să învețe să lucreze în echipă, să comunice mai bine și să fie mai responsabili. Prin participarea la aceste activități, elevii se implică mai mult în viața școlii și contribuie la crearea unui mediu plăcut. În concluzie, Consiliul Școlar al Elevilor din cadrul Liceului Teoretic „Bogdan Vodă” Hălăucești arată că, atunci când elevii colaborează cu direcțiunea și profesorii, pot organiza activități reușite și pot face școala un loc mai prietenos.

Departe de casă

Birtom Emanuela, Clasa a XI-a B
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăuțești

Masa e pusă, dar scaunele-s goale,
Mama privește în drum, cu mancarea încă în oale.
Nu vine nimeni, doar vântul bate-n geam,
S-a dus vremea caldă când toți laolaltă eram.

Nu mai miroase a nucă și a cozonac copt,
E doar un ecran ce luminează la ora opt.
Ne trimitem poze cu brazi împodobiți,
Dar în inimă suntem reci și răătăciți.

Am dat căldura pe un mesaj scris în grabă,
Și legătura de sânge e tot mai slabă.
Sărbătoarea e mută, fără colind la ușă,
Din focul iubirii, a rămas doar cenușă.

Bunicul așează un lemn pe focul stins,
De dorul nepoților e tot mai cuprins.
Ei nu mai vin, căci lumea e mare,
Și au uitat de mica și vechea cărare.

O inimă roșie pe un ecran mic,
Asta a rămas din tot, nu mai e nimic.
Nu e o îmbrățișare, nu e un sărut,
E doar un semn rece, străin și tăcut.

Avem tot ce vrem, comanda ajunge îndată,
Dar nu mai avem bucuria curată.
Suntem legați prin fire, dar rupți de pământ,
Vorbim prin tăcere și zâmbet frânt.

Plânge icoana pe peretele gol,
Noi jucăm fericirea, dar e doar un rol.
Tradiția moare încet, fără vină,
Și stingem în suflet ultima lumină.

Sărbătoare fără viață

Birtom Emanuela, Clasa a XI-a B
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Bradul din casă nu are viață, e de plastic,
Totul e lucios, e modern, e fantastic,
Dar nu are miros de munte și de ger,
Parcă și steaua s-a stins sus pe cer.

Suntem mulți pe rețea, dar singuri în casă,
Nimeni nu mai stă cu drag, împreună, la masă.
Lumina din telefon ne ține acum de cald,
În noaptea asta lungă, cu liniștea de smarald.

Nu se mai aud urletele de copii pe la porți,
Parcă tradițiile sunt pentru cei morți.
Acum dăm un semn și credem că-i bine,
Dar nimeni nu vine să întrebe de tine.

Am uitat să fim oameni, am uitat să iubim,
Doar la poze frumoase știm să privim.
E frig în odaie și frig în privire,
Așa ne trece viața, fără de știre.

Crăciunul de atunci și de acum

Ioniță David Ștefan, Clasa a VII-a A
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăușești

Ca în fiecare an, sărbătorile de iarnă m-au prins stând în casa bunicilor, cu spatele lipit de soba încinsă de lemnele care ardeau puternic. Toată familia mea era acolo, în acea locuință: frați, surori, părinți, unchi, mătuși și nelipsiții bunici.

În Ajun de Crăciun, pe 24 decembrie, masa din bucătărie era plină cu tot felul de bunătăți: cozonac, sarmale, colaci, piftie, salată boeuf, friptură de porc și tot felul de prăjituri. În aer puteam să simt miros de sărbătoare. Deși totul era la fel ca în ceilalți ani, parcă ceva lipsea. Colindătorii se lăsau așteptați. Clopoștii nu mai răsunau pe ulițele înguste ale satului. Pe fețele bunicilor se citea tristețea. Colacii, merele și nucile așteptau cuminiți în coșuri pentru a fi îndesate în trăistuțele copiilor. Chiar și fulgii de zăpadă erau mai puțini față de anii trecuți. Doar mirosul de cozonac și poveștile bunicilor au rămas la fel.

Pe masă, telefonul vibra insistent, tulburând liniștea încăperii. Mesageria era plină de urări și colinde trimise virtual. Oare a dispărut magia Crăciunului? Unde sunt colindătorii de altădată? Unde sunt chicotelile copiilor?

Bunica mi-a povestit cum era sărbătoarea Crăciunului pe vremea ei. Totul se trăia mai profund, mai adevărat. Cu câteva zile înainte de Crăciun, ea trimitea scrisori cu urări rudelor din depărtare. Pentru a fi sigură că ajung înainte de sărbători, ele trebuiau duse la poștă cu o săptămână înainte. Acum, urările străbat lumea întreagă în doar câteva fracțiuni de secundă. Se pot face urări prin mijloace video la mare distanță, ceea ce cu ani în urmă părea imposibil. Tot bunica mi-a povestit că atunci când era copil, mergea la oraș împreună cu părinții ei ca să își cumpere haine noi pe care să le poarte la slujba de Crăciun. Acum, chiar și ea își comandă haine online. E mult mai simplu și ușor pentru ea. În zilele de sărbătoare, bisericile erau pline de copii, adulți și bătrâni. Acum, mulți preferă să „participe” la slujbă, prin intermediul mijloacelor de comunicație din confortul casei lor.

Acum, colindele sunt la îndemâna tuturor. Pot fi ascultate pe platformele de muzică, nu doar în biserică și pe ulițele satului. Oamenii se întrec pe social media, postându-și brazii care mai de care mai fistichii. Parcă ar fi un concurs al brazilor! Cele mai importante momente sunt immortalizate rapid și distribuite pentru a fi împărtășite cu cei dragi.

Eu cred cã magia Crãciunului nu a dispãrut, ci doar a evoluat ținând pasul cu noua tehnologie. Acum, oamenii sunt într-o continuã mișcare, mai grãbiți, mai agitați. Cu toate acestea, nu trebuie sã ne lãsãm duși de val și sã nu uitãm însemnãtatea sãrbãtorilor.

Chiar dacã focul din sobã a fost înlocuit de luminile ecranelor, noi trebuie sã simțim acum ca și atunci, același lucru: IUBIREA!

Crãciunul și tradițiile în Banat

Florea Flavius Damian, Clasa a VII-a A
Liceul Teoretic *Bogdan Vodã* Hãlãucești

În fiecare iarnã, Banatul se transformã într-un colț de poveste. Când vine Crãciunul și Anul Nou, oamenii locului pãstreazã obiceiuri care dau cãldurã sufletului, chiar dacã afarã este ger.

În zilele de dinaintea Crãciunului, gospodinele pregãtesc ospãțuri, cele mai așteptate fiind colacii și cozonacii. Ceilalți membri ai familiilor împodobesc casele pentru a avea o atmosferã cãt mai frumoasã.

Una dintre cele mai iubite tradiții este colindatul. Copiii merg din casã în casã, colindã și primesc rãsplatã. În Banat, copiii primesc colaci numiți „pițãrei”, care au ca simbol norocul. Anul Nou este primit cu și mai multã bucurie. Aici, oamenii cred felul în care trateazã acea searã pentru cã le aratã cum va fi tot anul. Casele sunt pline de neamuri, prieteni, mese bogate și se formeazã momente de neuitat.

În dimineața Anului Nou, copiii merg iarãși din casã în casã, dar de data aceasta cu Sorcova și Plugușorul.

Aceste sãrbãtori sunt momente în care oamenii își amintesc cãt de important este sã fii bun, sã dãruiești și sã pãstrezi tradițiile care ne definesc ca popor.

Desenele lui Erik

Susan Erik Ștefan, elev, clasa IA
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Abia a împlinit 7 ani, dar mânuța lui așterne pe hârtie sau pe pânză, cu multă pasiune, cu talent și migală, imagini nemaipomenite ale unor personaje îndrăgite din lumea fantastică a copilăriei, a jocurilor și jucăriilor.

Să facem cunoștină cu Susan Erik Ștefan, un băiețel cuminte și isteț de la clasa IA, și lumea fantastică a desenelor sale și să-i urăm să devină un mare artist plastic!

ASPECTE GENERALE PRIVIND POLITICA OCCIDENTALĂ ÎN ORIENTUL MIJLOCIU ÎNTRE ANII 1945-1958

Director adj., prof. dr. *Iulian Ghercă*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Principalii actori occidentali după 1945 în Orientul Mijlociu au fost Marea Britanie și Statele Unite. Marea Britanie fusese în perioada interbelică puterea dominantă grație sistemului de mandate al Societății Națiunilor din 1922. Britanicii, în general, au adoptat o politică pro-arabă, care s-a menținut și în perioada postbelică. După 1945, Marea Britanie a început să piardă o serie de colonii, Imperiul Britanic fiind nevoit să se retragă din unele regiuni dominate tradițional, precum India. Londra¹ avea o politică colonială suplă, diferită de politica franceză pentru colonii, una mai brutală. În cazul necesității abandonării unei colonii, Marea Britanie se putea replia și își putea muta bazele în acord cu interesul Imperiului. Din India s-a retras în zona Orientului Mijlociu, devenită mult mai importantă sub aspect economic datorită resurselor de petrol, dar și sub aspect geostrategic. Fiind nevoiți să se retragă din Palestina, britanicii s-au repliat în Egipt. Zona Canalului de Suez era vitală pentru Marea Britanie și din acest punct de repliere Londra nu intenționa să se retragă ușor. Britanicii² erau prezenți în Egipt încă din 1881 când și-au impus protectoratul asupra acestui stat pentru a-și securiza liniile către India. Protectoratul a fost înlocuit în 1936 printr-un tratat de alianță care stipula prezența britanică în zona Canalului de Suez. În timpul celui de-al doilea război mondial britanicii au făcut serioase eforturi pentru apărarea Egiptului, sacrificând unele poziții strategice din Asia, precum Singapore. După război, britanicii menținând linia pro-arabă, au sprijinit și încurajat constituirea Ligii Arabe cu sediul, nu întâmplător, la Cairo³.

Egiptenii, deși erau văzuți de restul arabilor ca fiind africani, se considerau moștenitorii celei mai vechi civilizații și deci conducătorii întregii lumi arabe. Regele Farouk al Egiptului era nepopular, având un stil de viață

¹ Paul Kennedy, *The Rise and Fall of the Great Powers*, Random House, New York, 1987, p. 368.

² John W. Spanier, *American Foreign Policy since World War II*, Praeger, New York, 1960, p. 118.

³ Paul Johnson, *O istorie a lumii moderne. 1920-2000*, București, Humanitas, 2003, p. 487.

luxos, patronând un sistem corupt și fiind considerat ca principalul vinovat pentru înfrângerea din 1948 în fața evreilor. Susținerea de care se bucura din partea britanicilor l-au făcut și mai nepopular. Pentru a deveni agreat în rândul populației, el a adoptat un set de măsuri antibritanice, culminând cu abrogarea tratatului anglo-egiptean din 1936, în 8 octombrie 1951. Tratatul stipula că prezența britanică să se încheie în 1956, dar acest aspect putea fi renegociat în acel an. Însă situația era foarte tensionată, în zona Canalului de Suez începând un adevărat război de uzură. În același timp pentru britanici povara financiară era din ce în ce mai greu de suportat, bazele britanice fiind foarte costisitoare. Londra a încercat să atragă Statele Unite într-o politică comună. La 19 aprilie 1951⁴, premierul Churchill cerea într-un discurs din Camera Comunelor ca Statele Unite să se asocieze cu britanicii în Mediterana. Washingtonul a respins această ofertă, nedorind să se asocieze politiciii de tip colonial promovată de britanici. Situația era diferită față de cazul Greciei sau Turciei din 1945-1947. Politica americană se baza pe iluzia că liderii statelor recent eliberate vor deveni partenerii Statelor Unite, nefiind priviți cu ostilitate, dacă SUA se delimitau net de colonialism. Mai ales în chestiunile Orientului Mijlociu Statele Unite s-au disociat clar de aliatul lor britanic. Obiectivul major al Statelor Unite⁵ în această regiune era să împiedice expansiunea sovietică în Orientul Mijlociu, considerat ca fiind de o maximă importanță din punct de vedere strategic și economic. Statele Unite au susținut Israelul, mai ales în Consiliul de Securitate al ONU, mai puțin în chestiunea Ierusalimului. Această politică proisraeliană era compensată de o altă politică de sprijin economic și militar către statele arabe, într-o politică mai largă "imparțială". Ei au promovat o politică fluctuantă între cele două părți, în funcție de interesele americane, și în special pentru a-și atinge obiectivul strategic american.

În iulie 1952⁶, un grup de ofițeri a pus capăt monarhiei egiptene instaurând un regim republican radical. Britanicii nu au încercat să salveze monarhia, deși noul regim instalat era unul antibritanic. Printre obiectivele principale era evacuarea Bazei Canalului de Suez.

La începutul lui martie 1953, ministrul britanic de externe l-a vizitat pe Eisenhower, motivul principal fiind prezența britanică în Egipt⁷. El i-a prezentat

⁴ Henry Kissinger, *Diplomația*, All, București, 1998, p. 475 – 476.

⁵ Ovadia Soffer, *Les Nations Unies au Moyen - Orient. Procès-verbal d'une faillite*, Presses Universitaires de France, Paris, 1985, p. 23 – 24.

⁶ Colin Cross, *The Fall of the British Empire. 1918 - 1968*, Coward - McCann, New York, 1969, p. 307.

⁷ Dwight D. Eisenhower, *Mes années à la Maison Blanche. Mandat for Change. 1953-1956*, Doubleday, New York, 1963, p. 150 – 159.

un plan de negocieri cu egiptenii, bazat pe cinci puncte, care nu îndepărtau total prezența britanică din Egipt, și pe trei scenarii de retragere, de la cel mai avantajos „Case A“, până la cel mai dezavantajos, „Case C“. Planul a fost susținut de Eisenhower care s-a oferit să medieze între britanici și egipteni, însă generalul Naguib, liderul Egiptului, cu greu poate fi adus la masa negocierilor, din cauza extremismului său antibritanic. Pe toata durata anului 1953, Eisenhower și John Foster Dulles au încercat să medieze diferendul egipteano-britanic, întreținând o intensă corespondență cu generalul Naguib și cu Eden. Discuțiile bilaterale s-au soldat cu un eșec din cauza lipsei de compromis a părților. Nici turneul lui Dulles din mai 1953 nu a detensionat situația. Eisenhower s-a folosit de toată influența sa pentru a ajunge la un compromis, nedorind ca retragerea britanică totală să creeze un vacuum care să fie umplut de o putere ostilă. În ianuarie 1954, egiptenii se vor declara de acord cu dreptul britanicilor de a se reîntoarce și ocupa Canalul de Suez în caz de agresiune asupra unui membru al Ligii Arabe sau Turciei. Britanicii au decis să se retragă din zona Canalului de Suez din mai multe motive.

În primul rând, un factor determinant l-a reprezentat ostilitatea egiptenilor și luptele care continuau în zona Canalului, un veritabil război de uzură. Un alt factor l-a reprezentat costurile de întreținere ridicate care deveniseră insuportabile pentru guvernul britanic. Acest ultim factor, la care se mai adăuga⁸ vulnerabilitatea în fața unei lovituri nucleare în cazul unui război generalizat, a determinat guvernul britanic să decidă retragerea trupelor din Baza Canalului de Suez în unele condiții avantajoase. Un acord preliminar va fi semnat pe 27 iulie 1954 în acest sens, iar pe 19 octombrie 1954 a fost semnat acordul final. Acest acord prevedea o retragere britanică în etape, în 20 de luni, cu menținerea unui mic număr de tehnicieni civili britanici, precum și unele facilități pentru R.A.F. Britanicii se puteau reîntoarce în cadrul Bazei în cazul unui atac asupra unui stat membru al Ligii Arabe sau Turciei, dar nu și în cazul unui atac asupra Iranului. Ca urmare a acestui acord, administrația americană a acordat un ajutor nerambursabil de 40 milioane USD în vederea dezvoltării Egiptului.

Occidentalii, în special britanicii doreau să construiască un sistem amplu de alianță⁹, în regiunea Orientului Mijlociu care avea ca obiectiv stoparea influenței sovietice și evitarea răspândirii unor mișcări de genul „Ofițerilor liberi“ din Egipt. Alianța se baza pe regimurile conservatoare pro-occidentale și beneficia de asistența Statelor Unite. Ea urma să cuprindă Irakul, Iordania,

⁸ *Ibidem*, p. 427.

⁹ Paul Johnson, *op. cit*, p. 489.

dar și Turcia, Iranul sau Pakistanul, state orientate ferm spre Occident și total ostile Uniunii Sovietice. Toate aceste state urmau să formeze un „Zid nordic“ care să se interpună între Uniunea Sovietică și regiunile petrolifere, o zonă vitală pentru Occident. Această alianță ar fi asigurat o anumită stabilitate în regiune și ar fi consolidat regimurile conservatoare, în special cel din Irak aflat în declin. Marea Britanie avea semnate tratate cu Irakul sau cu Iordania. Tratatul anglo-iordanian din 15 martie 1948 stabilea în Anexa sa modalitățile de cooperare clare între cele două armate, precum și angajamentul britanic de a apăra Iordania. Iranul avea semnat un acord cu Statele Unite privind reglementarea situației Misiunii Militare Americane din Iran și care nu cuprindea un angajament de intervenție a Statelor Unite, dar oferea un important sprijin logistico-administrativ armatei iraniene¹⁰. Acordul acesta data din 6 octombrie 1947, la puțin timp după criza iraniano-sovietică din 1945-1946.

Baza Pactului de la Bagdad l-a reprezentat *Tratatul de apărare dintre Turcia și Irak* semnat la 24 februarie 1954. La 4 aprilie va adera și Marea Britanie, urmată de Pakistan la 23 septembrie și de Iran la 3 noiembrie 1954. Acest pact militar avea unele organisme permanente, după modelul NATO: comitetul militar, un comitet economic și unul antisubversiune, la care ulterior vor adera și Statele Unite¹¹. Prin articolul 4 al tratatului erau invitate să adere și alte state membre ale Ligii Arabe sau „state interesate de securitatea regiunii“, dar numai cele agreeate de părți. Alte state din regiune însă nu vor adera, alianța fiind respinsă energic de Egiptul lui Nasser.

Această alianță apărută ca un cordon sanitar spre a stopa o infiltrație sovietică sau, mai rău, un atac sovietic, a avut unele efecte adverse pentru inițiatorii ei¹².

Ea apărut într-un moment în care Uniunea Sovietică își modifica, după moartea lui Stalin, în mod substanțial politica sa externă, o agresiune directă fiind exclusă. Acest pact a reprezentat o provocare pentru sovietici care au răspuns într-un mod neașteptat: au „sărit“ peste cordonul sanitar stabilind bune relații și un cap de pod în Egiptul lui Nasser, și el foarte iritat de această alianță care prelungea prezența britanică în Orientul Mijlociu. Nu în ultimul rând, din 1958 fragilitatea regimurilor pe care occidentalii se bazau în regiune va fi demonstrată din plin.

¹⁰ *Relatii internationale în acte și documente*, vol. III (Coord. Constantin Bușe), Editura Didactica și Pedagogică, București, 1975, p. 54-55.

¹¹ *Ibidem*, p. 68-70.

¹² R.W. Pethybridge, *A History of Postwar Russia*, Allen & Unwin, London, 1967, p. 154 – 155.

General Aspects of Western Policy in the Middle East Between 1945 and 1958

After 1945, the main Western players in the Middle East were Great Britain and the United States. Great Britain, previously the dominant power in the region, adopted a pro-Arab policy and attempted to maintain its influence in Egypt and the Suez Canal area, in the context of its withdrawal from other colonies such as India. Tense relations with King Farouk and economic and strategic pressure led to negotiations for British withdrawal, which were finalized in the 1954 agreement.

The United States dissociated itself from British colonial policy and sought to prevent Soviet expansion, while simultaneously supporting Israel and pro-Western Arab states. In 1952, the anti-British republican regime in Egypt increased tensions. The Westerners attempted to create a conservative regional alliance, including Turkey, Iraq, Iran, Pakistan, and Jordan (the Baghdad Pact, 1954), designed to counter Soviet influence.

However, this alliance provoked adverse reactions, strengthening the opposition to Nasser-led Egypt and demonstrating the fragility of pro-Western regimes in the Middle East.

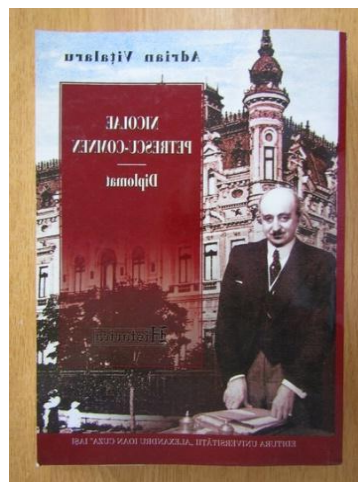
Prezentare de carte:
„Nicolae Petrescu-Comnen - diplomat“ de Adrian Vițalaru

Director adj., prof. dr. *Iulian Ghercă*
 Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Adrian Vițalaru este un istoric român, conferențiar universitar la Universitatea *Alexandru Ioan Cuza* (Iași), născut la 26 august 1981, în județul Botoșani. Domeniile sale principale de cercetare sunt: istoria diplomației românești și a corpului diplomatic (în special perioada interbelică și imediat post-belică), istoria învățământului universitar românesc în secolul XX, precum și istoria organizațiilor internaționale (ex: Liga Națiunilor / Organizația Națiunilor Unite).

A obținut titlul de doctor în istorie în 2012 cu teza „Nicolae Petrescu-Comnen – diplomat (1923-1941)“, lucrare apreciată cu calificativul *magna cum laude*.

Pe lângă activitatea didactică universitară, Vițalaru are un palmares solid de cercetare: stagii și mobilități internaționale (Geneva, Berlin, Paris, Roma etc.), numeroase conferințe, proiecte de cercetare finanțate și implicare în studii privind evoluția corpului diplomatic român.

Cartea lui Adrian Vițalaru, „Nicolae Petrescu-Comnen – diplomat“, reprezintă una dintre cele mai solide și exhaustive contribuții recente la studiul diplomației românești din perioada interbelică. Lucrarea, având la bază o cercetare doctorală amplă, depășește limitele unei biografii obișnuite și se constituie într-un veritabil studiu de istorie diplomatică, în care analiza individuală, contextualizarea istorică și perspectiva instituțională sunt îmbinate într-o manieră riguroasă și coerentă. Prin reconstituirea carierei diplomatului Nicolae Petrescu-Comnen (1881–1958), autorul recrează o imagine detaliată a mecanismelor de funcționare a diplomației românești, a tensiunilor politice

interne și a provocărilor internaționale cu care România s-a confruntat în primele patru decenii ale secolului XX.

Adrian Vițalaru își structurează demersul pornind de la o documentare temeinică, ce se bazează pe fonduri arhivistice românești și internaționale, rapoarte diplomatice, corespondență oficială, presă de epocă și literatura istorică de specialitate. Această bază documentară vastă conferă lucrării credibilitate și soliditate științifică, iar analiza autorului reușește să transforme aceste surse într-o narațiune coerentă, suplă și bine argumentată.

Monografia nu se limitează la expunerea cronologică a carierei lui Petrescu-Comnen, ci urmărește să surprindă tipologia diplomatului român interbelic, locul său în arhitectura instituțională a Ministerului Afacerilor Străine și modul în care deciziile sale au fost influențate de contextul politic intern sau de evoluțiile internaționale. Astfel, cititorul este introdus într-un univers diplomatic extrem de complex, în care tensiunea dintre profesionalismul corpului diplomatic și ingerințele politice interne devine un element constant.

Nicolae Petrescu-Comnen este prezentat drept un diplomat de formație intelectuală solidă, un jurist erudit și un fin cunoscător al problemelor internaționale ale epocii sale. Activitatea sa acoperă posturi importante în cadrul reprezentanțelor diplomatice românești, iar Vițalaru analizează rolul acestuia în dosare esențiale: consolidarea alianțelor regionale, participarea la mecanismele de securitate colectivă ale vremii, gestionarea relațiilor cu marile puteri ale Europei și reacția României la ascensiunea regimurilor autoritare care au destabilizat continentul.

Unul dintre punctele forte ale cărții îl constituie modul în care autorul reușește să plaseze activitatea lui Petrescu-Comnen în contextul mai larg al diplomației europene. Perioada interbelică, marcată de fragilitatea sistemului Versailles, de ascensiunea revizionismului și de incapacitatea marilor puteri de a menține o ordine internațională stabilă, reprezintă scena pe care se desfășoară activitatea diplomatului român. Vițalaru analizează cu minuțiozitate modul în care România a încercat să-și apere interesele într-o Europă în permanentă schimbare, apelând la alianțe, negocieri și strategii diplomatice complexe. În acest sens, Petrescu-Comnen apare drept un reprezentant al unei generații de diplomați care au încercat să mențină poziția României într-un mediu internațional din ce în ce mai ostil.

Pe lângă analiza biografică și contextuală, autorul acordă o atenție specială aspectelor instituționale. Ministerul Afacerilor Străine din perioada interbelică este prezentat ca o instituție aflată între modernizare și inerție administrativă, unde profesionalismul diplomaților se lovea de instabilitatea guvernamentală și de influențele politice. Prin această abordare, cartea oferă o imagine nu doar asupra evoluției unei cariere diplomatice, ci și asupra modului de funcționare a întregului corp diplomatic românesc. Această perspectivă instituțională reprezintă una dintre contribuțiile originale ale lucrării și o recomandă drept lectură fundamentală pentru cei interesați de istoria administrației publice românești.

Stilul lui Adrian Vițalaru este unul echilibrat, sobru și precis. Deși bazată pe o documentare densă, lucrarea păstrează un ton accesibil, ceea ce îi permite să fie utilă atât specialiștilor în istorie și relații internaționale, cât și publicului larg interesat de trecutul diplomatic al României. Autorul evită speculațiile, înlocuindu-le cu analize bine fundamentate, iar interpretările sale sunt întotdeauna susținute de referințe exacte la documente.

Importanța cărții în peisajul istoriografiei românești este greu de contestat. Ea oferă o contribuție majoră la înțelegerea diplomației românești interbelice, restituie memoriei colective o figură diplomatică de prim rang și oferă un model metodologic pentru studiile viitoare dedicate istoriei relațiilor internaționale. Prin caracterul său interdisciplinar – îmbinând istoria politică, istoria instituțiilor și analiza biografică – lucrarea poate servi drept instrument de lucru pentru istorici, politologi, studenți și cercetători.

În concluzie, „Nicolae Petrescu-Comnen – diplomat“ reprezintă o lucrare fundamentală pentru înțelegerea diplomației românești și a evoluțiilor politice ale României în prima jumătate a secolului XX. Adrian Vițalaru oferă cititorilor o analiză detaliată, documentată și echilibrată, contribuind semnificativ la îmbogățirea cunoașterii istorice și la recuperarea memoriei unei personalități deosebit de importante pentru politica externă românească.

Book Review
„Nicolae Petrescu-Comnen- diplomat” by Adrian Vițalariu

The book Nicolae Petrescu-Comnen – diplomat by Adrian Vițalariu is a well-documented monograph dedicated to one of the most important Romanian diplomats of the interwar period. The work goes beyond a simple biography and becomes a complex analysis of Romanian diplomacy between the two world wars. The author draws on numerous archival sources, diplomatic documents, correspondence and press of that period, offering a comprehensive picture of Nicolae Petrescu-Comnen’s career, personality, and contributions.

Through his diplomatic activity – participation in international negotiations, management of relations with the great powers, involvement in regional alliances – Petrescu-Comnen is presented as a high-level professional, trained in a solid intellectual environment and capable of navigating an unstable international context. The book also analyses the functioning of the Ministry of Foreign Affairs, internal political tensions, and the difficulties faced by the Romanian diplomatic corps.

Vițalariu’s style is sober, clear, and well-argued, making the work accessible to both specialists and the general public. The volume is an important contribution to Romanian diplomatic historiography, restoring an essential figure and providing a methodological model for future research.

Empatia sau virtutea care cere măsură

Prof. *Ionuț Olaru*

Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăușești

Empatia este, astăzi, una dintre acele noțiuni care circulă cu viteză mare și conținut mic. E invocată frecvent, revendicată zgomotos și practică, nu de puține ori, confuz. A devenit o parolă morală. Cine o rostește pare, automat, de partea bună a lucrurilor. Cine o problematizează riscă să fie suspectat de rigiditate sau, mai grav, de lipsă de „umanitate“.

Și totuși, empatia nu este un simplu exercițiu de bunăvoință. Nu este o emoție reflexă și nici o tehnică de popularitate. Empatia este o competență dificilă, care presupune disciplină interioară. A înțelege pe cineva nu înseamnă a-i adopta toate scuzele, după cum a-l asculta nu înseamnă a-i da automat dreptate.

Empatia autentică nu este zgomotoasă. Nu se exhibă. Nu cere aplauze. Ea operează discret, ca o formă de inteligență morală.

Termenul însuși, importat din zona esteticii și psihologiei, trimite la ideea de *a simți în celălalt*. Dar această formulă e înșelătoare dacă nu e atent nuanțată. A simți „în“ celălalt nu înseamnă a te dizolva în el. Empatia nu este confuzie de identități, ci o deplasare temporară de perspectivă. Un pas înainte, urmat de un pas înapoi. Apropiere controlată.

De fapt, empatia presupune distanță. Fără distanță, nu există înțelegere, ci contagiune afectivă. Iar contagiunea, oricât de generoasă ar părea, nu educă pe nimeni.

În pedagogie, empatia apare ca o reacție firească la excesele autorității tradiționale. Profesorul distant, inflexibil, convins că frica este un bun instrument didactic, a produs suficiente traume încât pendulul să se miște, inevitabil, în direcția opusă. Profesorul empatic devine, astfel, figura salvatoare: atent, deschis, disponibil, „uman“.

Până aici, nimic de obiectat. Educația fără empatie este dresaj. Iar dresajul produce conformism, nu formare.

Un elev care se simte înțeles respiră mai liber. Frica paralizează inteligența. Umilința blochează curiozitatea. Empatia creează acel climat minim de siguranță fără de care învățarea devine o obligație mecanică. Acolo unde nu există încredere, nu există nici risc intelectual. Iar fără risc, nu există progres. Empatia pedagogică este, în acest sens, o condiție de posibilitate a educației

autentice. Profesorul empatic nu își reduce elevul la performanță, după cum nu îl confundă cu o statistică. El vede persoana din spatele exercițiului greșit, efortul din spatele răspunsului stângaci. Dar tocmai aici începe dificultatea.

Empatia nu este un scop. Este un mijloc. Iar mijloacele, folosite fără discernământ, tind să se transforme în obstacole. Prima confuzie apare atunci când empatia este echivalată cu indulgență. A-l înțelege pe elev ajunge să însemne a-l absolvi sistematic de responsabilitate. Orice eșec este explicat, orice neîmplinire este justificată, orice exigență este suspectată de cruzime. Profesorul empatic devine un avocat al circumstanțelor atenuante. Dar educația nu este un tribunal al scuzelor. Ea este, mai degrabă, o școală a asumării. A-l trata pe elev ca pe o ființă fragilă înseamnă a-l respecta. A-l trata exclusiv ca pe o ființă fragilă înseamnă a-l subestima.

Empatia fără exigență produce confort. Or, confortul nu formează. El liniștește, dar nu transformă.

O a doua capcană apare atunci când empatia se transformă în identificare. Profesorul „simte prea mult“, se implică excesiv, suferă împreună cu elevul până la pierderea reperelor. Rolurile se estompează. Asimetria firească dispare. Or, educația este, structural, asimetrică. Cineva trebuie să știe mai mult. Cineva trebuie să vadă mai departe. Cineva trebuie să spună, uneori, „nu“.

Empatia nu anulează această asimetrie, ci o face suportabilă. Când o anulează, educația se transformă într-o conversație fără direcție. Mai există și un alt risc, mai subtil: empatia ridicată la rang de metodă exclusivă poate eroda criteriile evaluative. Nota devine negociabilă, standardele devin fluide, iar performanța este relativizată până la dizolvare. Toată lumea este „pe drum“, nimeni nu ajunge nicăieri. Școala devine, astfel, un spațiu al bunelor intenții, nu al rezultatelor. O comunitate a stărilor de bine, nu a competențelor formate.

Empatia, pentru a rămâne fertilă, are nevoie de limite. De rigoare. De reguli clare. De criterii ne-negociabile. Nu tot ce este explicabil este acceptabil. Nu tot ce este de înțeles este de aprobat. A educa empatic nu înseamnă a elimina dificultatea, ci a o face inteligibilă. Nu înseamnă a coborî ștacheta, ci a explica de ce ea există. Profesorul empatic autentic nu spune: „Nu contează, lasă“. El spune: „Contează, și tocmai de aceea te ajut să reușești“.

Empatia devine, astfel, o formă de respect activ. Nu compasiune pasivă, ci sprijin exigent. O mână întinsă care nu trage în jos, ci invită la urcare. Poate cea mai importantă funcție pedagogică a empatiei este aceea de a umaniza exigența. Exigența fără empatie este tiranică. Empatia fără exigență este sterilă. Împreună, ele pot produce formare. În fond, educația nu are menirea de a proteja elevul de orice disconfort, ci de a-l pregăti pentru complexitatea lumii. Iar lumea nu este, din păcate, empatică. Ea este exigentă, contradictorie, uneori

nedreaptă. A-l feri complet pe elev de aceste realități înseamnă a-l dezarma. Empatia pedagogică nu trebuie să creeze iluzia unei lumi blânde, ci capacitatea de a face față unei lumi dificile.

De aceea, empatia este o virtute a măsurii. Nici prea puțin, nici prea mult. Nici sentimentalism, nici rigiditate. O atenție lucidă față de celălalt, dublată de fidelitate față de sensul educației.

Într-o epocă în care emoția a devenit criteriu suprem, empatia riscă să fie confundată cu emoționalismul. Dar educația nu se face cu stări, ci cu sensuri. Emoția poate deschide ușa. Conținutul și rigoarea trebuie să intre pe ea.

Empatia nu este scopul educației. Scopul este formarea unei ființe capabile să gândească, să discearnă, să își asume efortul propriei deveniri. Empatia este una dintre căile discrete către acest scop. Nu cea mai zgomotoasă. Nu cea mai comodă. Dar, poate, una dintre cele mai dificile.

Și tocmai de aceea, una dintre cele mai necesare.

Empathy or The Virtue That Requires Measure

Empathy, as a pedagogical method, is a necessary virtue, but risky if used without measure. It creates a climate of safety and trust, favourable to authentic learning, but becomes problematic when confused with indulgence or excessive emotional identification. Authentic empathy does not eliminate exigency, but humanizes it, preserving the formative asymmetry between teacher and student. In education, empathy is not an end in itself, but a discreet means of responsible training.

Istorie regăsită - România pe Frontul de Est (XII) Cotul Donului – Condamnați la uitare

prof. Neculai Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

Acum optzeci și trei de ani, în luptele de la Stalingrad “*România a suferit cea mai grea înfrângere din istorie.*”¹ pierderile ridicându-se la 158.854 militari morți și prizonieri.² Bunicii și străbunicii noștri s-au prăpădit acolo, la Cotul Donului și în Stepa Calmucă măcelăriți, striviți, amestecați cu pământul de șenilele tancurilor sovietice, ori au suferit ani grei de prizonierat.

*Coloană de prizonieri români*³

¹ <https://historia.ro/sectiune/general/stalingrad-romanii-dadeau-cu-ciocanul-in-575157.html>

² Alesandru Duțu, *Între Wehrmacht și Armata Roșie. Relații de comandament româno – germane și româno – sovietice (1941–1945)*, București, Editura Enciclopedică, 2000, p. 98

³ Sursa: <https://www.facebook.com/groups/555358214975571>

Ani de-a rândul, istoria le-a refuzat acestor oameni simpli dreptul la minimă recunoaștere. Au pierit în zadar într-un măcel cumplit, departe de casă, departe de cei dragi, condamnați pe nedrept la dezonoare și uitare.

În urmă au rămas râuri de lacrimi... le-au rămas familiile nevoiașе, copiii în zdrențe și flămânzi, nevestele tinere și mamele îndurerate, cu toții așteptând o veste care n-a mai venit nicicând: „*Măcar de-aș ști ce s-a întâmplat cu el...*”

1. Striviți sub șenilele tancurilor

Când sovieticii au declanșat ofensiva, liniile române au fost străpunse rapid, din cauza lipsei de armament antitanc, muniție și sprijin aerian, încă din primele zile rezultând mii de morți, răniți și dispăruți.

„Tancurile ajungând la prima linie n-au trecut peste șanțuri, ci au luat-o de-a lungul lor, strivindu-i și astupându-i pe ostașii români cu pământ și mergeau pe deasupra ca niște uriașe fiare de călcat. Se auzea și la tunari, destul de clar, zângănitul șenilelor. Tancurile erau cu „coastele” spre tunari, dar servanții stăteau neputincioși – nu aveau muniții.”⁴

Ostașii români nu a fost nicidecum lași, ci au devenit victimele unei combinații fatale de lipsuri materiale și decizii strategice greșite.

”Tancurile au trecut peste cele două linii anticar.[...] A fost un măcel nemaipomenit. Văd și acuma o groapă imensă în care mai târziu au fost aruncați soldații noștri morți cu sutele. Gromki se numea acea localitate.[...] Acolo, unde era biserica, în dreapta erau mormintele ostașilor noștri. Și era un mormânt mai mare decât blocul ăsta în care locuiesc, un mormânt de 30 de metri lungime și 20 metri în lățime. Acolo au fost îngropați morții de la Divizia 11, 13 și 14. Și preotul Popescu, era din Ștefănești, Argeș, stătea la marginea gropii uriașe și citea rugăciunile.”⁵

Mulți soldați români au fost **încercuiți** fără posibilitate reală de retragere. Lipsa muniției, a hranei și a legăturilor cu comanda a dus la **capitulări în masă**. Ofițerii și soldații au fost separați încă de la început.

Acțiunile militare sovietice au fost marcate deseori de batjocorirea adversarilor, de tratamente inumane, care nu au nicio legătură cu onoare militară și de profanări barbare. „*Colapsul românilor se accentua pe măsură ce unitățile înaintate sovietice pătrundeau din ce în ce mai adânc. Grupuri izolate*

⁴ Vasile Șoimaru *Cotul Donului 1942: eroism, jertfă, trădare*, Ediția a doua, Chișinău, 2013, p.44 – 45, p. 120

⁵ *Ibidem* p.44 – 45, p.54

de români au continuat să reziste în sectoarele fostei linii a frontului, însă au fost zdrobite curând de diviziile sovietice de pușcași. “⁶

2. Prizonieri în lagărele sovietice

După prăbușirea frontului românesc (noiembrie 1942), zeci de mii de militari români au fost capturați de Armata Roșie și trimiși în lagăre de prizonieri din URSS (Urali, Siberia, Asia Centrală etc.). Imediat după capturare prizonierii au fost obligați să meargă zeci sau sute de kilometri pe jos, în plină iarnă, cu haine subțiri, fără hrană suficientă. Cei care cădeau din epuizare erau adesea abandonați. Mulți au murit înainte de a ajunge în lagăre.

„În după-amiaza zilei de 19 noiembrie 1942 am fost capturați grupuri, grupuri, formându-se apoi un convoi mai mare, ce a fost pus în mișcare spre zona liniilor noastre. Aici s-au dat lupte foarte grele corp la corp, între ostașii noștri și cei ruși, așa că oriunde puteai vedea grămezi de cadavre, zăpada fiind roșie de sângele celor căzuți. “⁷

Mulți dintre cei care au fost luați prizonieri au fost încă din primele clipe secerăți de mitralierele soldaților sovietici. *„Prizonierii români au fost încolonați, dar înainte de a fi trimiși în marș în lagăre, mulți dintre ei - poate sute au fost împușcați de ostașii Armatei Roșii din proprie inițiativă.* “⁸

„Ni s-a ordonat să ne așezăm în genunchi, în timp ce în fața noastră a fost adusă și montată o mitralieră, pe care ostașii ruși o pregăteau pentru tragere. Ne-am lu at adio de la viață, cei mai mulți închinându-ne și rugându-ne la Dumnezeu pentru iertarea păcatelor noastre și pentru ajutorul celor rămași acasă. Din fericire, în acel moment a apărut un ofițer rus care a oprit masacrul. “⁹

Transferul convoaielor de prizonieri din zona frontului în lagărele de muncă s-a soldat cu mari pierderi umane. *„Prizonierii care rămâneau în urmă și nu mai puteau să meargă erau împușcați. Dar noi, ca să ne salvăm viețile, mergeam câte trei, ținându-ne de braț, astfel încât pe rând să fim la mijloc, timp în care mergeam cu ochii închiși, pentru a ne mai reveni din slăbiciunea ce ne copleșea. În timpul deplasării pe jos, toți prizonierii degerați sau bolnavi și care nu mai puteau să meargă au fost împușcați de santinelele ce însoțeau convoiul.* “¹⁰

⁶ Beevor, Antony, *Stalingrad*, Editura Rao International Publishing Company, 2005, p. 377

⁷ Vasile Șoimaru *op.cit.*, p. 113

⁸ Beevor, Antony, *op.cit.*, p. 374

⁹ Vasile Șoimaru *op.cit.*, p. 113

¹⁰ *ibidem*

În intervalul 19 noiembrie 1942 - 2 februarie 1943, cât a durat operațiunea sovietică de încercuirea și lichidarea trupelor Axei la Stalingrad și la Cotul Donului, numărul prizonierilor de război români a crescut rapid de la o zi la alta.

Conform lui Teodor Neagu din Regimentul 90 Infanterie „la 25 noiembrie 1942 eram încercuiți, așteptam doar să vină să ne ia prizonieri. Eram pe câmp și nu mai puteam scăpa. Au venit rușii și ne-am predat. Până la Volga am mers două zile și două nopți, tot pe jos, fără mâncare și fără un ceai cald, era vai de noi. Am ajuns pe margine la Volga, acolo ne-au organizat pe plutoane și ne-au dat o lingură de zahăr, un pește sărat și o bucățică de pâine. După aia, ne-au îmbarcat pe vapoare mici și am pornit în sus, contra apei, spre nord. Pe Volga veneau sloiuri mari de gheață, pe apă-n jos. De câteva ori am fost atacați de avioane germane, careva a erai împotriva, tot rău cădeai. (...) Drumul spre lagăre l-am făcut și în vagoane de marfă. Noi le spuneam bou-vagon”.¹¹

Ulterior, până la data de 02 februarie 1943, peste 12.000 de militari români au continuat să lupte alături Armata 6 germană în încercuirea de la Stalingrad, în condiții cumplite, cu temperaturi între minus 20 și minus 45 de grade Celsius, până când cca. 90.000 de militari germani și 3.000 de militari români s-au predat.

„La 4 decembrie 1942, în Lagărul de la Rada, erau 9 864 militari români; la 15 decembrie 1942, mai mult de jumătate (29 814 persoane) din numărul total al prizonierilor de război capturați de Armata Roșie (55 194 persoane) erau români; la 5 ianuarie 1943, în evidența Direcției generale pentru problemele prizonierilor și ale persoanelor civile internate, din cadrul NKVD al URSS, se aflau 34 742 prizonieri de război români; la 4 februarie 1943, numărul lor a ajuns la 38 291 persoane.”¹²

Din păcate numărul exact al acestora este în continuare necunoscut, cercetările dovedindu-se anevoioase, însă estimativ sunt circa 110 000 militari români morți și dispăruți. În documentele sovietice numărul variază între 40.000 și 60.000 prizonieri. De exemplu, pentru Grupul Lascar - Stănescu, unele surse sovietice dau ca număr de prizonieri 20 000, altele 27 000.¹³ Este cunoscut faptul că, în primele eşaloane cu prizonieri de război trimise în perioada decembrie 1942-ianuarie 1943 „în Lagărul nr. 188, Rada, și Lagărul nr. 165, de la Taliți, majoritatea covârșitoare o alcătuiau militarii români.”¹⁴

Sporirea permanentă a fluxului de prizonieri de război români capturați în iarna 1942/1943 a fost însoțită de creșterea ratei mortalității în rândurile lor, dar

¹¹ <https://once.mapn.ro/pages/prizonieri-de-razboi>

¹² Laurențiu Constantiniu, Vitalie Vărat, Simion Iurac - *Prizonieri de război români în Uniunea Sovietică. Documente 1941-1956* – București, Monitorul Oficial R.A., 2013 p. XX

¹³ ibidem

¹⁴ ibidem

și de lipsa unei evidențe stricte a celor decedați. Moartea unui prizonier era practic un fapt banal, în cele mai multe cazuri cadavrele fiind efectiv aruncate. În acele cazuri, a fost imposibilă reconstituirea identității celor mai mulți prizonieri de război morți pe drum sau imediat după sosirea lor în lagăre. „*Destinul celor căzuți prizonieri a fost crunt. În lunile februarie și martie 1943, în lagărele de tranzit prin care au trecut, numărul celor decedați a fost imens. La fel de tragic este și un alt aspect: în acele momente, NU s-a ținut nicio evidență a prizonierilor. Deci ei vor rămâne dispăruți pe vecie.*”¹⁵

În acea perioadă, rata mortalității a fost foarte ridicată în toate lagărele pentru prizonieri de război ale NKVD și s-a menținut, practic, până la mijlocul anului 1943. Statisticile documentelor studiate de specialiști relevă faptul că în primele luni ale anului 1943, mai mult de jumătate din toți prizonierii de război capturați în urma luptelor de la Stalingrad și de la Cotul Donului au murit. Documentele sovietice consemnează că nici militarii români nu au reprezentat o excepție în acest sens. „*Deja, la 22 februarie 1943, numărul lor scăzuse la 32 850 persoane, la 15 aprilie 1943, în lagărele sovietice erau deținuți 24 404 prizonieri de război români, iar la 20 mai 1943, mai erau 20 317 persoane.*”¹⁶

Astfel, după capitularea trupelor Axei și încheierea ofensivei sovietice de la Stalingrad, *La 23 februarie 1943, din totalul de 183 448 prizonieri de război, doar 20 395 persoane se aflau în lagărele de staționare și de producție, 88 663 persoane rămâneau în lagărele de repartizare, iar 72 390 persoane încă se mai aflau în lagărele de la Stalingrad, fără să fie luate în evidență.*¹⁷

Rămân însă multe aspecte necunoscute legate de modul cum au fost tratați în acele clipe, cum erau hrăniți cum au mărșăluit spre lagăre, ce s-a întâmplat cu cei morți pe drum, unde/în ce lagăre au ajuns prizonierii de la Cotul Donului - Stalingrad - Stepa Calmucă.

Pentru mulți, prizonieratul a fost mai dur decât luptele. Condițiile au fost extrem de grele foamete cronică (rații extrem de mici), frig extrem, muncă forțată, boli (tifos, dizenterie), muncă forțată în mine, păduri, construcții.

Un caporal capturat în noiembrie 1942 a descris drumul spre lagăr: marșuri lungi, puțină mâncare, boală. În lagăr a muncit la tăiat lemne și a supraviețuit făcând schimburi mărunte (o bucată de pâine pentru o reparație): „*Cine se izola, murea. Cine se ținea de alții, trăia.*” S-a întors în România în 1948.

¹⁵ Ionut-Mihaita Ocoleanu <https://www.facebook.com/groups/555358214975571>

¹⁶ ibidem

¹⁷ Laurențiu Constantiniu, Vitalie Văratice, Simion Iurac - *Prizonieri de război români în Uniunea Sovietică. Documente 1941-1956* – București, Monitorul Oficial R.A., 2013 p. XX

Condițiile teribile din prizonierat le regăsim și în mărturia veteranului Ioan Stupar din Regimentul 82 Infanterie, căzut prizonier la 24 august 1944, la Podul Iloaiei: *„Cei mai mulți erau prizonieri români, dar erau și nemți, unguri și câțiva italieni. Barăcile erau construite din piatră, erau netencuite, doar acoperite cu hârtie din catran. Din cauza aia, câteodată ploua înăuntru. Paturile erau puse câte trei pe rând și toate erau suprapuse. Ne făceam foc la o sobă de cărbuni, vreme de șapte luni de zile nu am dormit decât pe scândura goală și cu capul pe gamelă. (...) Programul în lagăr începea la 6 dimineața. Atunci ne trezeam, mergeam la cișmea, ne spălam, după care primeam mâncare. Ne dădeau ceai, o lingură de zahăr și 200 de grame de pâine.[...] Când veneam de la lucru, primeam un polonic de ciorbă, cam cât o cutie de fasole, și încă 200 de grame de pâine“.*

Din păcate mulți dintre cei aflați în prizonierat au murit din cauza condițiilor, iar cei care au supraviețuit s-au întors în țară abia după război, unii la sfârșitul anilor '40 sau începutul anilor '50. *„Până la 10 aprilie 1946, 82.000 de prizonieri de război români au fost eliberați din lagărele NKVD din URSS, iar alți 32.441 au fost repatriați până în anul 1949.[...] În anul 1953, în lagărele de prizonieri de război din URSS mai figurau 593 de prizonieri români.“*¹⁸

Mai trebuie specificat faptul că Stalin a acordat o importanță deosebită creării, pe teritoriul URSS, a unor formațiuni de voluntari cu scopul de a prelua controlul asupra statelor în care Armata Roșie ar fi ajuns, în lupta împotriva trupelor celui de Al III-lea Reich, și care vor constitui baza viitoarelor „armate populare” din Polonia, Ungaria, Cehoslovacia și România. În acest context un număr semnificativ de prizonieri au acceptat să facă parte din diviziile românești „Tudor Vladimirescu” în 1943 și, mai apoi „Horia, Cloșca și Crișan” creată în 1945.

Divizia „Tudor Vladimirescu” a fost prima formațiune militară românească creată pe teritoriul URSS care a „beneficiat” de serviciile unui aparat politic, condus de Dumitru Petrescu, membru al PCdR din 1924, fost muncitor ceferist participant la greva din februarie 1933. *Divizia a fost constituită conform statului [de organizare al] unei divizii de pușcași a Armatei Roșii, al cărei efectiv este de 9562 de militari, din care: ofițeri - 856, corpul de sergenți - 4393 și soldați - 4313. Comandantul diviziei este locotenent-colonelul [Nicolae] Cambrea, iar șeful de stat major locotenent-colonelul [Iacob] Teclu. La Școala militară din Riazani, au fost pregătiți 500 de locotenenți de infanterie, artilerie și transmisiuni - proveniți*

¹⁸ <https://once.mapn.ro/pages/prizonieri-de-razboi>

din efectivele corpului de sergenți, prizonieri de război - pentru completarea cu ofițeri. “¹⁹

3. Retrageră haotică pentru supraviețuitori

O parte dintre militarii români a hotărât să forțeze linia frontului pentru a scăpa din încercuire, însă din cauza condițiilor grele (zăpadă, viscol, ger, distanțe mari), puțini au reușit acest lucru. Un soldat din Armata a 3-a povestea că, după străpungerea frontului că unitățile s-au destrămat: „Nu mai era armată, era fugă“. Structurile de comandă nu au mai funcționat, ordinele nu mai ajungeau: „Nu mai știam cine comandă. Mergeam înainte doar ca să trăim. “

Mulți au supraviețuit doar mergând zile întregi pe jos, în frig, fără hrană și evitând încercuirea.” *O excepțională faptă de arme a aparținut maiorului Gheorghe Răscănescu. El a reușit să scoată din încercuire Batalionul 1 din Regimentul 15 „Războieni“, având asupra sa ca instrument de orientare numai o busolă „Bézar“. Pentru acest act de bravură, maiorul Răscănescu a fost decorat cu „Crucea de Fier” clasa I, de către generalul-colonel Wolfram von Richthofen, comandantul Flotei 4 aeriene germane. Hitler i-a acordat „Crucea de Cavaler al Crucii de Fier”, care i-a fost înmănată la 7 dec. 1942 de feldmareșalul Erich von Manstein, A primit, la 31 martie 1943 și Ordinul „Mihai Viteazul“, clasa a III-a.”²⁰*

Printre cei care au reușit să iasă din încercuire se numără și Oleg Dombrovski – locotenent în Regimentul 25 Artilerie, care rememora²¹: „Am aflat că suntem încercuiți.[...] „Nu avem nici o ieșire. Ne predăm! Ne predăm!“ S-a tras o rafală sau două de mitralieră din tancul respectiv înspre casă, prin pereți, pe deasupra ușii, ceea ce a grăbit atmosfera de panică, care i-a apucat pe toți cei din față. Eu am decis să nu rămân prizonier. M-am întors, m-am strecurat în camera din mijloc și din ea în altă cămaruță din fund, am spart un geam, am sărit pe geam și am început să mă târăsc pentru că de undeva o mitralieră trăgea înspre noi. În spatele meu a mai sărit un subofițer, un căpitan și încă cineva. Am ajuns în zona unde erau caii. Am găsit numai o parte din cai și o parte din oameni. O parte din oameni plecaseră spre unitățile germane.”²²

¹⁹ <http://www.istoriesicivilizatie.ro/tudor-vladimirescu-o-divizie-pentru-linistea-comunistilor-romani/>

²⁰ Petre Otu – *Perspectiva românească a bătăliei de la Stalingrad* Revista de Istorie Militară, Nr. 5 - 6 / 2022, p. 69

²¹ <https://www.rador.ro/2021/08/13/am-luptat-pe-frontul-de-est-xxviii-stalingrad-fuga-din-incercuire/>

²² ibidem

În continuare locotenentul Oleg Dombrowschi descrie haosul creat și lupta disperată a grupului de români pentru a ieși din încercuire, dar și reacția ostilă a aliaților germani:

„Spre dimineață, am ajuns pe un bot de deal cu pereți foarte abrupti. Am reușit să trecem și toată coloana noastră s-a scurs spre următorul sat. În clipa când am ajuns noi pe botul acesta de deal, din dreapta, la vreo 300 m, a apărut un grup mare de ruși cu câțiva călăreți. I-am văzut cum ne-arată cu degetul. Rămăsesem numai eu cu ostașii mei. N-am ezitat. Am pus obuzierele în baterie și am deschis foc la vedere asupra acestei coloane de ruși, pe care, bineînțeles, în câteva minute am dispersat-o.“

Mi-am adunat toți oamenii din baterie care rămăseseră și am plecat spre unitățile germane. Acolo, mașini germane, unele aveau tunuri de remorcat care erau pe poziție, altele... chesoane... Deci fiecare mașină avea o destinație. Toți ostașii noștri se îngrămădeau să urce în aceste mașini, iar nemții nu îi primeau pentru că o parte din nemți erau jos, în jurul armamentului, și mașina aia trebuia să tracteze un tun, să tracteze ceva. Ai noștri nu înțelegeau treaba asta sau nu vroiau să înțeleagă, se apucau de mașini. Nemții le dădeau peste mână ca să nu se urce în mașină, să lase mașina liberă... “²³

Apoi ofițerul român relatează dificultățile majore întâmpinate de cei 80 de militari care și-au asumat riscul de a muri înghețați în stepa rusă, fără mijloace de orientare, fără provizii, doar pentru a nu cădea prizonieri la ruși: ” Și am plecat cu această coloană fără busolă, după nas, după teren – erau fel de fel de văgăuni. Obosiți, nemâncați... “²⁴

Drumul anevoios este străbătut cu eforturi supraomenești, în condiții inimaginabile: Am mers așa circa 7 zile, 7 nopți. Mergeam ca melcul, nu mergeam pas alegător. Nu știu dacă făceam 2 km/oră. Era zăpadă, era ghețuș, în unele părți era zăpadă mare, în unele părți nu era zăpadă, dar era în schimb gheață. Mergeam strânși unii lângă alții să nu facem zgomot, ne pitulam dacă ni se părea ceva, ne strecuram pe lângă arbuști.... “²⁵

În mărturiile sale, locotenentul Oleg Dombrowschi evocă lupta cu un adversar nemilos - frigul năprasnic: „Frigul a fost atât de pătrunzător, încât spre seară am avut câțiva cu picioarele degerate. Și atunci am hotărât să mergem, să nu mai ținem seama că e noapte, că e zi. “²⁶

²³ Ibidem

²⁴ Ibidem

²⁵ Ibidem

²⁶ Ibidem

4. Deteriorarea relațiilor cu aliatul german

Alături de trupele germane încercuite în orasul Stalingrad, s-au aflat și un număr semnificativ de unități militare române: „figurau la 9.12.1942, 12607 militari români, din **Diviziile 1 Cavalerie și 20 Infanterie, plus Grupul colonel Voicu** (cei din Detasamentul Kletskaia care se retrăseseră în cerc).

Ofiteri=436

Subofiteri =411

Trupa =11760

Total =12607²⁷

Soarta acestor militari a fost una groaznică: unii au căzut în timpul luptelor crâncene, unii au murit din cauza frigului cumplit și a degerăturilor, unii au fost victimele furiei aliaților germani, iar cei care au supraviețuit au căzut prizonieri până la finalul bătăliei. Relațiile dintre militarii români și aliații germani se deteriorează semnificativ. „Ofițerii români erau furioși că înaltul Comandament German ignorase toate avertismentele lor, mai ales pe cele în legătură cu apărarea antitanc. Între timp, trupele germane, neștiind nimic despre pierderile românești, își acuzau aliații că provocaseră dezastrul fugind. Au avut loc numeroase incidente neplăcute între grupuri de soldați din ambele părți.”²⁸

Șeful Biroului 4 (Logistică), maiorul Dumitru Balțătescu consemna:

„Relațiile dintre germani și români se înrăutățesc din zi în zi. Nemții ne consideră pe noi, românii, soldați proști.

La Stalingrad, soldații și ofițerii români primeau mult mai puțină mâncare decât germanii, deși și trupele române erau aprovizionate de germani.

Pe frontul de la Stalingrad au fost multe cazuri când între soldații germani și români izbucneau bătăi din cauza jafurilor, a insultelor.

Îmi este, de exemplu, cunoscut faptul că soldații germani cu o grenadă l-au rănit pe locotenentul Apostolescu - adjutantul comandantului Diviziei 20 Infanterie doar pentru că a făcut o observație unui soldat german.

Chiar în „cazanul” de la Stalingrad, pe 20-21 ianuarie 1943, nemții au început să ne acuze de trădare, și între nemți și soldații români din Regimentul 83 Infanterie a fost o bătaie.

Comandamentul german nu are încredere în noi, românii. Suntem controlați de ofițerii de legătură germani și agenți ai Gestapoului.

²⁷ Ionut-Mihaita Ocoleanu <https://www.facebook.com/groups/555358214975571>

²⁸ Beevor, Antony, *Stalingrad*, Editura Rao International Publishing Company, 2005, p. 407

De exemplu, în încercuirea de la Stalingrad am fost nevoiți să facem ceea ce ne ordona agentul Gestapoului german — căpitanul Benica. “²⁹

Comandantul Div. 20 Inf., generalul Romulus Dimitriu rememora:

„La 3 ianuarie 1943, trei soldați români au fost trimiși în Stalingrad după lemne. La întoarcere, i-au întâlnit nemții, care i-au împușcat pe acești soldați, iar căruța cu lemnele au dus-o pentru ei. La 20 ianuarie 1943, la evacuarea soldaților și ofițerilor germani răniți cu un avion sanitar, medicul german a aruncat din avion un ofițer român grav rănit. “³⁰

5. Răniții din spitalele de campanie

Din imaginea de ansamblu a dramei românești de la Cotul Donului nu pot lipsi scenele de-a dreptul cutremurătoare, care se petreceau în spitalele de campanie. “*Aici totul este ticsit*”, relatează un subofițer de la o bază de reparații din Peskovatka, suferind grav de icter. “*Cei răniți ușor și bolnavii erau nevoiți să-și găsească singuri adăpost.*” El însuși a trebuit să petreacă noaptea în zăpadă. Alții sufereau și mai mult. În noroiul înghețat din curtea spitalului erau parcate camioane pline de soldați cu membre amputate sau capete bandajate. Șoferii dispăruseră și cadavrele nu fuseseră scoase dintre răniți. Nimeni nu le-a oferit celor în viață ceva de mâncare sau de băut. Sanitarii și medicii erau prea ocupați, iar soldații care treceau prin curte ignorau strigătele lor de ajutor. Bolnavii prefăcuți sau răniții care se puteau deplasa și încercau să se interneze în spitalul de campanie erau dirijați către un subofițer însărcinat cu adunarea celor care se rătăciseră de unitățile lor pentru a-i regrupa în companiile nou înjghebate. Celor care suferiseră degerături, dacă acestea nu erau foarte grave, li se dădeau un unguent și bandaje, apoi erau trimiși din nou pe front.

În interior, pacienții moșăiau apatici. Aerul era greu și umed, dar cel puțin era cald. Sanitarii scoteau bandajele cu care veniseră răniții, multe dintre ele colcând de păduchi cenușii, le curățau rănilor, le făceau injecții antitetanice și îi rebandajau. Șansele de supraviețuire ale unui om depindeau mai ales de tipul și locul leziunii. Proiectilul - fie schijă, fragment de grenadă sau glonț - conta mai puțin decât locul prin care intrase. Triajul era simplu. Cei cu răni serioase la cap sau la stomac erau lăsați să moară, pentru că o operație pentru astfel de leziuni solicita o echipă chirurgicală între nouăzeci de minute și două ore și doar un pacient din doi supraviețuia. Prioritari erau răniții care se țineau pe picioare. Aceștia puteau fi trimiși înapoi pe front. Tărgile ocupau prea mult loc și necesitau prea multă mână de lucru. Rănilor grave la nivelul membrelor se rezolvau cu repeziciune. Chirurgii, cu șorțuri de cauciuc, cu scalpele și ferăstraie, lucrând doi câte doi, amputau mâini

²⁹ Ibidem

³⁰ Ionut-Mihaita Ocoleanu <https://www.facebook.com/groups/555358214975571>

și picioare, pacientul fiind imobilizat de doi sanitari. Eterul se folosea cu economie pentru ca rezerva să țină mai mult timp. Ce se tăia se arunca în găleți. Podeaua din jurul mesei de operații era alunecoasă din cauza sângelui, deși era spălată din când în când în grabă. Un amestec de mirosuri grele acoperea orice urmă de fenol folosit în spitalele de campanie. *“Linia de producție”* chirurgicală funcționa continuu.”³¹

6. Cum a fost perceput dezastrul de la Cotel Donului în România

În noiembrie–decembrie 1942, conducerea politică și militară a României (Ion Antonescu și Marele Cartier General) a realizat rapid gravitatea dezastrului, dar informațiile reale despre pierderi au fost ținute secrete. Rapoartele oficiale către populație erau vagi și optimiste, însă, în realitate șocul a fost major: România pierduse o mare parte din armata sa de campanie. Ion Antonescu a acuzat lipsa armamentului modern promis de Germania, dar și greșelile strategice ale comandamentului german, care a plasat trupele române pe flancuri expuse.

Sub presiunea cenzurii stricte, presa vremii folosea formulări de tipul „regupări tactice” sau „lupte grele pe frontul de est”, fără însă a vorbi deschis despre dezastru. Familiile soldaților nu primeau vești clare, ci doar simple notificări de tipul „dispărut pe front”, însă vestea pierderilor s-a răspândit din gură în gură, instalându-se teama și neîncrederea față de război. Evenimentele au avut un impactul profund asupra populației, iar moralul populației a scăzut dramatic. Mulți români și-au Schimbat atitudinea față de război au început să se întrebe: „*Ce căutăm noi atât de departe, la Stalingrad?*”

După Cotel Donului sprijinul popular pentru continuarea războiului a scăzut puternic. Ideea ieșirii din alianța cu Germania a început să fie discutată tot mai des, chiar și în cercuri militare. Dezastrul a fost un punct de cotitură psihologic pentru că românii nu au mai văzut războiul ca pe unul de „eliberare”, ci ca pe un sacrificiu inutil.

După război, sub regimul comunist, subiectul a fost distorsionat de noile autorități, soldații români au fost prezentați mai ales în postura de „victime ale regimului antonescian”, nu ca eroi sau victime ale contextului strategic.

Un fost prizonier revenit după război spunea că nu a fost primit ca erou a fost anchetat, i s-a spus să nu vorbească despre ce a trăit. „Nu ne-a întrebat nimeni ce-am trăit. Am supraviețuit războiului, dar nu și tăcerii de după.” Din toate mărturiile adunate răzbate sentimentul de abandon, lupta pentru supraviețuire, nu pentru glorie, dorul constant de casă și tăcerea care a urmat

³¹ Beevor, Antony, *Stalingrad*, Editura Rao International Publishing Company, 2005, p. 390 - 391

ani întregi. Pentru soldații români, Cotul Donului nu a fost doar o bătălie pierdută, ci o experiență-limită, care le-a marcat întreaga viață.

Mult timp suferința lor a fost ignorată, iar memoria Cotului Donului a fost marginalizată. „Între timp, în acea zonă a Donului, au apărut și alte cimitire comemorative, amenajate de urmașii combatanților din țările Axei, în urma unor acorduri cu Moscova sau cu administrația regiunilor Volgograd (fostul Stalingrad) și Voronej: germane, italiene, maghiare, finlandeze, slovace... Și numai oasele românilor pieriți acolo mai rămân pradă cuțitelor de la tractoare și buldozere, și numai sufletele românilor ce au luptat, au suferit și au sperat acolo că vor ajunge acasă, în Patria reîntregită, continuă să hălăduiască prin stepele ruso-calmuce, tot mai uitate de lume și de Dumnezeu.”³²

Bibliografie

1. Duțu, Alesandru; Dobre, Florica; Loghin Leonida: „Armata română în Al Doilea Război Mondial”, Editura Enciclopedică 1999, București.
2. Platon Chirnoagă, *Istoria politică și militară a războiului României contra Rusiei Sovietice 22 iunie 1941- 23 august 1944*, Ediția II, Editura Carpații, Madrid, 1958
3. Irving, David: „Hitler”, New York, 1977.
4. Beevor, Antony: „Stalingrad”, Editura Rao International Publishing Company, 2005
5. „Istoria militară a poporului român”, vol VI, Editura Militară, București 1989.
6. Gheorghe Buzatu, *Mareșalul Antonescu la judecata istoriei*, București, Editura Mica Valahie, 2002 - coordonare și colaborare; ediția a II-a - Trecutul la judecata istoriei. Mareșalul Ion Antonescu: Pro și contra, București, Editura Mica Valahie, 2006.
7. Gheorghe Buzatu, *România cu și fără Antonescu: documente, studii, relatări și comentarii*, Iași, Editura Moldova, 1991.
8. Gheorghe Buzatu, *Hitler, Stalin, Antonescu*, I, Ploiești, Editura Mileniul III, 2005.

³² Vasile Șoimaru *Cotul Donului 1942: eroism, jertfă, trădare*, Ediția a doua, Chișinău, 2013, p.44 – 45, p. 12

9. Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, Ed.Univers Enciclopedic Gold, 2014
10. Dinu Zamfirescu, *Tragedia României, 1939-1947*. Texte apărute în „Dialog”, revistă din Germania a exilului politic românesc, selectate și îngrijite de Ion Solacolu, prefață Neagu Djuvara, postfață Florin Constantiniu (București: Editura Pro Historia, 2004)
11. Jean Ancel, *Roumanian-German Relations, 1936-1944, vol. 9, Documents Concerning the Fate of Romanian Jewry During the Holocaust* (New York: Beate Klarsfeld Foundation, 1986) (în continuare; Ancel, Documents); *The War Years, June 23, 1941- December 11, 1941, vol. 8, ser. D, Documents on German Foreign Policy 1918-1945* (London: Her Majesty's Stationery Office, 1964).
12. Rebecca Haynes, *Politica României față de Germania între 1936-1940* (Iași: Polirom, 2003)
13. Harry M. Howard, *The Policy of National Socialist Germania in Southeastern Europe*, Harry S. Truman Library, pp. 10-529.
14. Andreas Hillgruber, *Hitler, König Carol und Marschall Antonescu. Die deutsch-rumänischen Beziehungen 1938-1944* (Wiesbaden: Steiner 1954)
15. Eric von Mainstein, *Victorii Pierdute*, Editura Elit, 1982
16. Adrian Pandea, Ion Pavelescu, Eftimie Ardeleanu, *Românii la Stalingrad. Viziunea românească asupra tragediei din Cotul Donului și Stepa Calmucă*, Editura Militară, București, 1 992
17. Tuleu, Ioan Valeriu: „Războiul trăit”, Editura Viața arădeană, Arad, 2012.
18. Șoimaru Vasile *Cotul Donului 1942: eroism, jertfă, trădare*, Ediția a doua, Chișinău, 2013
19. Adrian Pandea, Ion Pavelescu, Eftimie Ardeleanu, *Românii la Stalingrad. Viziunea românească asupra tragediei din Cotul Donului și Stepa Calmucă*, Editura Militară, București, 1 992
20. Laurențiu Constantiniu, Vitalie Văratice, Simion Iurac - *Prizonieri de război români în Uniunea Sovietică. Documente 1941-1956* – București, Monitorul Oficial R.A., 2013

History Retrieved – Romania on the Eastern Front (XII)

Don's Bend - Condemned to Oblivion

Eighty-three years ago, in the battles of Stalingrad, Romania suffered the heaviest defeat in its history, with losses amounting to 158,854 soldiers killed and taken prisoner. Our grandparents and great-grandparents perished there, at the Don's Bend and in the Kalmyk Steppe, slaughtered, crushed, and mixed with the earth by the tracks of Soviet tanks.

For years, history denied them the right to minimal recognition. They perished in vain in a terrible slaughter, far from home, far from their loved ones, unjustly condemned to dishonour and oblivion.

Rivers of tears were left behind... their needy families were left behind, their children in rags and hungry, their young wives and grieving mothers, all waiting for news that never came: *"If only I knew what happened to him..."*

In November – December 1942, Romania's political and military leadership quickly realized the gravity of the disaster, but the actual information about the losses was kept secret. Official reports to the population were vague and optimistic, but in reality, the shock was immense: Romania had lost a large part of its field army.

Under strict censorship, the press at the time used phrases such as "tactical regrouping" or "heavy fighting on the eastern front", without openly talking about the disaster. The soldiers' families did not receive clear news, only simple notifications such as "missing in action", but word of the losses spread by word of mouth, instilling fear and distrust of the war. The events had a profound impact on the population, and morale dropped dramatically. Many Romanians changed their attitude toward the war and began to ask themselves, "What are we doing so far away, in Stalingrad?"

After Don's Bend, popular support for continuing the war declined sharply. The idea of leaving the alliance with Germany began to be discussed more and more often, even in military circles. The disaster was a psychological turning point because Romanians no longer saw the war as one of "liberation" but as one of unnecessary sacrifice.

After the war, under the communist regime, the subject was distorted by the new authorities, with Romanian soldiers being presented mainly as "victims of the Antonescu regime" rather than as heroes or victims of the strategic context. For a long time, their suffering was ignored, and the memory of Don's Bend was marginalized.

Miturile noastre de toate zilele
Despre cum continuăm să credem, declarând solemn că nu mai credem

Prof. Olaru Ionuț
Liceul Teoretic Bogdan Vodă, Hălăucești

Există o convingere larg răspândită, rostită cu o siguranță aproape tandră, potrivit căreia omul contemporan ar fi ieșit, în sfârșit, din vârsta miturilor. Am depășit epoca zeilor, a poveștilor fondatoare și a explicațiilor simbolice. Am păstrat, în schimb, datele, graficele, procedurile și expertiza. Cu alte cuvinte, am devenit adulți.

Această poveste este, desigur, una foarte frumoasă. Și, tocmai de aceea, profund mitologică.

Pentru că mitul nu dispare atunci când este contestat sau ironizat. El dispare doar atunci când nu mai este necesar. Iar nevoia de sens, de orientare și de legitimare nu a fost niciodată mai activă decât într-o lume saturată de informație și săracă în repere. Omul nu trăiește doar din explicații corecte, ci din narațiuni convingătoare. Mitul nu concurează știința. El oferă altceva: un orizont de semnificație.

În accepțiunea sa clasică, mitul nu este o poveste falsă, ci una serioasă despre lucruri serioase. El nu explică mecanisme, ci justifică sensuri. Nu descrie lumea, ci o ordonează. Mitul spune cine suntem, de unde venim și ce este legitim să facem. De aceea, mitul nu poate fi „demonțat” cu argumente, așa cum nu poți corecta o rugăciune cu un calcul matematic.

Omul modern a renunțat la mituri doar la nivel declarativ. În practică, le-a reciclat. Le-a scos costumul solemn și le-a îmbrăcat în haine funcționale. Miturile contemporane nu mai au zei cu barbă și ritualuri nocturne, dar au concepte cu majusculă și promisiuni greu de refuzat.

Primul dintre ele este **Progresul**. Scris, aproape invariabil, cu literă mare, Progresul nu mai este o ipoteză istorică, ci o axiomă morală. Tot ce este nou este, prin definiție, mai bun. Tot ce încetinește este suspect. Tot ce pune întrebări este reacționar. Progresul nu mai trebuie demonstrat; el se justifică retroactiv. Dacă ceva s-a întâmplat, înseamnă că trebuia să se întâmple.

Acest mit are un mare avantaj: elimină responsabilitatea discernământului. Dacă direcția este garantată, nu mai e nevoie să ne întrebăm *unde* mergem. Contează doar *cât de repede*. Graba devine virtute, iar prudența – o formă de trădare. Progresul absolutizat nu mai este un drum, ci o fugă.

Foarte aproape de acest mit se află **Tehnologia**, ridicată discret la rang soteriologic. Tehnologia nu mai este un instrument, ci o promisiune de mântuire laică. Ea va rezolva problemele educației, va repara relațiile umane, va corecta erorile morale. Ce nu funcționează va fi optimizat. Ce doare va fi „gestionat”. Ce este complicat va fi automatizat.

Mitul tehnologic are o particularitate interesantă: nu promite sens, ci eliminarea nevoii de sens. Nu ne spune ce este bine, ci ne asigură că binele va fi produs corect, eficient și fără rest. Întrebările incomode sunt amânate pe termen nedefinit. Iar omul, eliberat de neliniște, rămâne, paradoxal, mai vulnerabil.

Un alt mit central al epocii este **autenticitatea**. „Fii tu însuți” a devenit una dintre cele mai autoritare porunci ale timpului nostru. Ea se rostește cu un aer de blândețe, dar funcționează ca un imperativ categoric. Nimeni nu explică însă ce este acest „tu”, cum se construiește, dacă se educă sau dacă se negociază cu ceilalți. Autenticitatea devine o legitimație morală instantanee. Dacă „simți” ceva, atunci acel ceva este valid. Nu mai contează criteriul, ci intensitatea. Mitul autenticității transformă sinceritatea într-un substitut al adevărului. Dar nu tot ce este sincer este, automat, just.

Din acest mit se naște **mitul emoției suverane**. Emoția nu mai este un semnal interior, ci o instanță de judecată publică. Dacă mă simt ofensat, cineva este vinovat. Dacă mă simt exclus, cineva trebuie sancționat. Emoția nu mai este trăită, ci revendicată. Cultura reacției rapide înlocuiește cultura reflecției lente.

În acest climat prosperă **mitul succesului rapid**. Reușita trebuie să fie vizibilă, timpurie și spectaculoasă. Drumul este plictisitor, efortul – suspect, eșecul – rușinos. Biografiile sunt scurtate, netezite, transformate în afișe motivaționale. Acest mit nu produce vocații, ci anxietăți. Cine nu reușește repede crede că a ratat definitiv.

La nivel social, se impune tot mai insistent **mitul identității exhaustive**. Omul este redus la o etichetă dominantă. Complexitatea devine incomodă, ambiguitatea – suspectă. Mitul identitar promite claritate, dar obține rigiditate. El simplifică pentru a mobiliza și mobilizează pentru a simplifica.

Să nu uităm **mitul transparenței totale**. Totul trebuie spus, arătat, expus. Discreția devine un viciu, intimitatea – o vină. Omul contemporan trăiește sub

imperativul vizibilității permanente. Dacă nu ești văzut, nu ești. Mitul transparenței promite adevăr, dar produce conformism și supraveghere.

Ce au în comun toate aceste mituri? Faptul că nu se recunosc ca mituri. Ele se prezintă drept evidente. Nu cer credință, ci adeziune automată. Cine le problematizează nu este considerat reflexiv, ci suspect. Mitul devine periculos nu când există, ci când devine invizibil.

Aici intervine analiza mitului. Nu ca demolare brutală, ci ca exercițiu de igienă intelectuală. A înțelege mitul înseamnă a-l face vizibil. Iar un mit vizibil își pierde forța tiranică, fără a-și pierde complet funcția simbolică.

Educația are, poate, exact acest rol ingrat: nu să elimine miturile, ci să le domesticească. Să le scoată din zona absolutului și să le redea statutul de narațiuni interpretative. Omul nu poate trăi fără povești fondatoare. Dar poate trăi mai liber cu povești recunoscute ca povești.

Poate că adevărata maturitate culturală nu constă în a ne declara „post-mitici“, ci în a învăța să locuim lucid între mit și rațiune, fără a le confunda și fără a le opune inutil.

Miturile contemporane nu sunt mai sărace decât cele vechi. Sunt doar mai grăbite, mai zgomotoase și mai puțin conștiente de sine. Iar tocmai de aceea au nevoie, mai mult ca oricând, de interpretare.

Our Everyday Myths ***About How We Continue to Believe, Solemnly Declaring*** ***That We No Longer Believe***

The article analyses the persistence of myth in contemporary culture, contradicting the idea that modernity has surpassed mythological thinking. Far from disappearing, myth is reconfiguring itself into new forms – inevitable progress, saving technology, absolute authenticity, sovereign emotion, rapid success, total identity, and permanent transparency. These myths are not recognized as such, functioning as indisputable evidence. The analysis of myth thus becomes an exercise in cultural lucidity, necessary to recover discernment in a world saturated with invisible narratives.

Inteligența artificială în educație: pericole și avantaje

prof. *Purcaru Maria Alexandra*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăuțești

Experiența la catedră, indiferent de durata ei, ne arată că sistemul educațional este într-o permanentă schimbare. În prezent, cea mai semnificativă și mai rapidă transformare vine din zona Inteligenței Artificiale (IA). De la asistenții virtuali la instrumentele de generare de conținut, IA a pătruns deja în sălile noastre de clasă, nu doar ca subiect de studiu, ci ca un instrument de predare, învățare și evaluare. Această prezență aduce cu sine atât promisiunea unei eficiențe revoluționare și a unei educații personalizate, cât și temeri întemeiate privind rolul nostru, al profesorilor, și dezvoltarea autentică a elevilor.

Alegerea acestei teme este motivată de o îngrijorare firească: mi se pare că IA, prin accesibilitatea sa, riscă să pună stăpânire pe procesul de învățare și pe autonomia elevilor, devenind o sursă de dependență. Simțim cu toții în clasă că este de o importanță majoră să observăm unde se termină ajutorul util și unde trebuie să punem limite clare pentru a proteja efortul intelectual și integritatea academică.

Prezentul articol analizează Inteligența Artificială în educație din trei perspective: avantajele IA - un parteneriat pentru eficiență; pericolele IA - rolul profesorului și etica; măsuri practice pentru gestionarea IA în școală.

1. Avantajele IA - un parteneriat pentru eficiență

Pentru noi, dascălii, IA nu ar trebui să fie văzută ca un substitut, ci ca un asistent extrem de capabil care ne permite să ne concentrăm pe esența meseriei noastre: interacțiunea și mentoratul.

În prezent, este o provocare să adaptezi lecția la 20-30 de elevi cu ritmuri și nevoi diferite, dar IA rezolvă această problemă. Platformele inteligente pot evalua automat înțelegerea materiei de către fiecare elev și pot genera exerciții suplimentare sau materiale de aprofundare, eliminând riscul ca unii elevi să fie lăsați în urmă, iar alții să se plictisească. Acest lucru ne oferă șansa de a transforma clasa într-un spațiu de discuții și aplicare practică, nu doar de transmitere uniformă de informații.

Timpul petrecut cu sarcini repetitive (corectarea testelor, verificarea temelor, generarea de fișe de lucru) este adesea imens. Instrumentele IA preiau eficient aceste responsabilități, eliberându-ne ore prețioase de dedicat elevilor,

ore pe care le putem investi în pregătirea unor lecții mai creative, în consilierea individuală a elevilor sau în dezvoltarea profesională.

Sistemele IA pot analiza datele de performanță ale elevilor și pot identifica tipare care sugerează un risc de eșec sau de abandon școlar înainte ca problemele să devină critice. Când primim aceste alerte timpurii, simțim că avem oportunitatea reală de a interveni prompt, discutând cu elevul și părinții pentru a oferi sprijinul necesar. Astfel, prevenția devine o componentă activă a strategiei educaționale.

2. Pericolele IA - rolul profesorului și etica

Deși beneficiile sunt clare, simțim cu maximă seriozitate amenințările pe care IA le aduce asupra integrității procesului de învățare.

Cel mai mare pericol este cel al „externalizării cunoașterii”. Dacă elevii se obișnuiesc să folosească IA pentru a genera răspunsuri complexe sau pentru a rezolva probleme fără a parcurge etapele logice, mă tem că vor risca să nu își mai dezvolte abilitățile fundamentale de analiză, sinteză și argumentare. Rolul nostru, al profesorilor, este acum crucial: trebuie să ne mutăm accentul de la *ce* știe elevul la *cum* gândește și *cum* utilizează instrumentele IA.

Capacitatea IA de a genera texte coerente și credibile face ca problema plagiatului să atingă cote alarmante. Textul generat de IA nu este, tehnic, copiat, dar nu reflectă efortul intelectual al elevului. Acest lucru ne subminează încrederea în etica muncii și în evaluarea corectă. Avem nevoie urgent de dezvoltarea unor metode de evaluare care să pună accentul pe aplicare, dezbateri orale și proiecte de sinteză pe care IA le poate sprijini, dar pe care elevul trebuie să le execute integral.

Totodată, o utilizare excesivă a instrumentelor IA poate duce la o dependență care, paradoxal, poate să afecteze autonomia elevului. Dacă ne bazăm exclusiv pe algoritmi pentru feedback și corectare, elevii ar putea deveni reticenți în a încerca și a greși fără plasa de siguranță. În plus, interacțiunea umană din clasă – dezacordul constructiv, negocierea de idei, lucrul în echipă – este irepetabilă și esențială pentru sufletul și dezvoltarea socio-emoțională a elevului.

3. Măsuri practice pentru gestionarea IA în școală

Pentru ca IA să devină un aliat și nu un dușman al educației, sunt necesare măsuri concrete, adoptate la nivel instituțional:

- Revizuirea metodelor de evaluare: schimbarea focalizării de la temele *acasă* (care pot fi ușor generate de IA) la evaluările *în clasă*, care necesită gândire critică pe loc, dezbateri, prezentări orale și proiecte aplicative care cer date locale sau experiențe personale;

- Educația pentru etică digitală: introducerea unor module obligatorii despre „Alfabetizarea IA” (AI Literacy) pentru elevi. Aceasta implică înțelegerea modului în care funcționează IA, a limitărilor sale, dar mai ales al modului etic de citare și utilizare a conținutului generat;

- Formarea profesorilor în Prompt Engineering: profesorii trebuie să fie instruiți să utilizeze IA ca instrument didactic eficient – de la generarea de materiale personalizate la crearea de *prompt*-uri complexe pentru elevi care să le stimuleze creativitatea, nu doar copierea.

Inteligența Artificială nu este o modă trecătoare, ci o componentă structurală a viitorului. Nu putem să o ignorăm sau să o interzicem; trebuie să o gestionăm cu înțelepciune.

Pentru a transforma IA într-un avantaj real, este nevoie de un efort: elevii trebuie să înțeleagă etica utilizării, profesorii trebuie să integreze IA în metodologie și să redefească evaluarea, iar școala trebuie să ofere resursele și formarea necesară. Miza nu este aceea de a preda *despre* IA, ci de a preda *cu* IA, asigurându-ne că tehnologia servește întotdeauna scopului fundamental al educației: acela de a forma cetățeni autonomi, capabili să gândească profund și critic.

Bibliografie:

- UNESCO. *AI and Education: Guidance for Policy-makers*, 2021
- European Commission. *Ethics guidelines on the use of Artificial Intelligence and data in teaching and learning for educators*, 2022
- OECD (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică)
- Sian, M. L., & Busey, A. *Artificial Intelligence in Education: Promises and Perils*, 2023

Artificial Intelligence in Education – Dangers and Advantages

The article analyses the impact of Artificial Intelligence (AI) in schools, starting from the premise that although AI promises profound transformation, it is imperative to establish clear limits to protect students' intellectual autonomy.

On the one hand, AI acts as an effective partner, offering large-scale personalization of the learning process and freeing teachers from repetitive administrative tasks. This automation allows teachers to focus on mentoring and early intervention, using advanced predictive analytics.

On the other hand, the increased influence of AI carries major risks: it causes atrophy of critical thinking by externalizing knowledge and generates a crisis of academic integrity by facilitating plagiarism. It also creates a technological dependency that can diminish essential human interaction.

To manage this duality, the article proposes practical measures: revising assessment methods (focusing on application and classroom debate), introducing Digital Ethics Education, and training teachers in the critical use of AI. The conclusion emphasizes that AI must be a managed tool, not a substitute, in order to develop autonomous citizens capable of critical thinking.

Atelier de educație parentală pozitivă – fundament pentru dezvoltarea copilului și prevenirea violenței în familie și în școală

profesor-consilier școlar Măriuță Alexandra
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Într-o lume în care ritmul vieții devine tot mai alert, iar provocările educaționale sunt din ce în ce mai complexe, rolul părintelui capătă o dimensiune profundă și responsabilă. Copiii noștri cresc într-un mediu în continuă schimbare, iar modul în care noi, adulții, alegem să le răspundem emoțiilor, comportamentelor și nevoilor lor influențează decisiv felul în care se vor dezvolta ca viitori adulți.

Educația parentală reprezintă astăzi un pilon esențial în formarea unei relații sănătoase între părinți și copii, oferind adulților cunoștințele și competențele necesare pentru a susține dezvoltarea armonioasă a celor mici. Acest proces de învățare și transformare personală îi ajută pe părinți să treacă de la modele reactive sau tradiționale la o abordare conștientă, fundamentată pe înțelegerea nevoilor emoționale și cognitive ale copilului. Într-o societate tot mai complexă, rolul părintelui depășește cu mult asigurarea nevoilor de bază și implică formarea caracterului, a valorilor și a stimei de sine a copilului, cu scopul final de a-i ajuta să devină adulți responsabili, bine integrați în comunitatea din care fac parte.

Programele de educație parentală oferă un cadru de reflecție și învățare, ajutând părinții să înțeleagă etapele dezvoltării copilului, nevoile sale emoționale și influența propriilor modele de atașament asupra relației părinte – copil. Totodată, aceste intervenții sprijină familiile care se confruntă cu dificultăți de comportament, comunicare sau disciplină, oferind soluții adaptate situațiilor reale din viața de zi cu zi. (Strategia națională de educație parentală „Părinți educați, copii fericiți”, 2022)

Cercetările arată că părinții care participă la programe de educație parentală reușesc să construiască relații mai echilibrate și mai sigure cu copiii lor, contribuind semnificativ la starea de bine și la dezvoltarea lor pe termen lung. De asemenea, s-a constatat că aceste cursuri pot veni în preîntâmpinarea unor probleme sociale importante precum: abuzul fizic și emoțional asupra copilului, problemele sociale ale adolescenților (consum de droguri, delincvență,

violență, eșec/abandon școlar etc.), o mai bună gestionare a conflictelor intra-familiale sau reducerea stresului parental. (unicef.org, 2011)

Pornind de la aceste considerente, am identificat o nevoie specifică a părinților din comunitatea locală și anume aceea de a comunica cu copiii lor într-o manieră pozitivă, asertivă, care să ajute și să repare poate ceea ce nu funcționează în dinamica părinte-copil. Am adresat această necesitate prin conceperea unui atelier pe tema „*Cum abordăm pozitiv comportamentele copilului*“, ce are la bază documentul realizat de UNICEF România și Asociația HoltIS, ca și cadru teoretic, cu numeroase exemple practice, extrem de utile pentru părinți și cadre didactice.

Obiectivul principal pe care mi-am propus să îl ating prin intermediul acestei sesiuni de formare a fost consolidarea unei înțelegeri corecte a conceptului de disciplină pozitivă și prevenirea practicilor educaționale bazate pe violență. Cu alte cuvinte, am dorit să ofer părinților un spațiu de reflecție, dialog și învățare, în care să explorăm împreună principiile educației pozitive - o abordare modernă, bazată pe respect, empatie și înțelegere a copilului. Am discutat despre cum putem înlocui reacțiile impulsive cu răspunsuri conștiente, cum putem transforma disciplina într-un proces de învățare și cum putem construi o relație sănătoasă, sigură și predictibilă cu copiii noștri.

Am început sesiunea prin a-i întreba pe părinți ce reprezintă pentru ei conceptul de „*disciplină*“, multe dintre răspunsuri având o conotație pozitivă precum *învățare, reguli, răbdare*, însă și am putut identifica și replici cu conotații negative cum ar fi *pedeapsă, frustrare, reacție*, chiar și *agresivitate*. Astfel, a fost important să subliniez încă de la început faptul că disciplina reprezintă un proces de învățare și că valorile și regulile familiei sunt instilate nu prin constrângere, ci prin ghidare, consecvență și explicarea sensului limitelor. Este firesc ca un copil să testeze limitele, iar reacția adultului în aceste momente este esențială pentru formarea autocontrolului și a responsabilității. În acest sens, educația pozitivă propune o abordare în care comportamentele adecvate sunt încurajate, iar cele nedorite sunt gestionate prin consecințe naturale, prin redirecționare și prin comunicarea clară a așteptărilor.

Conceptul-cheie în jurul căreia s-a centrat întreg materialul prezentat îl constituie *atenția pozitivă*. Părinții tind, în mod natural, să observe mai ales comportamentele care îi deranjează, însă copiii au nevoie ca adulții să remarce și să aprecieze în special comportamentele lor adecvate. Recunoașterea efortului, oferirea de încurajări și petrecerea unui timp special cu copilul contribuie la consolidarea stimei de sine și la crearea unui climat familial perceput ca sigur. În cadrul sesiunii, părinții au reflectat asupra modului în care

atenția pozitivă poate preveni apariția comportamentelor provocatoare și poate întări relația afectivă cu copilul.

Mulți părinți încă asociază disciplina cu constrângerea sau cu reacțiile proprii impulsive, astfel că ne-am focusat atenția și asupra efectelor negative ale pedepselor fizice sau ale amenințărilor. Violența, indiferent de formă, afectează relația părinte-copil, scade stima de sine a copilului și poate genera comportamente agresive sau de retragere. Copiii imită comportamentele adulților, iar reacțiile violente pot transmite mesajul că agresivitatea este o modalitate acceptabilă de rezolvare a conflictelor. În opoziție, educația pozitivă promovează comunicarea, exprimarea emoțiilor, empatia și reconectarea, oferind copilului un model sănătos de gestionare a situațiilor dificile.

„*Pedeapsa face rău*“ a fost un mesaj ce a reprezentat un punct central al atelierului deoarece discuțiile au evidențiat faptul că violența nu îl învață pe copil ce să facă, ci doar ce să evite, fără a-i oferi alternative sănătoase de comportament. Această perspectivă schimbă fundamental modul în care adulții se raportează la comportamentele copiilor, mutând accentul de pe pedeapsă pe ghidare, înțelegere și dezvoltarea autocontrolului.

Atelierul a oferit părinților și o serie de metode constructive de intervenție, precum redirecționarea comportamentului, exprimarea calmă a propriilor emoții, utilizarea consecințelor logice și naturale sau ascultarea activă a copilului. Aceste strategii au fost prezentate în cadrul întâlnirii educaționale cu părinții ca alternative eficiente la reacțiile punitive, fiind fundamentate pe respect reciproc și pe înțelegerea nevoilor emoționale ale copilului. De exemplu, materialul prezentat părinților recomandă învățarea comportamentelor adecvate, comunicarea așteptărilor clare și reducerea plictiselii ca *metode de prevenție*, iar ca *intervenții*, înlocuirea, îndepărtarea fizică și redirecționarea, consecințele logice și naturale.

Sesiunea de formare a avut un impact semnificativ asupra părinților participanți. Aceștia au avut ocazia să discute deschis despre provocările întâmpinate, să înțeleagă mai bine comportamentele copiilor și să descopere strategii concrete pentru prevenirea și gestionarea situațiilor tensionate. Părinții au apreciat oportunitatea de a discuta deschis despre dificultățile întâmpinate, de a primi sprijin emoțional și de a înțelege că nu sunt singuri în provocările lor. Mulți au recunoscut că, în momente de stres, reacționează impulsiv, iar atelierul i-a ajutat să conștientizeze importanța autoreglării emoționale.

Prin participarea la acest atelier, fiecare părinte a făcut un pas important spre a deveni un adult mai conștient, mai echilibrat și mai pregătit să ofere copilului sprijinul emoțional de care are nevoie. Scopul nostru comun profesori-

părinți este acela de a crea un mediu în care copiii cresc cu încredere, respect și siguranță, iar părinții se simt competenți, ascultați și susținuți.

Educația pozitivă nu este o abordare permisivă, ci una fermă și blândă în același timp. Ea presupune stabilirea unor limite clare, dar și respectarea nevoilor emoționale ale copilului. Prin astfel de ateliere, școala devine un partener real al familiei, contribuind la prevenirea violenței și la formarea unei comunități educaționale bazate pe respect, empatie și cooperare. Părinții pleacă nu doar cu informații, ci și cu instrumente practice, aplicabile imediat în viața de zi cu zi.

În concluzie, educația pozitivă reprezintă o investiție în viitorul copiilor noștri. Ea promovează dezvoltarea armonioasă, relațiile sănătoase și autoreglarea emoțională, în timp ce educația prin violență produce efecte negative pe termen lung și nu contribuie la formarea unui adult responsabil și echilibrat. Prin colaborarea dintre școală și familie, putem crea un mediu în care copiii cresc în siguranță, înțelegere și încredere, iar astfel de ateliere reprezintă un pas esențial în această direcție.

This article presents the outcomes of a parental education workshop that took place in our school, that focuses on positive discipline, healthy parent–child relationships, and the prevention of violence in families and schools. The session addressed the growing need for parents in our local community to understand children’s emotional and developmental needs and to replace reactive or punitive approaches with conscious, respectful, and empathetic communication. Through guided discussions, reflection activities, and practical examples, parents explored the principles of positive attention, non-violent discipline, and emotional regulation.

The workshop emphasized the negative impact of physical punishment and threats, highlighting constructive alternatives such as redirection, natural and logical consequences, and active listening. The aim of this learning session was to increase awareness of the parents’ own emotional responses, greater confidence in managing challenging behaviours, and a deeper understanding of how positive discipline supports children’s self-esteem, autonomy, and long-term well-being. The initiative strengthened collaboration between school and family, promoting a supportive educational environment grounded in respect, empathy, and cooperation.

Noi reguli privind formarea continuă a cadrelor didactice

Prof. *Neculăeș Ana Maria Aissa*
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă*, Hălăucești

Ministerul Educației și Cercetării a aprobat, prin Procedura specifică nr. 31140 din 22 septembrie 2025, un nou cadru operațional privind verificarea și validarea îndeplinirii condiției de formare în cariera didactică pentru personalul din învățământul preuniversitar. Documentul urmărește aplicarea unitară, la nivel național, a reglementărilor referitoare la dezvoltarea profesională continuă a cadrelor didactice.

Conform noilor reglementări, fiecare cadru didactic trebuie să îndeplinească condiția de formare profesională într-un interval consecutiv de 5 ani școlari de activitate la catedră, calculați de la promovarea examenului de definitivare sau a examenului de licențiere în cariera didactică. Această condiție este considerată îndeplinită prin acumularea a minimum **15 credite ECTS** (*Sistem European de Credite Transferabile*), obținute în urma participării la programe de formare acreditate de Ministerul Educației.

Pentru intervalele care includ anul școlar 2023–2024, rămâne valabil sistemul anterior, fiind necesară acumularea a **90 de credite profesionale transferabile (CPT)**, acestea fiind ulterior echivalate în credite ECTS, conform raportului de **6 CPT pentru 1 credit ECTS**.

Procedura prevede și situații în care condiția de formare este considerată îndeplinită „de drept”. Astfel, obținerea gradului didactic II sau I, absolvirea unui program de licență într-o nouă specializare, a unui masterat, doctorat sau a unor studii postuniversitare acreditate echivalează automat îndeplinirea obligației de formare pentru intervalul respectiv.

Un element important introdus, de această dată, prin Procedura 30271 din 20 august 2025 privind recunoașterea și echivalarea în credite ECTS a competențelor dobândite în cadrul programelor pentru dezvoltare în cariera didactică de abilitare funcțională și programelor asimilate acestora este faptul că **multe activități non-formale și internaționale pot fi recunoscute și transformate în credite ECTS**.

Printre acestea se numără:

- mobilitățile Erasmus+ și schimburile de bune practici;
- cursurile de formare ale Casei Corpului Didactic;
- conferințele, simpozioanele, webinarile și workshop-urile;

- programele oferite de instituții internaționale precum British Council, Institutul Francez sau Goethe-Institut;
- activitățile din proiecte educaționale și comunități de învățare profesională.

Aceste activități din categoria programelor de abilitare funcțională dezvoltă competențe precum pedagogia digitală, managementul clasei, comunicarea, leadershipul educațional sau utilizarea tehnologiei la clasă. **Creditele** obținute din aceste programe **nu se iau în calcul pentru îndeplinirea condiției obligatorii de formare**, dar sunt recunoscute ca și **credite suplimentare**, putând fi valorificate în portofoliul profesional al profesorului. **Numărul total maxim de credite ECTS** care se poate obține, prin recunoaștere și echivalare competențelor dobândite, ca urmare a participării la programe de abilitare funcțională și programe asimilate acestora, **este de 6 credite ECTS** pentru fiecare perioadă de 5 ani.

Verificarea și validarea îndeplinirii condiției de formare se realizează anual, la nivelul fiecărei unități de învățământ, de către **Comisia pentru formare și dezvoltare în cariera didactică (CFDCD)**. Cadrele didactice au responsabilitatea de a depune un dosar cu documente justificative, iar unitățile de învățământ eliberează adeverințe care atestă îndeplinirea sau neîndeplinirea condiției de formare.

Procedura specifică nr. 31140 mai subliniază faptul că formarea profesională continuă nu se oprește odată cu îndeplinirea condiției minime de credite. ***Cadrele didactice sunt obligate să participe cel puțin o dată la doi ani la un program de formare acreditat, iar formarea include, în mod obligatoriu, cursuri periodice de prim ajutor.*** Începând cu anul școlar 2025–2026, respectarea acestor obligații va fi monitorizată sistematic de unitatea de învățământ și de Casa Corpului Didactic.

Prin aceste măsuri, Ministerul Educației urmărește să asigure profesori mai bine pregătiți, adaptați schimbărilor din educație și nevoilor actuale ale elevilor. Formarea continuă devine astfel nu doar o obligație administrativă, ci o condiție esențială pentru creșterea calității actului educațional.

New Rules on Continuing Professional Development for Teachers

Starting with the 2025-2026 school year, the Ministry of Education and Research has approved a new operational framework for verifying and validating the fulfilment of teaching career training requirements for pre-university education staff. Thus, for each consecutive 5-year period of teaching activity, calculated from the date of passing the definitive exam or the teaching career licensing exam, teachers must accumulate a minimum of 15 ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System) credits. In addition, many non-formal and international activities can be recognized and converted into additional ECTS credits, which can be used in the teacher's professional portfolio. The verification and validation of the fulfilment of the training requirement is carried out annually, at the level of each educational institution, by the Commission for Training and Development in the Teaching Career (CFDCD).

Amintire

prof. Babăță Mihaela
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

S-a lipit gândul de inimă
Și s-a auzit în depărtări
Colindul vremurilor trecute și inima arsă în ger.
N-am așteptat să vină gândul și să lăsăm purtat pe el
O ramură de vâsc,
O lacrimă uitată-n cer.
Colindul, azi, în glasuri de copii,
Mai poartă stelele în cer
Și-n inimă un sfânt mister.
Uitați-vă la gândul vostru
E rațiune și mister?
E haos în comerț etern?
Sau cuget către depărtări ascunse?
Aș vrea să sune iar colindul viu
Și să ne-aducem laolaltă,
Căci e Crăciun aici și acum,
Atunci și acolo, gând preabun.

Conflicte în cadrul relațiilor din domeniul educației (II) Conflictul școlar

prof. Neculai Juncă
Liceul Teoretic *Bogdan Vodă* Hălăucești

W. Weber definea managementul clasei drept „setul de activități prin intermediul cărora profesorul promovează comportamentul adecvat al elevului și elimină comportamentul inadecvat, dezvoltă relații interpersonale bune și un climat socio-emoțional pozitiv în clasă, stabilește și menține o organizare eficientă și productivă a clasei”.

➤ Conflictele între elevi sunt într-un număr semnificativ în fiecare zi de școală, fiind cauzate de:

- atmosfera competitivă;
- atmosfera de intoleranță;
- slaba comunicare;
- exprimarea nepotrivită a emoțiilor;
- absența priceperilor de rezolvare a conflictelor;
- utilizarea greșită a puterii de către profesor.

➤ Conflictele între profesori și părinți se datorează unui ansamblu de cauze:

- comunicarea defectuoasă;
- conflictul de valori (părinții au prejudecăți bazate pe experiențele lor anterioare).

- Conflictele între profesori pot fi de natură personală sau profesională.
- Conflictele profesor – elevi.

Într-o sinteză a cauzelor comportamentelor perturbatoare ale elevilor, cauze ce țin de profesor, sunt menționate (Joița, 2000, pp. 149-151):

- Nerezolvarea unor probleme mai vechi, ignorarea unor comportamente care indică o stare de tensiune;
- Oferirea unor slabe puncte de sprijin în rezolvarea și depășirea situațiilor critice;
- Stimularea inegală a elevilor în activitate;
- Supraîncărcarea cu sarcini nediferențiate;
- Subiectivitate în evaluarea cunoștințelor și a comportamentelor afectiv-atitudinale;

- Prioritatea acordată informativului și neglijarea aspectelor formative ale dezvoltării personalității elevului;
- Slabă preocupare pentru insuccesele școlare ale unor elevi;
- Neacceptarea exprimării unor opinii opuse, diferite de cele exprimate de profesori;
- Recurgerea la argumentul autorității în rezolvarea unor probleme;
- Pasivitatea, amânarea problemelor constatate;
- Utilizarea „expresiilor și atitudinilor ucigașe” atunci când elevii formulează anumite soluții sau puncte de vedere;
- Afirmarea deschisă a neîncrederii în forțele elevului;
- Persistența în didacticism, tutelă, control excesiv;
- Prelungirea în clasă a propriilor nemulțumiri, cauzate extern;
- Neadaptarea la evoluția dezvoltării elevilor, la particularitățile de vârstă și individuale;
- Insuficienta formare a deprinderilor de cunoaștere reciprocă, de muncă în grup, de cooperare, de acceptare reciprocă;
- Neantrenarea elevilor în managementul activității: în luarea deciziilor, în organizarea activității, în coordonare etc.;
- Nu sunt discutate cu elevii regulile și consecințele nerespectării acestora;
- Utilizare redusă a variatelor rețele de comunicare cu elevii;
- Neutilizarea relațiilor cu elevii în afara lecțiilor, în activități extracurriculare, cu scopul cunoașterii, stimulării și consilierii acestora;
- Lipsă de interes pentru relațiile dintre elevi: competiția din clasă, rolul grupurilor informale, manifestări agresive și de intimidare între elevi;
- Slaba comunicare cu părinții pentru cunoașterea evoluției elevilor și crearea unui parteneriat pentru soluționarea tensiunilor ivite;
- Practicarea stilului permisiv sau a celui rigid, autocratic.

Toate aceste cauze derivate în special din aplicarea unui management defectuos în clasă conduc la trăiri negative care se acumulează și ajung să se exprime în conflicte deschise, în situații de criză.

K.P. Kasambira (1973) precizează câteva dintre cauzele ce țin de profesor:

- Lipsa de experiență.
- Probleme de comunicare.
- Probleme personale
- Diferențe de atitudine

Pedagogia tradițională a constituit sursa celor mai numeroase conflicte în planul concepțiilor asupra educației și a generat multe situații conflictuale. Pentru a ilustra aceste situații conflictuale este necesară cunoașterea triumphiului pedagogic al lui J. Houssaye (1993, p. 14), unul din cele mai

simple modele explicative ale situației pedagogice bazat pe 3 elemente: **cunoașterea, profesorul și elevul**, precum și pe 3 procese esențiale ale activității didactice: predarea, învățarea

a) predarea – care privilegiază axa *profesor – cunoaștere (P-C)*, *elevul* devenind „terțul inclus” ;

b) formarea - care privilegiază axa *profesor – elevi (P-E)*, rolul „terțului inclus” fiind atribuit *cunoașterii*;

c) învățarea - care privilegiază axa *elevi – cunoaștere (E-C)*, caz în care rolul „terțului inclus” revine *profesorului*.

Situațiile conflictuale se prezintă sub diverse forme:

➤ **conflict predare – formare (CP- PE)** – *formaliștii accentuează asupra relației educative profesor - elev, atribuind profesorului mai degrabă rolul de partener în procesul formării, decât pe acela de posesor și transmitător al cunoașterii;*

➤ **conflict predare – învățare (CP - EC)** *provocat de atribuirea rolului esențial al cunoașterii elevului, profesorul („terțul inclus”) fiind un mijlocitor, al cărui rol se afirmă mai ales în domeniul însușirii metodei și al formării stilului de învățare, decât în cel al învățării propriu-zise (profesorul se simte frustrat), de exemplu: învățarea în clasă, învățarea pe grupe mici;*

➤ **conflict profesor – elev (P - E)** în care învinge cel ce ține pasul cu programa școlară, indiferent de posibilitățile și chiar interesele și nevoile celor cărora li se adresează, profesorul intră în conflict cu elevii săi, care se simt neînțeleși, frustrați, neajutorați în rezolvarea unor probleme a căror sferă depășește domeniul cunoașterii științifice;

➤ **conflict profesor – cunoaștere (P - C)** se instalează între profesor și cunoașterea însăși, în momentul în care profesorul trebuie să-și asume anumite libertăți în raport cu programa școlară, operând o selecție și chiar o ierarhie a cunoștințelor de bază, funcționale și a celor ce prezintă un interes concret pentru elevi, dar nu o poate face, deoarece programa „trebuie” parcursă în întregime;

➤ **conflict cunoaștere – elev (C - E)** – datorită posibilei discrepante între puterea de asimilare și înțelegere a elevului și standardul ridicat la care se raportează, se manifestă atitudinea de respingere a cunoașterii, întrucât performanțele acestuia nu sunt evaluate în raport cu sine, cu posibilitățile sau aptitudinile sale, ci în raport cu un nivel prestabilit al cunoașterii, valabil nu pentru elevul „obișnuit”, normal, ci pentru cel cu aptitudini speciale (de exemplu profesorii care predau la clasele I – IV și V-VIII noțiuni fizice și cunoștințe generale);

➤ **conflictul elev – elev (E - E)** – sistemul concurențial promovează elevii cu aptitudini înalte în domeniul intelectual și marginalizează acei elevi care nu se situează la același nivel intelectual, dar manifestă abilități în alte domenii: artistic, sportiv etc.;

➤ **conflictul profesor – profesor (P - P)** – din multiple cauze unele fiind reprezentate de rezultate obținute de elevii foarte buni în cadrul competițiilor școlare, profesorul poate intra în conflict cu ceilalți membri ai comunității profesorilor. Conform acestui principiu, profesorul competent este acela ai cărui elevi obțin rezultate înalte;

➤ **conflictul cunoaștere – cunoaștere (C - C)** – acordând maximă atenție transmiterii integrale a cunoștințelor impuse de programa școlară, profesorul pierde din vedere importanța transpunerii didactice a conținutului științific, a prezentării materialului într-un limbaj accesibil elevilor.

Se evidențiază și existența unui conflict între cunoașterea comună și cunoașterea științifică a elevului, deoarece pentru elev, cele două concepte sunt distincte: una pentru viața și activitatea din afara școlii și una pentru școală și examene.

Se remarcă faptul că în relațiile interumane ciclul conflictual se autoimpune, se autoîntreține.

Efecte pozitive ale conflictului

- crește motivația pentru schimbare;
- îmbunătățește identificarea problemelor și a soluțiilor;
- crește coeziunea unui grup după soluționarea comună a conflictelor;
- crește capacitatea de adaptare la realitate;
- oferă o oportunitate de cunoaștere și dezvoltare de deprinderi;
- dezvoltă creativitatea.

Dacă conflictul este negat, reprimat, camuflat sau soluționat de tipul câștigător – învins, acesta poate avea o serie de **efecte negative**:

- scade implicarea în activitate;
- diminuează sentimentul de încredere în sine;
- polarizează pozițiile și duce la formarea de coaliții;
- dileme morale;
- dificultăți în luarea deciziilor

Cunoscând aceste situații conflictuale putem realiza o reprezentare mai clară asupra posibilităților de control și ameliorare a conflictelor ce pot să apară atât în spațiul școlar, cât și în afara lui.

BIBLIOGRAFIE

1. Boncu, Ștefan, Negocierea și medierea. Perspective psihologice, Editura Institutul European, 2006;
2. Cosmovici, A., Iacob, Luminița (1999) – Psihologie școlară, Editura Polirom, Iași
3. Cucoș, C., (2000) – Pedagogie, Ed. Polirom, Iași
4. Popescu Neveanu, Paul (1978) – Dicționar de psihologie, Editura Albatros, București
5. Sălăvăstru, Dorina, (2004) – Psihologia educației, Ed. Polirom, Iași
6. Shapiro, Daniel, 1998, Conflictele și comunicarea: un ghid prin labirintul artei de a face față conflictelor, Ed. Arc, Chișinău
7. Stoica-Constantin, Ana, (2004) - Conflictul interpersonal. Prevenire, rezolvare și diminuarea efectelor, Ed. Polirom, Iași
8. Stoica-Constantin, Ana, Neculau, Adrian (1998) Psihosociologia rezolvării conflictului, Editura Polirom, Iași
9. Șoitu, L., Hăvârneanu, C., (2001) – Agresivitatea în școală, Ed. Institutul European, Iași
10. Thompson, Leigh, Mintea și inima negociatorului. Manual complet de negociere, Editura Meteor Press, 2007

Conflicts within Educational Relationships

Conflict is an inevitable feature of the world we live in. Conflict is traditionally associated with a negative image: it is undesirable and to be avoided. But conflict in itself is neither good nor bad; it merely shows an incongruence of interests, a clash of divergent interests. Some conflictologists believe that all conflicts are based on human needs. The main motivation for entering into conflict is the fact that people have needs that can only be satisfied through the conflict process or that someone believes that their own needs are incompatible with those of the other.

Rolul metodelor complementare în evaluarea competențelor în învățământul primar

prof. Neculai Juncă
Liceul Teoretic Bogdan Vodă Hălăucești

Evaluarea reprezintă „totalitatea activităților prin care se colectează, se organizează și se interpretează datele obținute în urma aplicării unor instrumente de măsurare în scopul emiterii unei judecări de valoare pe care se bazează o anumită decizie pe plan educațional.”¹ Această definiție, sintetizată de eminentul profesor ieșean Constantin Cucuș, subliniază că evaluarea în educație este un proces complex de colectare, organizare și interpretare a datelor prin instrumente de măsură specifice, având ca scop emiterea unei judecări de valoare (calificativ, notă, etc.) pentru a lua decizii educaționale fundamentale, cum ar fi progresul elevului sau eficiența metodei didactice.

În procesul de învățământ, activitățile de predare, învățare și evaluare se află într-o strânsă legătură, ele trebuie proiectate împreună, fiindcă se influențează una pe cealaltă; ele nu sunt consecutive, ci simultane. Evaluarea are un caracter stimulator, trebuie să încurajeze elevul, îndemnându-l să descopere propriile valori, să se bucure de progresul realizat și să îi ofere multiple posibilități de ilustrare a capacităților și competențelor dobândite în timpul efectuării sarcinilor de învățare și/sau a evaluării. Metodele complementare/moderne de evaluare facilitează monitorizarea progresului și dezvoltarea autonomiei, evaluarea competențelor de colaborare, aplicare și comunicare, a competențelor socio-emoționale, stimulează reflecția și autoevaluarea, dezvoltă empatia și a gândirea critică.

În contextul actual al reformei educaționale, accentul s-a mutat de la transmiterea de cunoștințe la formarea de **competențe** – adică la capacitatea elevilor de a aplica ceea ce știu în situații reale. Evaluarea tradițională (teste scrise, lucrări de control) nu mai reușește întotdeauna să surprindă progresul real al copilului, creativitatea, gândirea critică sau cooperarea. Acest aspect conduce la necesitatea promovării unei culturi a evaluării formative și integratoare în învățământul primar, prin utilizarea metodelor moderne care sprijină dezvoltarea competențelor-cheie și învățarea pe tot parcursul vieții. De aceea, este necesară utilizarea **metodelor complementare și moderne de**

¹ Cucuș, Constantin - Pedagogie - Editia a II-a revizuită și adăugită, Iași, Polirom, 2006 p.183

evaluare (portofoliul, autoevaluarea, proiectul, observarea sistematică, fișa de progres, jurnalul reflexive, evaluarea asistată de calculator, RED etc.) care să ofere o imagine mai completă, mai corectă și mai motivantă asupra învățării.

O evaluare completă, cât mai obiectivă pornește de la analiza critică a avantajelor și limitelor metodelor complementare/moderne de evaluare în raport cu evaluarea tradițională, se bazează pe implicarea elevilor în acțiunea de interpretare a rezultatelor obținute.

Pentru aceasta, activitatea profesorului trebuie să se concentreze pe identificarea principalelor metode complementare/moderne de evaluare utilizate în învățământul primar, pe proiectarea unor activități de evaluare modernă a elevilor, bazate pe utilizarea unor tipuri de itemi adecvați obiectivelor activităților de evaluare propuse, pe dirijarea activității elevilor spre formarea capacității de autoevaluare, de a descoperi conținuturi și forme ale realității, exprimate printr-o multitudine de modalități de expresie, de a le asocia cu altele, pe utilizarea softului educațional, a resurselor digitale în instruirea și evaluarea elevului, pe promovarea interdisciplinarității în evaluare.

Operațiilor principale ale evaluării se află într-o permanentă interdependență: măsurarea presupune stabilirea unei relații între un ansamblu de simboluri și un ansamblu de competențe, fapte, rezultate, iar aprecierea în sine este reflectată de emiterea unei judecăți de valoare asupra rezultatelor unei măsurări și concluziile care rezultă din interpretarea datelor evaluării.

Metodele complementare de evaluare pun accent pe observare, pe reflecție, evidențiind progresul individual și sunt utilizate alături de metodele tradiționale. Portofoliul, proiectul interdisciplinar, autoevaluarea, fișa de progres, jurnalul de învățare, observarea sistematică, interevaluarea colegială permit monitorizarea progresului, favorizează aplicarea cunoștințelor, evaluarea comportamentelor și atitudinilor, contribuie la dezvoltarea responsabilității elevilor, stimulează colaborarea, feedback între elevi.

În ultima perioadă, din ce în ce mai multe cadre didactice s-au îndreptat către învățarea mixtă ca o modalitate de a crește implicarea elevilor și de a îmbunătăți performanța academică. Învățarea mixtă combină instruirea tradițională față în față cu activități online, cum ar fi prezentările multimedia, discuțiile la clasă virtuală, evaluările în timp real și simulările interactive. Combinând aceste diferite elemente de predare și învățare împreună într-un mod eficient, educatorii pot oferi elevilor o experiență educațională captivantă care îi pregătește mai bine pentru viitor.

Utilizarea mijloacelor moderne de evaluare solicită o explorare în detaliu conceptul de învățare combinată, examinând avantajele, provocările și potențialele aplicații ale acestuia în cadrul educației moderne, analiza critică a

platforme educaționale, a resurselor digitale complexe cu evaluări integrate (Eduboom, Livresq, Google Classroom, Microsoft Teams for Education, Moodle, Edmodo etc.), identificarea platformelor de evaluare rapidă prin quiz-uri, teste interactive (Kahoot!, Plickers, Quizziz, Google Forms, Socrative, Mentimeter etc.), precum și identificarea instrumentelor digitale utile în evaluarea bazată pe proiecte și portofolii, pentru evaluarea competențelor, creativității și progresului pe termen lung (Seesaw, Padlet, Wakelet, Canva Edu), relevanța inteligenței artificiale și limitele utilizării AI în procesul instructiv-educativ.

Integrarea Inteligenței Artificiale (IA) în procesul de învățământ poate aduce numeroase beneficii și îmbunătățiri semnificative atât în actul predării didactice, cât și în evaluarea competențelor elevilor prin intermediul chatboților educaționali (roboți de conversație specializați în educație, care pot răspunde la întrebări frecvente sau pot oferi sfaturi pentru cursanți).

Cei mai utilizați chatboți în procesul instructiv-educativ sunt:

1. **Duolingo** oferă cursuri de limbă străină personalizate, care se adaptează nivelului și ritmului de învățare al fiecărui utilizator. Folosind inteligența artificială, Duolingo oferă feedback și ajută utilizatorii să își îmbunătățească abilitățile lingvistice.

2. **Grammarly** – acest chatbot este specializat în corectarea gramaticii și ortografiei în timp real. Folosind algoritmi de inteligență artificială, Grammarly poate identifica și corecta greșelile gramaticale, oferind în același timp sugestii de stil și ton.

3. **Brainly** – acest chatbot educațional destinat elevilor ajută la găsirea unor răspunsuri rapide la întrebările legate de materiile școlare. Utilizând inteligența artificială, Brainly poate conecta elevii cu alți utilizatori care au experiență în domeniul respectiv și pot oferi răspunsuri corecte.

4. **Coursera** – acest chatbot educațional oferă cursuri online, care acoperă o gamă largă de subiecte. Folosind inteligența artificială, Coursera poate personaliza cursurile pentru fiecare cursant în funcție de nivelul lor de cunoștințe, oferind feedback individualizat și recomandări.

5. **Knewton** – acest chatbot educațional oferă materiale de învățare personalizate pentru elevi și studenți, prin intermediul unei platforme digitale. Utilizând inteligența artificială, Knewton poate adapta cursurile și testează nivelul de cunoștințe al utilizatorului, oferindu-le astfel o experiență educațională personalizată.

Inteligența artificială poate sprijini profesorii în gestionarea sarcinilor repetitive și în colectarea datelor de învățare. Asistenții virtuali pot gestiona administrarea claselor și a listelor de verificare, ajutând astfel profesorii să economisească timp și să se concentreze mai mult pe predarea efectivă.

Sisteme de analiză a datelor de învățare sunt instrumente de analiză a datelor care colectează informații despre performanța elevilor și oferă feedback personalizat și recomandări de îmbunătățire a performanței. Aceste sisteme pot fi utilizate pentru a monitoriza progresul elevilor și pentru a identifica rapid problemele.

Jocuri educaționale bazate pe inteligență artificială pot fi utilizate pentru a face învățarea mai interactivă și distractivă, oferind în același timp o experiență educațională bogată. Cu ajutorul inteligenței artificiale, jocurile pot fi personalizate în funcție de nivelul de cunoștințe al elevilor și pot oferi feedback individualizat.

Sisteme de traducere și interpretare automată pot fi utile pentru a ajuta elevii care vorbesc o limbă străină să înțeleagă lecțiile și materialele de studiu. Astfel, ei pot accesa resurse educaționale într-un mod mai ușor și mai eficient.

Respectarea principiilor evaluării nu reprezintă un simplu aspect al sistemului de educație și formare, ci un fundament în elaborarea unor trasee de viitor. Discriminarea aspectelor pozitive de cele negative, conturarea unor modele comportamentale, stimularea reflecției cadrelor didactice și a educabililor contribuie la redefinirea rolului evaluării ca instrument de învățare, nu doar de măsurare.

The Role of Complementary Methods in Assessing Competencies in Primary Education

In the teaching process, teaching, learning, and assessment activities are closely linked; they are designed together because they influence each other; they are not consecutive but simultaneous. Assessment is stimulating in nature; it should encourage students, urging them to discover their own values, enjoy their progress, and offer them multiple opportunities to demonstrate the skills and competencies acquired during learning tasks and/or assessment. Complementary/modern assessment methods facilitate progress monitoring and autonomy development, the assessment of collaboration, application, and communication skills, as well as socio-emotional skills, stimulate reflection and self-assessment, and develop empathy and critical thinking.

In the current context of educational reform, the focus has shifted from knowledge transfer to **skills** development – that is, the ability of students to apply what they know in real-life situations. Traditional assessment (written tests, exams) no longer always captures a child's actual progress, creativity, critical thinking, or cooperation. This leads to the need to promote a culture of formative and integrative assessment in primary education, using modern methods that support the development of key skills and lifelong learning. Therefore, it is necessary to use **complementary and modern assessment methods** (portfolio, self-assessment, project, systematic observation, progress sheet, reflective journal, computer-assisted assessment, RED, etc.) that provide a more complete, accurate, and motivating picture of learning.

Consecințe ale participării la război asupra Moldovei/ județul Iași (1941 – 1944). Acțiuni subversive sovietice (1941)

Prof. dr. *Spiridon Lucian*

Perioada premergătoare declanșării războiului mondial a fost caracterizată de o intensificare sensibilă a acțiunilor revizioniste la nivel global. Într-un asemenea context, autoritățile statului român au acordat o atenție sporită obținerii de informații, prin intermediul Serviciului Secret, condus de Mihail Moruzov. Secțiile de Informații și Contrainformații din cadrul serviciului au fost solicitate din plin, pentru strângerea de date și observații sau concluzii necesare luării deciziilor politico-militare.

Speriat de agresivitatea sovieticilor, regele Carol al II-lea a solicitat părții germane trimiterea unei Misiuni Militare în țara sa¹. Referindu-se la această solicitare, purtătorul de cuvânt al Legației Germaniei, von Ritgen, menționase, într-o discuție particulară, care avusese loc la 30 iunie 1940, că „Germania dorește să protejeze România în fața unui eventual atac sovietic”². Situația internă și externă a României l-a determinat pe regele Carol al II lea să îl cheme pe Ion Antonescu la guvernare. La 4 septembrie 1940, generalul a fost investit cu depline puteri. Politica dusă de guvernul Antonescu, în contextul internațional al aceluși timp, a fost una de apropiere de Germania, deși el era

¹ Referitor la rolul Misiunii Militare Germane vezi: Martin Victor Răzvan, *Colaborarea militară româno-germană. Aspecte ale sosirii Misiunii Militare Germane în România în România în ecuația păcii și dictatului. Culegere de studii și comunicări prezentate la sesiunea dedicată aniversării a 80 de ani de la înființarea Centrului de Cercetare și Păstrare a Arhivelor Militare Istorice General Radu Rosetti, 28-30 iulie 2000*, Pitești, 2001, pp. 352-362. Cu privire la trimiterea în România a unei Misiuni Militare Germane ministru plenipotențiar sovietic la București, Anatoli Lavrentiev trimetea în data de 20 octombrie 1940, ministrului de Externe sovietic, Molotov, o scrisoare în care menționa că „ Oficial Guvernul român spune că invitarea trupelor germane în România are drept scop instruirea armatei române și dotarea tehnică a tuturor compartimentelor armatei. Impresia este că adevăratul motiv pentru care guvernul român a făcut acest pas este promisiunea Germaniei că, după reînarmarea armatei române, cu ajutorul statelor Axei, vor depune toate eforturile pentru revenirea la România a provinciilor pierdute” Apud, Elena Iuliana Lache, *Statutul internațional al României de la război la pace(1939- 1947)*, Editura Militară, București, 2010, p. 141.

² Rebecca Haynes, *Politica României față de Germania între 1936 și 1940*, Editura Polirom, Iași, 2003, p. 152.

cunoscut, în cercurile politico-militare, ca fiind filo-englez și filo-francez. Misiunea Militară Germană solicitată de regele Carol al II-lea, a venit în România în octombrie 1940. Ea avea în vedere, printre alte misiuni, atât garantarea granițelor de atunci ale țării, după cedările teritoriale, cât și instruirea armatei române pentru pregătirea participării la război, deși România era încă stat nonbelligerant. O componentă importantă a Misiunii Militare Germane a reprezentat-o Misiunea Aeriană Germană din România. Rolul acesteia era acela al pregătirii teritoriului național românesc pentru acțiunile militare germane în Balcani contra U.R.S.S.³. Efectivele întregii Misiunii Militare Germane au venit în România în intervalul 19 octombrie-14 noiembrie 1940. În cadrul Misiunii Aerului intrau 189 ofițeri, 19 ofițeri superiori și 168 ofițeri inferiori, 648 subofițeri, 3.832 de soldați de trupă, 1.013 autovehicule și 64 de avioane. Acestor efective li s-au alăturat, pentru apărarea antiaeriană, 121 tunuri a.a., 21 mitraliere a.a și 12 proiectoare. Acestea îi erau subordonați disciplinar „comandamentul german de instruire de pe lângă diferitele genuri de arme române, comandanții orașelor, ofițerii germani comandanți ai gărzilor și regimentul de apărare teritorială, ale cărui batalioane se aflau la București, Ploiești și Iași”⁴. La începutul anului 1941, Comandamentul Superior al Trupelor Armatei Germane din România transmitea autorităților militare românești ordinul 51/1941, referitor la intrarea în dispozitiv a forțelor aeriene germane din România. În baza acelui ordin, toate forțele aeriene germane se subordonau Misiunii Aeriene Germane. Toate acțiunile întreprinse de către Misiunea Aeriană Germană în prima parte a anului 1941, pe teritoriul României, denotau faptul că partea germană se pregătea pentru declanșarea operațiunilor împotriva U.R.S.S.

Pe parcursul anilor 1940-1941, autoritățile române și cele germane au avut mai multe întrevederi care au vizat probleme de ordin militar și strategic, premergătoare acțiunilor din vara anului 1941. Partea română a fost informată despre data declanșării operațiunilor contra sovieticilor, abia la începutul lunii iunie. În cadrul unei întrevederi din 9 iunie 1941, dintre baronul Killinger și mareșalul Ion Antonescu, a fost pomenită data de 22 iunie. Nouă zile mai târziu, adică la 18 iunie 1941, într-o scrisoare trimisă de Adolf Hitler lui Ion Antonescu se menționa că Germania a luat hotărârea de „a reduce definitiv

³ Comandor aviator (r) Aurel Pentelescu, *Aeronautica română pe frontul de est(22 iunie1941-23 august1944)*, Teză de doctorat, București, 1995, p. 29.

⁴ Andreas Hillgruber, *Hitler, Regele Carol și Mareșalul Antonescu Relațiile germano-române(1938-1944)*, Editura Humanitas, București, 1994, p. 191.

pericolul pentru Europa“⁵, pe care îl reprezenta U.R.S.S. În urma întrevederii și a deciziei transmise de Hitler, Ion Antonescu s-a deplasat în zona Moldovei și a dat ordin de mobilizare a armatei. În același timp, Comandamentul Trupelor Germane ale Armatei de Uscat a emis ordine privind siguranța și apărarea frontierelor României, menționând că din informațiile primite rezultă că un astfel de atac este prevăzut către sfârșitul lunii iunie⁶. Populația a fost înștiințată de autorități cu privire la declanșarea războiului împotriva U.R.S.S. prin intermediul comunicatelor de presă și a radioului, la data de 22 iunie 1941⁷. Se dorea astfel mobilizarea populației și participarea la războiul sfânt pentru eliberarea provinciilor ocupate. Conform relatărilor martorilor, pe străzile Iașului, „pretutindeni, megafoanele urlau - Români, țara vă cheamă la luptă! Războiul sfânt a început“⁸.

În planurile elaborate de partea germană, România trebuia să participe activ la Operațiunea Barbarosa⁹. Era prevăzut ca armata română, într-o primă

⁵ Comandor aviator Aurel Pentelescu, *op.cit.*, p. 33.

⁶ Ioan Dan, *Procesul Mareșalului Ion Antonescu*. Ediție revizuită și îmbunătățită, Editura Lucman, București, 2005, p. 208.

⁷ În proclamația adresată către țară în ziua de 22 iunie generalul Antonescu arăta că „în fața Dumnezeului strămoșilor noștri, în fața istoriei și a veșniciei românești, mi-am luat azi răspunderea de a smulge prin onoare dreaptă ceea ce ne-a fost cotopt prin silnică umilire și trădare, hotărând să pornesc lupta sfântă de redobândire a drepturilor Neamului.[...]”

Raclele strămoșilor, crucile martirilor și drepturile copiilor noștri ne poruncesc să ne scriem cu propriul nostru sânge dreptul la onoare, spălând cu același sânge pagina nedreaptă înscrisă anul trecut în istoria noastră, nu de nemul românesc însuși, ci de trădătorii lui. În numele credinței creștinești, al drepturilor românești și pentru viitorul nostru neânfricat, Români, Vă chem la luptă, la luptă sfântă în contra prăvălitorilor civilizației și bisericii, ai dreptății și propriilor noastre drepturi. La luptă sfântă pentru Neam și Rege. La luptă mare și dreaptă alături de marea națiune germană, pentru dreptatea viitorului omenesc”. Apud, Denis Deletant, *Aliatul uitat al lui Hitler. Ion Antonescu și regimul său (1940-1944)*, Editura Humanitas, București, 2008, p. 95. Luat prin surprindere de proclamarea războiului împotriva U.R.S.S. Regele Mihai într-o telegramă adresată generalului Antonescu afirma că „În clipele în care trupele noastre trec Prutul și codrii Bucovinei pentru a reântregi sfânta țară a Moldovei lui Ștefan cel Mare, gândul meu se îndreaptă către domnia voastră, domnule general, și către ostașii țării. Vă sunt recunoscător, domnule general, pentru că numai prin munca, tăria și străduința domniei voastre, neamul întreg și cu mine trăim bucuria zilelor de glorie străbună, iar ostașilor noștri bravele urez sănătateși putere ca să statornicească pentru vecie dreptele granițe ale neamului. Trăiască în veci România. Trăiască viteaza noastră armată”. Apud, Denis Deletant, *op.cit.*, p.95.

⁸ Maria Golăescu, *Amintiri din război*, Editura Medicală, București, 2007, p.11.

⁹ Referitor la situația generală a României în această perioadă precum și la geneza Operațiunii Barbarosa vezi printre altele: Bevin Alexander, *Cum ar fi putut câștiga Hitler al doilea război mondial. Greșelile fatale care au condus la înfrângerea naziștilor*. Traducere de Lidia Grădinaru, Editura Lucman, București, 2003; Mioara Anton, *Războiul sfânt* în „Dosarele

Istoriei”, an VI, nr 7 (59), 2001, pp. 8-12; Idem, *România în „Războiul sfânt”: stare de spirit și propagandă oficială*, în „Dosarele Istoriei”, an X, nr 12(112), 2005, pp.29-43; Idem, *Armata și propaganda* în „Dosarele Istoriei”, an X, nr 12(112), 2005, pp. 43- 51; Rupert Butler, *Gestapo. Istoria poliției secrete a lui Hitler*, Editura Litera, București, 2010; Gheorghe Buzatu, *Din istoria secretă a celui de al doilea război mondial*, vol. I, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1988, vol II, Editura Enciclopedică, București, 1995; Idem, *22 iunie 1941: Clipa astrală a istoriei naționale* în Gheorghe Buzatu (coord) *Trecutul la judecata istoriei. Mareșalul Antonescu pro și contra*, Editura Mica Valahie, București, 2006, pp.149-153 (în continuare se va cita *Trecutul la judecata istoriei*); Idem, *România cu și fără Antonescu*, Editura Moldova, Iași, 1990; Idem, *România sub imperiul haosului(1939- 1945)*, Editura Rao, București, 2007; Idem și colaboratorii (editori), *Pace și război(1940-1944). Jurnalul Mareșalului Ion Antonescu* (comentarii, anexe, cronologie), vol I, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2008; Idem, *Mareșalul Antonescu. Biobibliografie*, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2010; Idem, *Hitler, Stalin, Antonescu*, vol.I, Editura Societății Culturale Ploiești Mileniu III, Ploiești, 2005; Idem, *Hitler, Stalin, Antonescu*, vol II, Grupul Editorial Rottarymond și Rotarexim S.A., Râmnicu Vâlcea, 2007; Idem, *Hitler, Stalin, Antonescu*, vol. III, Casa Editorială Demiurg, 2008; Idem, *Pactul Hitler-Stalin și România*, în „Dosarele Istoriei”, an VI, nr 7 (59), 2001, pp. 2-3; Idem, *Mareșalul Antonescu și războiul din est* în „Dosarele Istoriei”, an VI, nr 7(59), 2001, pp. 45-47; Horia Dumitrescu, Gheorghe Buzatu, *Războiul din răsărit: cauze, desfășurări și faze* în Gheorghe Buzatu (coord) *Trecutul la judecata istoriei.*, pp. 153-163; Jipa Rotaru, *O carieră militară strălucită*, în Gheorghe Buzatu (coord), *Trecutul la judecata istoriei*, pp. 49- 92; Iosif Constantin Drăgan (coord), *Antonescu Mareșalul României și războaiele de reântregire*, Editura Nagard, Veneția, 1991; Florin Constantiniu, Ilie Schipor, *Trecerea Nistrului (1941). O decizie controversată*, Editura Albatros, București, 1995; Florin Constantiniu, Alesandru Duțu, Mihai Retegan, *România în război.*, Editura Globus, București, 1995; Florin Constantiniu, *1941. Hitler, Stalin și România. România și geneza operațiunii Barbarossa*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2002; Eugen Denize, *Propaganda radiofonică și trecerea Prutului*, în „Dosarele Istoriei”, nr 7(59), 2001, pp. 19-21; Pavel Moraru, *România și bătălia informațiilor între Prut și Bug(1940-1944)*, Editura Militară, București, 2011; Ioan Scurtu, Constantin Hlihor, *Anul 1940. Drama românilor dintre Prut și Nistru*, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 1992; Idem, *Complot împotriva României 1939-1947*, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 1994; Valeriu Florin Dobrinescu, Ion Constantin, *Basarabia în anii celui de al doilea război mondial 1939-1947*, Editura Institutului European, Iași, 1995; Ioan Șișcanu, *Raptul Basarabiei 1940*, Chișinău, Editura Universitas, 1993; Ion Giurcă, *Anul 1940. Drama României Mari*, Editura Pro Transilvania, București, 2000; Alesandru Duțu, Florica Dobre, Leonida Login, *Armata Română în al doilea război mondial1941-1945*, Editura Enciclopedică, București,1999; Alesandru Duțu, Maria Ignat, *1940. Drama României. Rapt și umilință*, Editura Universal Dals, București, 2000; Dan Manolache, *Ziarele salută intrarea României în război* în „Dosarele Istoriei”, an VI, nr 7(59), pp. 21-24; Jipa Rotaru, Octavian Burcin, *Mareșalul Ion Antonescu. Am făcut războiul sfânt împotriva bolșevismului. Campania anului 1941*, Editura Cogito, Oradea, 1994; Cristian Troncotă, *România și frontul secret(1859-1945)*, Editura Elion, București, 2008; Alin Spânu, *1941.Spionaj sovietic și contraspionaj românesc*, în „Dosarele Istoriei”, an X, nr 9(109), 2005, pp. 5-8; Ion Pantazi, *Am trecut prin iad*, Editura Constant, Alba Iulia, 1992; Liviu Vălenaș, *Cartea neagră a României,(1940-1948)*, Editura Vestala, București, 2006; Idem, *Soldat al*

fază, să aibă ca misiune atât acoperirea flancului sudic german, cât și de a opera cu forțele germane care înaintau în Moldova¹⁰. În strategia de război germană se menționa că România reprezintă un centru strategic și o bază pentru supremația politică a Europei de Est și de Sud – Est. Conform aprecierilor generalului Antonescu, prezentate lui Hitler în cadrul primelor întreveneri ale lor, se menționase că în baza Pactului Tripartit, semnat de România la 23 noiembrie 1940, a fost permisă intrarea trupelor germane pe teritoriul ei.

Pe parcursul primăverii-verii 1941, Marele Stat Major a elaborat mai multe directive referitoare la apărarea țării. În directivele din lunile aprilie - iunie se preciza că principalul obiectiv al armatei era apărarea Moldovei și asigurarea grosului forțelor în această zonă, pentru a interveni în cadrul contraofensivei avute în veder¹¹. Marele Stat Major a cooperat cu reprezentanții O.K.W., O.K.H., cu cei ai Misiunii Militare Germane din România, dar și cu Statul Major al Armatei a 11-a germane, instalată în zona Moldovei, în iunie 1941. În pregătirea ofensivei, Armata a 4-a din zona Iași urma să acționeze cu o escadrilă de recunoaștere, o escadrilă de legătură și două, trei escadrile de observații. Acestea erau coordonate de Comandamentul Aero Armată. Conform instrucțiunii speciale numărul 22, emisă la 8 iunie 1941, aviația de recunoaștere a Armatei a 4-a Iași avea ca rază de acțiune zona Iași-Slobozia, în nord, și Dunărea-brațul Sulina, în sud. În ceea ce privește apărarea antiaeriană a României, la data de 22 iunie 1941, Comandamentul Apărării Antiaeriene, coordonat de generalul de Divizie Gheorghe Popescu, în colaborare cu Centrul General de Pândă au mobilizat la nivelul țării trei Comandamente Apărare Antiaeriană și șase Grupări de Apărare Antiaeriană. Gruparea de Apărare Antiaeriană din zona Moldovei era condusă de locotenent colonelul Marcel Ghirculescu. Comandamentul Apărării Antiaeriene solicita Marelui Stat Major să „se depună eforturi pentru încadrarea cu mai mult personal a unităților de

Mareșalului Ion Antonescu. Convorbiri cu Ion Pantazi; Idem, Mareșalul Ion Antonescu și frontul secret. Convorbiri cu Gheorghe Barbul, Editura Vremea, București, 2001; David M. Glantz, *Hitler's Invasion of Russia 1941*, Tempus Publishing Inc., Charleston, 2001; John Erickson, Ljubica Erickson, *Hitler versus Stalin. The second world war on the eastern front*, Carlton Book, London, 2001; David Porter, *Order of Battle in the Red Army in WWII*, Amber Books, London, 2009; Richard Overy, *Russia's War*, Penguin History, London, 2010;

¹⁰ Alesandru Duțu, *Locul nostru în război*, în „Magazin istoric”, iunie 2001, p. 23.

¹¹ Pentru mai multe detalii referitoare la rolul avut de Statul Major General Român în elaborarea planurilor de luptă pe parcursul războiului a se vedea Teofil Oroian, Gheorghe Nicolescu, *Șefii Statului Major General Român (1859- 2000)*, Editura Europa Nova, București, 2001.

apărare antiaeriană de pe cuprinsul țării”¹², în vederea eficientizării sistemului. Membrii echipelor de apărare pasivă aveau ca obligație să rămână tot timpul zilei în alertă, neputând părăsi instituția pe care o apărau nici măcar la sfârșit de săptămână. În planul inițial, elaborat de autoritățile militare, Comandamentul Apărării Antiaeriene al zonei Iași trebuia să raporteze Marelui Stat Major stadiul în care se aflau lucrările de apărare pasivă și zonele unde erau amplasate. Guvernul a decis ca autoritățile locale să poată colecta de la cetățeni sume de bani necesare consolidării adăposturilor antiaeriene. În caz că aceștia nu puteau oferi sumele de bani solicitate, ei aveau obligația să ajute prin muncă la repararea lor.

Autoritățile române, în colaborare cu cele germane, au înființat la nivelul fiecărei regiuni câte o zonă de apărare pasivă. Zona de apărare pasivă din Moldova, cu sediul la Iași, avea rolul de a coordona toate acțiunile apărării pasive a județelor din nordul țării. Fiecare instituție de pe raza județului avea obligația să aibă mai multe echipe de apărare pasivă. Susținerea acțiunilor s-a făcut cu finanțare din creditul de război transmis de Ministerul de Finanțe către Ministerul de Interne și Ministerul de Război. Consiliul de Patronaj al Operelor de Caritate urma să se ocupe de asigurarea stocurilor de alimente prevăzute populației retrase în adăposturile antiaeriene.

Ministerul Apărării și Ministerul de Interne au tipărit broșuri care cuprindeau instrucțiuni referitoare la modul cum trebuia să se acționeze în cazul unui atac aerian. Informațiile publicate în broșuri¹³ aveau și rol de mobilizare a populației și a armatei. Broșurile erau distribuite către instituții prin intermediul Ministerului Propagandei Naționale și prin intermediul Serviciului de Propagandă, existent în cadrul Apărării Pasive.

Planurile elaborate de Marele Stat Major prevedeau că, pentru început, „pe frontul de pe linia Prutului trebuiau să se execute acțiuni de fixare a adversarului”¹⁴. În elaborarea planurilor de luptă, un rol important l-a avut și S.S.I. Serviciul conlucrea cu Marele Stat Major, dar se afla sub ordinele Președenției Consiliului de Miniștri. S.S.I. avea rolul de organ de informare a conducerii statului. În urma deciziilor adoptate de Ion Antonescu pe durata războiului, Serviciul, în colaborare cu Ministerul de Interne, a avut ca sarcină recrutarea și instruirea, în școli special înființate, a viitorilor agenți care urmau

¹² Centrul de Cercetare și Păstrare a Arhivelor Militare Istorice, fond 1727, dosar 435, f. 29. (în continuare Centrul de Cercetare și Păstrare)

¹³ Broșurile erau adresate populației de la sate și orașe purtând titlul de *Măsuri de apărare în caz de bombardament la sate și orașe*, fiind obligatorii pentru întreaga populație.

¹⁴ Teofil Oroian, Gheorghe Nicolescu, *op. cit.*, p. 227.

să participe la misiuni pe frontul de est. În baza *Legii pentru înființarea Serviciului Special de Informații*¹⁵, se lăsau depline puteri șefului S.S.I., Eugen Cristescu. Sub conducerea lui Eugen Cristescu structurile Serviciului Special de Informații au suportat transformări importante.

Secția Informații din cadrul noului serviciu a fost supusă unei „serioase operații de chirurgie“, primind prerogative sporite. Noul personal angajat provenea mai ales din cadrul ofițerilor existenți în Marele Stat Major. Secția trebuia să elaboreze rapoarte care erau transmise mareșalului și ministerelor. Pe durata războiului, *Secția Informații* a fost condusă de colonelul Ion Lissievici, numit de Eugen Cristescu, cu aprobarea Conducătorului Statului.

Secția Contrainformativă din cadrul S.S.I. a fost și ea supusă reorganizărilor făcute din ordinul directorului, care avea ca principiu prevederea că obligația unui serviciu de informații stă în opera de prevenire¹⁶. În anii războiului, secția s-a confruntat, atât cu acțiunile întreprinse de sovietici, cât și cu cele efectuate de spionajul maghiar. Mulți agenți maghiari activau în zona Moldovei, între Galați și Iași. Aceștia aveau ca principal obiectiv urmărirea trupelor române de la frontiera de est, pentru ca în situația în care armatele române ar fi creat probleme Germaniei pe front, să poată obține aprobarea ocupării întregii Transilvanii.

Pentru a ajuta aviația dislocată în zonă, Serviciul Special de Informații a înființat *Eșalonul Mobil*, care urma să acționeze pe frontul de est. Această

¹⁵ După preluarea puterii Ion Antonescu a emis o nouă lege de organizare și funcționare a serviciilor de informații înființând începând cu septembrie 1940 *Serviciul Special de Informații*. Această nouă structură informativă înlocuia fostul *Serviciu Secret*, condus printre alții de către Mihail Moruzov. Referitor la activitatea lui Moruzov vezi Cristian Troncotă, *Mihail Moruzov și frontul secret*, Editura Elion, București, 2004. Cu privire la înființarea noului serviciu vezi decretul lege numărul 3083, în „Monitorul Oficial” partea I, 25 septembrie 1940. Un al doilea decret cu numărul 3084 publicat tot în „Monitorul Oficial” din aceeași zi de 25 septembrie 1940 menționa că noul șef al S.S.I. era colonelul Ioan Nicolaid. Acesta a fost însă înlocuit cu Eugen Cristescu, fost șef al Siguranței. Despre numirea lui Eugen Cristescu la conducerea principalului serviciu de spionaj românesc din aceea perioadă, mai târziu fratele său, Gheorghe Cristescu avea să afirme că „printre pretendenții la postul de șef al S.S.I., 3 sunt mai preciși, și anume Tomescu Ștefan, inspector și șef al contraspionajului de la Marele Stat Major, Constantin Maimuca, inspector general la Siguranță și generalul Seinescu, fost șef al Secției a doua Informații din Marele Stat Major. Dar este numit un al patrulea și anume Eugen Cristescu”, Idem, *Omul de taină al Mareșalului*, Editura Elion, București, 2005, p. 175 (în continuare *Omul de taină*).

¹⁶ Cezar Măță, *Serviciile secrete ale României în războiul mondial (1939-1945)*. Cuvânt înainte de Gheorghe Buzatu. Indice general de Alexandrina Ioniță, Casa Editorială Demiurg, Iași, 2010, p. 104.

structură a înființat trei centre de informare în Moldova, la Galați, Iași și Suceava.

S.S.I. avea în subordinea sa și un Birou al Regiunilor, care coordona acțiunile de contrasabotaj și spionaj. Un astfel de birou exista și la Iași. În timpul operațiunilor militare din est, S.S.I. a deplasat personal din cadrul așa numitei *Secții G*. Secția făcea parte din *Eșalonul Mobil* al Serviciului, având ca principal obiectiv colaborarea, pe frontul de est, cu serviciile de informații externe ale armatelor aliate. La Iași a fost înființat un *Centru de Informare* care avea ca activitate culegerea de date privitoare la atacurile aeriene din zona Moldovei. Referindu-se la activitatea *Centrului de Informare*, Eugen Cristescu afirma că serviciul înființase chiar o școală de agenți *pentru dobândirea cunoștințelor cât mai temeinice în toate ramurile cu legături directe sau indirecte în materie de informații*¹⁷. Persoanele instruite în cadrul centrului urmau să lucreze în *Centrele de Informare* și să transmită ulterior către S. S. I. informațiile culese despre spioni, aviatori capturați și alte știri din zona frontului. Încă din primele zile ale conflictului, *Centrul Informativ Iași*, ca parte a *Eșalonului Mobil*, a cules știri despre armatele sovietice din preajma frontierei. Mijloacele folosite în obținerea de informații erau interogările prizonierilor sau rapoartele agenților infiltrați peste Prut¹⁸. Centru Informativ colabora cu un birou de siguranță din cadrul Inspectoratului de Jandarmi Iași, birou care avea ca principal obiectiv verificarea informațiilor obținute.

Biroul 2 Contrainformații din S.S.I., coordonat de locotenent colonel Gheorghe Petrescu și locotenent colonelul Ioan Catană, avea ca obiectiv coordonarea activității Birourilor Statistice Militare. Aproximativ frontului de granițele României, după 1943, a impus înființarea unei structuri și la Iași. Aceasta avea ca responsabilitate verificarea informațiilor și contracararea acțiunilor armatelor sovietice.

Pe parcursul războiului, în structura Jandarmeriei a luat înființare un *Grup de poliție specială*. Grupul a colaborat pentru strângerea de informații cu S.S.I. Ion Antonescu a solicitat Jandarmeriei să fie instruiți la nivelul instituției un număr de cel puțin 300 de persoane care să conlucreze cu Marele Stat Major și S.S.I., pe frontul de est. Ca urmare a dispoziției primite, Inspectoratul General

¹⁷ Cristian Troncotă, *România și frontul secret (1859- 1945)*, Editura Elion, București, 2008, p. 247.

¹⁸ Referitor la activitatea S.S.I. pe parcursul anilor 1939-1947 a se vedea și Florin Pintilie, *Serviciul Special de Informații în perioada 1939-1947*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2003.

al Jandarmeriei a transmis către Inspectoratele Regionale de Jandarmi ordinul ca „pe tot parcursul războiului formațiunile de jandarmi teritoriale să fie în permanentă stare de luptă”¹⁹. Informațiile strânse din zona județelor Moldovei erau transmise Inspectoratului Regional de Jandarmi Iași pentru întocmirea Buletinelor Informative, care, apoi, erau remise Inspectoratului General al Jandarmeriei. Directivele, ordinele și rezoluțiile emise de către Ion Antonescu erau transmise șefului serviciului, verbal sau în scris, prin intermediul secretarului general al Cabinetului Militar.

Pentru a se evita abuzurile funcționarilor Serviciului, pe durata războiului, s-a înființat, în baza *Legii pentru înființarea Serviciului Special de Informații*, o *Comisie pentru numiri și înaintări* și o *Comisie de disciplină*.

Rapoartele elaborate de autoritățile militare germane din cadrul Grupului de Armate Sud și S.S.I., în ziua de 22 iunie 1941, arătau că „patrulele noastre au trecut râul Prut între Galați și Iași fără să întâmpine rezistență”²⁰, ocupând podurile din zonă. La 22 iunie 1941, Serviciul Special de Informații a elaborat mai multe Buletine Informative referitoare la declanșarea războiului. Conform informărilor, radiourile din Germania au transmis pe parcursul întregii zile „Proclamația cancelarului Hitler”. Prin intermediul acesteia se anunța declanșarea războiului împotriva Rusiei. În proclamație se menționa că „U.R.S.S. a urmărit slăbirea Germaniei prin ocuparea Țărilor Baltice, Basarabiei, încălcări terestre și aeriene a teritoriului Germaniei și României”²¹.

¹⁹ Vasile Mihalache, *Istoria Jandarmeriei Române (1850- 2000)*, Editura Ministerului de Interne, București, 2000, p. 208.

²⁰ Franz Halder, *Jurnal*. Versiunea românească Corina Grigore Pintilie, Editura Elit, București, 1998, p. 367.

²¹ A. N. I.C., fond P. C. M.- Cabinetul Militar, dosar 341/1941, f. 143. Războiul împotriva U.R.S.S. nu fusese precedat de declarații de război. Astfel, Grigore Gafencu, ambasadorul României la Moscova, a fost convocat în data de 24 iunie 1941 la Kremlin de către Ministru de Externe sovietic, Molotov. În cadrul întrevederii Molotov a afirmat că „România nu are dreptul de a rupe pacea cu Uniunea Sovietică. Știa că după reglementarea chestiunii Basarabiei, nu aveam alte pretenții. Am declarat de nenumărate ori, în termeni categorici, că doream o Românie pașnică și independentă. Dorința noastră, era să îmbunătățim relațiile dintre noi. Când Germania v-a dat așa numita garanție, am protestat pentru că simțeam că acea garanție era menită să tulbure relațiile între Uniunea Sovietică și România[....] Nu aveți nici un motiv să vă asociați cu bandiții germani împotriva Uniunii Sovietice”. Apud, Denis Deletant, *op.cit.*, p. 94. Ca reacție la cele afirmate de Molotov, Grigore Gafencu avea să afirme că „prin ultimatumul său brusc de anu trecut, când a cerut nu numai Basarabia ci și Bucovina și o parte din vechea Moldovă; prin încălcările ulterioare ale teritoriului nostru; prin acaparările făcute la Dunărea de jos chiar în momentul în care erau în curs negocierile pentru fixarea noii linii de demarcație, Uniunea Sovietică a distrus în România orice simțământ de siguranță și de încredere și a trezit

În urma hotărârilor luate de către Președinția Consiliului de Miniștri, teritoriul României, trebuia să fie împărțit încă din primele momente ale războiului, în zone de operațiuni militare. De la începutul campaniei din est, zona Moldovei a fost inclusă în cadrul zonei armatelor de operații. Din acest motiv, regulile care se aplicau posturilor de jandarmi erau cele existente în rândul armatelor de pe front.

Bombardamentele aliate asupra României au făcut obiectul mai multor lucrări²². Așa cum arăta istoricul Gheorghe Brătianu, România era „în atenția estului (a U.R.S.S. – n.ns.) și vestului tot timpul“²³, această situație accentuându-se odată cu declanșarea războiului din est, datorită poziției strategice și a resurselor economice de care dispunea statul român.

Unele zone din cuprinsul României, precum capitala țării și cu precădere orașele Ploiești, Pitești (localități cu industrie petrochimică), și cele aflate la granița cu U.R.S.S. au devenit ținte ale aviației sovietice. Problema parașutiștilor sovietici și a atacurilor aeriene preocupa în cea mai mare măsură și autoritățile germane din România interesate să păstreze intacte capacitățile de extracție și prelucrare a petrolului și a zonelor militare din apropierea granițelor.

îndreptățita teamă că însăși ființa statului român este în primejdie. Am căutat atunci un sprijin în altă parte”, Apud, Denis Deletant, *op.cit.*, p. 94-95.

²² Istoriografia care face referire la bombardamentele aliate asupra României a avut mult timp o orientare unilaterală. Astfel, dacă atacurilor declanșate de anglo-americieni li s-a acordat un spațiu amplu având un efect major asupra mentalității epocii, cele sovietice nu au „beneficiat” de o atenție specială decât în ultima vreme, prin mai multe studii, dintre care pot fi amintite cele semnate de Viorel Gheorghe, *Județul Prahova 22 iunie-15 iulie 1941. Secvență din războiul aerian*, în „Anuar”, Tom X, 2001, p.148-157; Idem, *Războiul aerian la Curbura Carpaților (1941-1942)*, în „Mousaios”, Tom VII, Buzău 2001, p. 259-282; Idem, *România sub bombe aviației sovietice (22 iunie -30 iunie 1941)*, în „Mousaios”, Tom VIII, Buzău 2001, pp. 400-475; Idem, *România sub bombe aviației sovietice 1 iulie 1941-august 1943*, în „Mousaios”, Tom IX, Buzău 2004, p.409-446; Aurel Pentelescu, *op.cit.*; Alexandru Alin Spănu, *Atacurile aeriene sovietice asupra României (22 iunie-16 octombrie 1941)*, în volumul *Omagiul istoricului Valeriu Florin Dobrinescu*, Coordonator Horia Dumitrescu, Editura Pallas, Focșani, 2003, pp. 547-559; Pentru mai multe detalii referitoare la rolul aviației în cel de al doilea război mondial a se vedea și lucrarea *World War II. Album*, Edited by Hall Buell, Tess Press, New York, 2002. Dintre lucrările de memorialistică ale unor participanți la acele evenimente pot fi menționate jurnalele unor personalități din viața politică și culturală din România: Raoul Bossy, *Jurnal (2 noiembrie 1940- 9 iulie 1964)*, Prefață de Florin Constantiniu, membru corespondent al Academiei Române. Ediție îngrijită de Ion Mamina, Editura Enciclopedică, București, 2001, Camil Demetrescu, *Note- Relatări*. Ediție îngrijită de Nicolae C. Nicolescu, Editura Enciclopedică, București, 2001; Constantin C. Giurescu, *Amintiri*. Ediție îngrijită de Dinu C. Giurescu, Editura All, București, 2000.

²³ Apud, Constantin Hlihor, *Armata Roșie în România, adversar, aliat, ocupant (1940-1948)*, vol. I, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 1996, p. 107.

Astfel, Comandamentul 5 Teritorial transmitea, prin Ordinul Circular numărul 2717/1941, *Instrucțiunile date de Comandamentul Suprem al trupelor germane din România asupra comportării trupelor la apariția parașutiștilor și trupelor aerotransportate inamice*, prin care se stabileau măsurile obligatorii pentru contracararea acestora. La observarea lansării sau a aterizării parașutiștilor sau a trupelor aerotransportate, orice soldat trebuia să înceapă lupta contra lor și să raporteze imediat autorităților militare germane sau române, folosind consemnul „convorbire de aterizare aeriană radio urgentă“, la care toate celelalte convorbiri erau întrerupte până la confirmarea mesajului de către autoritatea căreia îi era transmis. Orice autoritate era datoare să transmită imediat acest raport eșalonului superior și, până la sosirea trupei destinate pentru acest scop, să înceapă să organizeze lupta fără cruțare contra inamicului prin utilizarea tuturor soldaților și trupelor aflate în apropierea locului de aterizare²⁴.

De la începutul conflictului, U.R.S.S. a trimis parașutiști și agenți în spatele trupelor româno-germane, pentru a obține informații referitoare la transporturile militare efectuate de inamic, infrastructura zonei, principalele obiective cu rol economic și militar și despre zonele dens populate. Agenții sovietici aveau și sarcina identificării și fotografierii podurilor din zona de frontieră. Pentru a nu deveni suspecti grănicerilor, ei foloseau ca mijloc de transport căruțele. Dintr-o notă emisă de Serviciul Special de Informații, rezulta că sovieticii se infiltraseră în „zona comunei Popricani, cu ajutorul unui țăran pe nume Balios Vasile“²⁵. Aceștia aveau ca misiune obținerea de informații despre armatele româno-germane din zonă. Prin infiltrarea spionilor și răspândirea de manifeste pe teritoriul României, sovieticii au urmărit influențarea populației cu privire la desfășurarea războiului. În aceste misiuni au folosit atât agenți ai serviciilor secrete, parașutiști, cât și simpatizanți ai comunismului din teritoriile ocupate în 1940. Mulți dintre ei au acționat chiar în zona Iași²⁶.

²⁴ Serviciul Județean Buzău al Arhivelor Naționale, fond Legiunea de Jandarmi Buzău, dosar 11/1941, f. 132. (în continuare S. J. B. A. N.)

²⁵ Cristian Troncotă, Alin Spănu, *Documente S. S. I. privind spațiul sovietic 22 august 1939- 23 august 1944*, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 2004, p. 151.

²⁶ Referitor la lansarea parașutiștilor și efectuarea de spionaj de către sovietici pe parcursul celui de-al doilea război mondial vezi Viorel Gheorghe, Alexandru Gaiță, *Parașutarea spionilor sovietici și intrarea României în război*, în „Opinia”, Anul X, p.8; Viorel Gheorghe, *Acțiuni de spionaj în România în anii celui de-al doilea război mondial*, în volumul, „Omagiul istoricului Valeriu Florin Dobrinescu”, Coordonator Horia Dumitrescu, Editura Pallas, Focșani, 2003, pp. 502-515; Pavel Moraru, *România și bătălia informațiilor între Prut și Bug(1940-*

Autoritățile de la Moscova trimiteau în misiune agenți de informații recrutați din toate straturile sociale. Viitorii agenți semnav documente de colaborare cu serviciile secrete sovietice. Fiecare spion avea obligația să alcătuiască dosare cu notele informative referitoare la obiectivele urmărite. Biroul Contrainformații din cadrul Marelui Cartier General a redactat o sinteză informativă referitoare la *Parașutiștii sovietici ca agenți de spionaj, sabotaj și terorism*, în care se preciza că „U.R.S.S. a folosit parașutiști pentru spionaj mai ales în ultima perioadă”²⁷. Agenții instruiți în cadrul unor școli speciale existente în Chișinău, Odessa și Tiraspol urmăreau să creeze panică în rândul populației. În materialul elaborat a fost prezentat și modul de acțiune al agenților, care fie se deplasau în același timp cu armatele de pe front, fie acționau în spatele armatelor româno-germane. S.S.I. menționa că de recrutarea agenților se ocupa *Conducerea Superioară a Propagandei din Armata Roșie*, care colabora cu celelalte instituții de spionaj din U.R.S.S. Autoritățile române au acționat pentru capturarea spionilor folosind reprezentanții Jandarmeriei, ai Marelui Stat Major și ai Serviciului Special de Informații. După cum se preciza într-o notă informativă a S. S. I., Legația Sovietică de la București era puternic implicată în acțiunile de spionaj. Un număr restrâns de membri ai Legației aveau ca sarcină identificarea punctelor de graniță mai puțin supravegheate de către autoritățile române, pentru a crea aici organizații comuniste. Conform S. S. I., Legația identificase locurile propice de trecere în nordul țării. Până la începutul anului 1941, sovieticii ar fi trecut peste 1.500 de revolvere calibru 7,65 mm și mitraliere Nagand. Armele au fost introduse în portierele mașinilor, în valizele diplomatice și chiar prin intermediul unor curieri cu destinații precise²⁸. Ca urmare a acestor evenimente, dar și a altora²⁹, la sugestia

1944), Editura Militară, București, 2011. În februarie 1941 au fost prinși doi spioni care acționau în zona județului Iași. Ei aveau asupra lor armamentul necesar și sumele de bani aferente desfășurării misiunii. Obiectivul lor era de a „afla unde se găsesc unități militare germane și de a duce dincolo acte de ale ostașilor germani aflați în Moldova” A. N. I. C., P.C.M., dosar 164/1941, f. 2. În luna martie 1941, într-un raport, întocmit de Secția a 5 a din Marele Stat Major, intitulat *Doctrina și caracteristicile conducerii războiului în armata sovietică* se arăta că, „forța de atac era dată de grupele de parașutiști sau de partizani lansate în spatele frontului cu misiunea de a sprijini în mod efectiv armata operativă pentru a influența moralul populației și a trupelor combatante” Apud, Mioara Anton, *Propagandă și război. Campania din est(1941-1944)*, Editura Tritonic, București, 2004, p. 326.

²⁷ Cristian Troncotă, *Glorie și tragedii. Momente din istoria serviciilor de informații și contrainformații române pe frontul de est(1941-1944)*, Editura Nemira, București, 2003, p. 61 (în continuare *Glorie și tragedii*).

²⁸ S. J. B. A. N., fond Poliția Oraș Buzău, dosar 21/1941, f. 34.

ministrului Afacerilor Externe și a lui Grigore Gafencu, ambasadorul României la Moscova, Generalul Ion Antonescu a dat ordin ca tot personalul „Legației Sovietice din capitală să fie urmărit de aproape în toate deplasările [...] discret și cu tact”³⁰. În felul acesta, autoritățile române reacționau și la permanenta supraveghere a Legației României de la Moscova, de către N.K.V.D. Ținte ale serviciilor secrete sovietice erau și ofițerii germani. Președenția Consiliului de Miniștri era informată în prima parte a anului 1941 că de la școala de teroriști din Chișinău au fost trimiși în România patru indivizi cu ordin precis de a comite asasinat asupra ofițerilor germani pentru a provoca tulburări³¹. Direcția Generală a Poliției menționa și ea că membrii mișcărilor comuniste, originari din Moldova, primiseră ordinul să se întoarcă împreună cu refugiații din Basarabia în România, pentru a continua aici noua activitate în spatele frontului.

O notă informativă a S.S.I., referitoare la acțiunile subversive, arăta că se luase decizia, de către conducerea U.R.S.S., de a folosi echipe mici de spioni, recrutați din rândul locuitorilor Basarabiei, care să acționeze pe teritoriul României³². Printre spionii infiltrați erau și femei, pe post de radiotelegrafist.

²⁹ Autoritățile sovietice anticipau la începutul anului 1941 declanșarea „unei revoluții între 20 și 25 ianuarie” (nn. Este vorba despre rebeliunea legionară dintre 21-23 ianuarie 1941), pe care aceștea o susțineau prin intermediul simpatizanților comuniști infiltrați în cadrul Legiunii. Referitor la desfășurarea confruntărilor din 21-23 ianuarie într-o notă elaborată de Serviciul Special al Poliției din data de 27 ianuarie se specifica că „Legația Sovietică este de acord că în Mișcarea Legionară se aflau multe elemente comuniste și încă bine apreciate, și mulți dintre aceștea, cu ocazia rebeliunii, au ațâțat spiritele, provocând dezordini și chiar participând la jafuri” Apud, Cezar Măță, *România și războiul informațiilor. Serviciile secrete care au acționat în cel de al doilea război mondial*, în vol. „Omagiu istoricului Valeriu Florin Dobrinescu”, coord, Horia Dumitrescu, Editura Pallas, Focșani, 2003, p.541. Într-un raport elaborat de Legația Sovietică pentru informarea Kremlinului se menționa că „rebeliunea poate fi considerată ca o primă încercare de revoluție în România, cu sprijinul Partidului, întrucât majoritatea membrilor Corpului Muncitoresc Legionar sunt ademeniți de stânga”, Cezar Măță, *op.cit.*, p. 541-542. Cu privire la această problemă Inspectoratul de Poliție Iași elaborase o Notă în care se arăta că „rebeliunea a fost pusă la cale de Rusia sovietică cu scopul de a provoca dezordini îndreptând astfel Armata Roșie să ocupe Moldova” *Notă a Inspectoratului de Poliție Iași către Direcția Generală a Poliției*, A.N.I.C., fond D.G.P., dosar 12/1941, f. 15.

³⁰ S.J.B.A.N., fond Poliția Oraș Buzău, dosar 21/ 1941, f. 160.

³¹ *Ibidem*, f. 117.

³² Serviciile secrete românești pe parcursul anilor de război au prins mai mulți spioni veniți din Basarabia. Astfel încă din luna septembrie 1940 se raporta către Președenția Consiliului de Miniștri faptul că în zona râului Prut fusese prins de către Compania de Grăniceri Răducăneni –Iași basarabeanu Mihail Vidrașca. În cadrul interogatoriului la care a fost supus el „a declarat că autoritățile sovietice din Basarabia l-au forțat să treacă în România pentru a culege informații referitoare la starea de spirit din armata română și din sânul populației civile, să afle

Misiunea spionilor era atât de a culege date utile în stabilirea strategiilor militare, cât și de a acționa pentru distrugerea căilor ferate, a podurilor și a șoselelor. Un alt obiectiv urmărit în permanență a fost întreruperea comunicațiilor, prin distrugerea rețelelor telefonice. Marele Stat Major elaborase încă din martie 1941 un raport în care se menționa că sovieticii înțeleg să folosească pe scară largă agenți lansați în spatele frontului cu scopul de a produce panică în rândul populației³³. În vederea capturării spionilor și a parașutiștilor sovietici, autoritățile române au acționat utilizând aviația și jandarmeria. Inspectoratul General al Jandarmeriei supraveghea, prin intermediul Jandarmeriei Teritoriale, activitatea elementelor subversive din interiorul țării, care puteau distruge sistemul feroviar și podurile sau luptau împotriva desantului aerian. Pentru capturarea parașutiștilor sovietici, s-au înființat 22 de companii de poliție zonală. Au fost concentrate, încă de la începutul anului 1941, 31 de companii și 8 plutoane de poliție, în subordinea

amplasamentele trupelor de grăniceri și ale unităților militare românești de pe malul Prutului. Referitor la dispozitivul unităților sovietice din Basarabia, el a declarat că în fiecare sat de pe malul Prutului sovieticii aveau câte un pichet de grăniceri, fiecare cu un efectiv de 34-36 de soldați, dotat cu câte patru cai, doi câini și un camion cu capacitate de două tone; la Nisporeni se afla artileria antiaeriană motorizată, cu circa 30-40 de piese; la Vărzărești se mai aflau vro 20 de tancuri, foarte vechi, la Ungheni sovieticii aveau un regiment de infanterie, cu o coloană de 60-70 de mașini. Trupele sovietice din apropierea hotarului româno-sovietic nu erau cantonate prin localități, ci prin corturi, pe câmp. Numai grănicerii erau cazați în case. Patrurile de frontieră erau duble: una alcătuită din poliția secretă (G.P.U.) și o patrulă formată din grăniceri. De la alte persoane venite din Basarabia s-a aflat că la Ungheni ar fi existat peste 300 de tancuri și tanchete, camuflate la circa 300-400 de metri în spatele malului stâng al fluviului”. Apud Pavel Moraru, *România și bătălia informațiilor între Prut și Bug (1940-1944)*, Editura Militară, București, 2011, pp. 31-32. Referitor la problema spionajului realizată de sovietici pe parcursul anului 1940 în zona județului Iași Inspectoratul de Jandarmi Iași transmitea către I.G.J. o Sinteză Informativă în care se arăta că „în noaptea de 26 decembrie 1940 au reușit, să treacă Prutul în mod fraudulos, din Basarabia în Moldova, indivizii Grecu Vasile și Corcodel Ioan. Prutul l-au trecut prin dreptul satului Semeni, comuna Golăești, noaptea pe la orele 2. Numiții sunt veniți în România cu misiuni de spionaj din partea sovietelor. Sunt bine echipați, având asupra lor suma de 30.000. de lei dați de Soviete, o busolă și un pistol automat cu 20 de cartușe. La sosire pe malul românesc au mers la casa locuitorului Ion Gogoasă, din comuna Golăești județul Iași, care i-a adus și predat postului de jandarmi respectiv. Au declarat că după ocuparea Basarabiei au fost arestați sub învinuirea de speculă și obligați a face școala de spionaj de la hotel „Palace” din Chișinău. La Prut au fost aduși de către căpitanul Poliacov și căpitanul Vladimirov, care le-au dat și suma de bani de mai sus. Aveau misiunea de a afla unde se găsesc unități militare germane în Moldova și de a duce dincolo acte de ale soldaților germani aflați în Moldova” A.N.I.C., fond Ministerul de Război, dosar 164/1941, *Sinteza Informativă întocmită de Inspectoratul de Jandarmi Iași pentru luna decembrie 1940*, f. 3.

³³S. J. B. A. N., fond Poliția Oraș Buzău, dosar 21/1941, f. 329.

Marilor Unități operative ale armatei. S-au mai mobilizat 12 batalioane operative de jandarmi și Regimentul de jandarmi pedestri. Aceștia din urmă aveau ca îndatorire reținerea militarilor găsiți izolați și supravegherea persoanelor civile care nu se legitimau.

Un rol important în prinderea spionilor și a persoanelor infiltrate pe teritoriul României îl avea și *Corpul Detectivilor*. Acesta făcea parte din structurile Poliției Române și avea ca obiectiv „supravegherea și urmărirea informativă a persoanelor ce periclita siguranța statului, ordinea internă și integritatea statului, precum comuniști, emigranți ruși, agenți ai serviciilor secrete”³⁴. Atât în preajma declanșării războiului, cât și pe parcursul desfășurării acestuia, S.S.I., în colaborare cu alte instituții cu rol informativ³⁵, elabora un *plan general de informații anual*. Planul putea fi modificat oricând de către conducerea Serviciului, în funcție de noile situații care apăreau atât pe front cât și pe plan intern.

Pentru eficientizarea acțiunilor s-a elaborat și un *plan de căutare a informațiilor*³⁶, care cuprindea date de ordin militar, în proporție de peste 80%. La întocmirea planului respectiv a colaborat personalul care aparținea Secției Informații a S.S.I., împreună cu reprezentanți ai Marelui Stat Major. În baza rezultatelor obținute se realiza așa-numitul *plan definitiv de informații*. Planul întocmit era mai apoi aprobat de conducerea Marelui Stat Major și transmis Serviciului Special de Informații pentru a fi pus în aplicare. Șeful *Secției Informații* din cadrul S.S.I. și conducerea Marelui Stat Major cunoșteau în detaliu planul, în baza căruia prezentau, constant, informări Mareșalului Antonescu. Astfel, se cunoștea exact activitatea armatelor sovietice. S.S.I. a colaborat și cu Ministerul Afacerilor Străine în vederea obținerii de informații de ordin militar, economic și politic, în preajma declanșării operațiunilor contra U.R.S.S.

Conform unor estimări realizate de către autoritățile române înainte de declanșarea conflictului, sovieticii ar fi dispus de peste 20.000 de parașutiști

³⁴ Vasile Bobocescu, *Istoria poliției române*, Editura Ministerului de Interne, București, 2000, p. 288.

³⁵ Pe parcursul războiului pe lângă informațiile oferite de către Serviciul Special de Informații un rol important în stângerea, prelucrarea și prezentarea sub forma unor sinteze informative adresate Președinției Consiliului de Miniștri îl mai aveau și Direcția Generală a Poliției și Jandarmeria Română.

³⁶ *Planul de Căutare a Informațiilor* se elabora având la bază problemele zonei respective. În plan se prevedeau atât mijloacele de punere în aplicare cât și rețeaua ce urma a fi folosită.

amatori³⁷, dar din rapoartele serviciilor speciale românești rezulta că aceștia nu fuseseră folosiți până în acel moment. Informațiile obținute erau transmise de către Marele Cartier General, urgent, unităților militare. Pentru a fi mai eficienți în prinderea spionilor și a parașutiștilor sovietici, reprezentanții statului român au hotărât, pe parcursul anului 1941, „înființarea, organizarea și funcționarea unităților de infanterie aeriană în cadrul aeronauticii militare”³⁸. Decretul lege, emis de mareșal, cu privire la infanteria aeriană, făcea referire la unități de parașutiști organizate pe companii, batalioane și regimente. În baza acestui decret, Subsecretariatul de Stat al Aerului, coordonat de Gheorghe Jienescu, a elaborat o *Notă studiu asupra posibilităților de formare a unui corp de parașutiști*. Despre adoptarea acestui model de organizare al aviației române, Marele Cartier General român aprecia că preluarea modelului german a dus la „câștigarea spațiului aerian, neutralizarea rezervelor strategice inamice, avantaje ce au deschis calea spre victorie”³⁹. Informațiile transmise de S. S. I. despre situația parașutiștilor sovietici menționau că în U.R.S.S. se acorda o mare atenție unităților de parașutiști și transporturilor aeriene, al căror număr crescuse. Autoritățile considerau că parașutiștii reprezentau o armă de elită, un grup de oameni care trebuie să aibă o pregătire militară de excepție și conștiința actului de sacrificiu⁴⁰.

Acțiunile desfășurate de spioni și cele ale brigăzilor de debarcare aeriană, folosite pe toată durata conflictului, au dus la eficientizarea atacurilor de pe frontul de est. Astfel de brigăzi au activat în zona graniței cu România, dar și în alte zone, precum Crimeea sau zona petroliferă din U.R.S.S. La începutul războiului, sovieticii acționau cu 11 brigăzi de debarcări aeriene. Unii dintre parașutiști fuseseră instruiți în cadrul școlilor existente la Erevan și Batumi.

Trebuie menționat și faptul că pe parcursul lunii august a anului 1941, la Moscova, au avut loc negocieri secrete între reprezentanții guvernului sovietic și cei ai Marii Britanii, referitoare la acțiunile comune de spionaj împotriva Germaniei și aliaților ei. În documentul semnat la 30 septembrie 1941 se prevedea printre altele că serviciile secrete ale celor două țări să își acorde

³⁷ Colonel Mircea Tănase, *Salt în istorie. Parașutiștii din România în anii celui de al doilea război mondial* Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 2003, p. 74.

³⁸ *Ibidem*, p. 51.

³⁹ Dr. Valeriu Avram, *Germanii în aeronautica română*, Editura Comunicator Impex, București, 2004 p. 188.

⁴⁰ Alin Spănu, *Parașutiștii sovietici în România. Grupa lansată în județul Iași la 24 iulie 1941*, în „Acta Moldaviae Meridionalis”, Anuarul Muzeului Județean Ștefan cel Mare, Vaslui, XXVIII- XXIX, vol. II, p. 222. (în continuare *Parașutiștii sovietici în România*).

asistență reciproc. „Această asistență va include procurarea de documente, procurarea și introducerea de materiale și de stații de radio în teritoriile respective. Organizațiunile britanică și sovietică își vor acorda întreaga asistență pentru realizarea comunicațiilor. Autoritățile britanice și sovietice vor schimba orice informație care poate fi folosită în activitățile subversive. De asemenea, autoritățile britanice și sovietice vor face schimb de informații priviind dezvoltarea mijloacelor tehnice și a metodelor de sabotaj. Britanicii și sovieticii își vor acorda sprijin reciproc pentru stabilirea legăturilor cu structurile lor din zonă și pentru introducerea agenților lor în țările balcanice”⁴¹.

Acțiunile aviației române aveau ca obiectiv contracararea operațiunilor aviației sovietice care vizau urmărirea mișcării trupelor germano-române în zona de graniță, depistarea obiectivelor strategice, ce fuseseră declanșate anterior chiar atacurilor de la 22 iunie 1941⁴², efectuarea de bombardamente, răspândirea de manifeste cu rol propagandistic etc. Conform planurilor tactice, elaborate de către autoritățile române, încă de la sfârșitul anului 1940, aviația militară română trebuia să răspundă unor execuții prompte și adaptate nevoilor, având în organica sa totalitatea elementelor necesare exercitării rolului ca armată de luptă principală⁴³.

Prin documentul „Instrucțiuni numărul 2000“, elaborat de Statul Major al Aerului și de Subsecretariatul de Stat al Aerului, în 1941, aeronautica militară română a fost reorganizată, înființându-se două organe de coordonare și control:

⁴¹ Maria Georgescu, Mihai Retegan, S. S. I.-S. O. E. *Jurnal politic(1941-1944)*, Editura Rao, București, 2007, pp. 207-208.

⁴² Acțiuni de survolare a teritoriului românesc în preajma graniței avuseseră loc încă de la începutul anului. Postul de jandarmi Sculeni informa Prefectura Iași, în data de 22 ianuarie, că asupra comunei zburase, cu o zi înainte, un avion cu trei motoare de culoare cenușie și la aripi avea alb și roșu. Acesta a trecut pe deasupra satului Sculeni la o înălțime de 500-600 metri. Același avion a zburat și deasupra satului Frăsuleni, unde grănicerii români au tras cu armele asupra lui. Despre acțiunile aviației sovietice, Jandarmeria Iași menționa în cadrul unui raport din data de 18 iunie. În 17 iunie, a fost găsit de locuitori, pe câmp, în marginea satului Românești, un balon sondă de cauciuc, care avea atârnat un aparat de înregistrare. În material se arăta că în comuna Grajduri fusese descoperit de jandarmi un astfel de balon. Prin acțiunile întreprinse autoritățile sovietice au urmărit cunoașterea sistemului de apărare româno-german, amplasarea exactă a armatelor ce urmau să participe la război și dotarea acestora. În ziua de 14 iunie 1941 sovieticii infiltraseră grupe de spioni. O parte din aceștia au fost capturați în comuna Bosia, iar alții în orașul Pașcani. *Buletin Informativ transmis de către Inspectoratul de Jandarmi Iași în data de 18 iunie 1941 către Corpul 4 Teritorial Iași* Centru de Cercetare și Păstrare, fond, C. 4 Teritorial, dosar 1349, f. 180.

⁴³ Dr. Valeriu Avram, *op.cit.*, p. 185.

Comandamentul Apărării Antiaeriene a Teritoriului, care urma să se ocupe cu apărarea antiaeriană a obiectivelor militare și industriale de pe întreg teritoriu național, și Comandamentul Forțelor Aeriene. Aviația militară română acționa cu: *trei flotile de informații și bombardament ușor a câte două grupuri, iar fiecare grup avea trei escadrile a nouă avioane românești și trei escadrile de legătură, 1 corp aerian cu trei flotile de vânătoare a câte trei grupuri, fiecare grup avea trei escadrile a câte 12 avioane*⁴⁴. Ea era susținută de artileria antiaeriană, compusă din patru brigăzi a câte două regimente, fiecare regiment având trei divizioane a câte 4-5 baterii de tunuri Vickers și Skoda, de 75 mm.

Subsecretariatul de Stat al Aerului și Ministerul de Interne au colaborat pentru stoparea infiltrării spionilor și a parașutiștilor străini. Posturile de jandarmi de pe raza județului au transmis către Jandarmeria Iași mai multe rapoarte referitoare la infiltrări ale spionilor, cum au fost cele din comuna Țuțora. Au existat și cazuri când unii locuitori ai comunelor de graniță ofereau adăpost și hrană spionilor, așa cum a fost în comuna Reditu Mitropolie, unde mai mulți localnici au fost arestați și acuzați de spionaj. Conform serviciilor românești de spionaj, autoritățile din U.R.S.S. își propuseseră să trimită, pe parcursul întregului an 1941, în România, peste 360 de parașutiști⁴⁵. O parte din aceștia urmau să activeze în zona de graniță a județului Iași. Autoritățile de la București au decis ca aceste știri să fie comparate cu informațiile din alte surse și exploatate⁴⁶. Pentru creșterea eficienței operative, I. G. J. trebuia să transmită Marelui Stat Major orice modificare apărută în cadrul Inspectoratelor Regionale de Jandarmi, pe parcursul desfășurării operațiunilor militare. La rândul său, Comandamentul General al Etapelor trebuia să permită jandarmilor, în

⁴⁴ General Platon Chirnoagă, *Istoria politică și militară a războiului României contra Rusiei sovietice (22 iunie 1941- 23 august 1944)*, Editura Fides, Iași, 1997, p. 113.

⁴⁵ Referitor la modul cum trebuia să se acționeze împotriva acestora Inspectoratul General al Jandarmeriei elaborase pe parcursul anului 1941 o Sinteză asupra Modulului de acțiune contra parașutiștilor și a unităților inamice debarcate din avioane în care se specifica că aceste trupe „lansate cu parașute sau debarcate din avioane aceste trupe pot să apară pe neașteptate, aproape în orice timp și pe orice teren. Apariția acestor elemente produce surprindere și demobilizare și poate avea efecte considerabile dacă lupta împotriva lor nu a fost prevăzută și organizată. Parașutiștii pot fi întrebuințați să instige populația la acte de sabotaj sau de revoltă, să informeze comandamentul inamic asupra mișcărilor trupelor noastre, să execute atentate.[...] Spre a obișnui ofițerii și trupa cu modul de intervenție și de luptă contra trupelor inamice aerotransportate se vor face exerciții dese de prindere a parașutiștilor[...] Unitățile vor fi instruite pentru tragerea contra parașutiștilor și avioanelor în momentul aterizării”. *Sinteză asupra Modulului de acțiune contra parașutiștilor și a unităților inamice debarcate din avioane*, A.N.I.C., fond I.G.J., dosar 99/1941, f.100.

⁴⁶ A.N.I.C., fond P.C.M.-Cab. Militar, dosar 375/1941, f.189.

momentul terminării operațiunilor militare, revenirea la atribuțiile avute anterior. Conform ordinelor primite de la Marele Stat Major, Comandamentul urma să înștiințeze Inspectoratul General al Jandarmeriei cu privire la îndeplinirea ordinelor.

Personalul Inspectoratului Regional de Jandarmi avea de gestionat și situațiile în care securitatea populației civile era amenințată cu armamentul din cuiburi de mitraliere sovietice⁴⁷ rămase în zonă. Armamentul abandonat reprezintă un pericol pentru localnici și din cauza faptului că se puteau produce accidente în momentul utilizării necorespunzătoare. În vederea preîntâmpinării accidentelor provocate prin folosirea armamentului „descoperit“, autoritățile au cerut populației să încercuiască zona unde se afla armamentul și să anunțe cel mai apropiat post de jandarmi sau pe reprezentanții armatei.

Pentru supravegherea activității armatelor sovietice în zona Prutului și a Mării Negre, autoritățile germane au solicitat guvernului român instalarea a „două posturi de radio ascultare unul la Iași, altul în Constanța“⁴⁸. Cu toate acțiunile întreprinse, nu s-a putut evita infiltrarea spionilor și raidurile avioanelor sovietice. Autoritățile române au înaintat reprezentanților U.R.S.S. note de protest cu privire la violarea granițelor de către aviația sovietică. Guvernul României a hotărât luarea de măsuri de ordin militar, ca răspuns la aceste incursiuni. Ultimile mișcări ale trupelor române în zona de frontieră din Moldova nu au reprezentat altceva decât măsuri defensive din partea României la mișcările trupelor sovietice.

Acțiunile nu au fost recunoscute de Molotov, ministrul de Externe sovietic. Într-un discurs publicat în „Vocea Poporului“⁴⁹, acesta afirma că „însărcinat fiind de guvernul Uniunii Sovietice trebuie să declar că trupele noastre și aviația noastră nu și-a permis încălcarea granițelor în nici un punct. O minciună și o provocare este și declarația de azi a lui Hitler“⁵⁰. Referitor la atacurile declanșate asupra Iașului, în primele ore ale războiului, martori oculari menționau că acestea au fost de durată și intensitate mare, din zona Sărării putând fi observate flăcările exploziilor și ale tirurilor de artilerie care luminau orizontul. Noaptea, casele de pe dealul de dincolo de Țicău și Tătărași apăreau

⁴⁷ Idem., fond I. G. J., dosar 37/1941, f. 91.

⁴⁸ Cristian Troncotă, Alin Spănu, *op. cit.*, p. 127.

⁴⁹ „Vocea Poporului” a fost unul dintre cele mai răspândite manifeste de către sovietici în primele zile de război. Acest manifest era sub forma unui ziar și cuprindea textul în limba română a declarației lui Molotov, ministru de Externe sovietic, declarație făcută în data de 22 iunie.

⁵⁰ A. N. I. C., fond P. C. M.-Cab. Militar, dosar 341/1941, f. 291.

ca niște siluete negre. Uneori se vedeau sfărâmături de case, de pământ și probabil de trupuri omenești⁵¹.

Reconstituirea rolului și a locului județului Iași în cadrul evenimentelor militare din anii 1941 – 1944 nu ar fi fost posibilă fără a prezenta mai întâi situația militară a țării înainte de izbucnirea războiului. Coștienți fiind de acest fapt, am încercat să oferim celor interesați un succint tablou informațional al nivelului de pregătire a României înainte de declanșarea războiului.

Consequences of Participation in the War on Moldova/Iași County (1941–1944). Soviet Subversive Actions (1941)

The period leading up to the outbreak of World War II was marked by a significant intensification of revisionist actions worldwide. In such a context, the Romanian state authorities paid increased attention to obtaining information through the Secret Service, led by Mihail Moruzov. The Intelligence and Counterintelligence Sections within the service were fully engaged in gathering data and observations or conclusions necessary for political and military decision-making.

Reconstructing the role and place of Iași County in the military events of 1941–1944 would not have been possible without first presenting the military situation of the country before the outbreak of war. Aware of this fact, we have attempted to provide those interested with a brief overview of Romania's level of preparedness before the outbreak of war.

⁵¹ Maria Golăescu, *op. cit.*, p. 12.

În acest număr:

- “În perioada 2025–2026, opt cadre didactice vor participa la trei mobilități internaționale, fiecare axată pe dezvoltarea unor competențe specifice: [...]” (p. 12)

- “Participarea la cursul „Conflict management emotional, intelligence and bullying prevention” din Praga a reprezentat un prilej pentru a descoperi o parte din cultura acestei țări.” (pag. 27)

“Liceul Teoretic „Bogdan Vodă” din Hălăuțești se află într-un amplu proces de transformare structurală și pedagogică, oferind comunității educaționale una dintre cele mai consistente modernizări din ultimii ani.” (pag. 69)

“Există o convingere larg răspândită, rostită cu o siguranță aproape tandră, potrivit căreia omul contemporan ar fi ieșit, în sfârșit, din vârsta miturilor.” (pag. 123)

Articolele reflectă exclusiv punctul de vedere al autorilor, Instituția nefiind responsabilă de modul în care pot fi utilizate informațiile cuprinse în prezenta publicație.

„Ajunsă la cel de-al cincisprezecelea număr, revista „Repere cultural-educative” reprezintă o măturie a maturității instituționale și a consecvenței echipei editoriale. Publicația a devenit o adevărată „marcă identitară” a Liceului Teoretic „Bogdan Vodă” din Hălăuțești fiind un spațiu de reflecție, dialog și valorizare a experiențelor didactice și a acumulărilor științifice.

Structura revistei surprinde, cu rigoare și coerență, direcțiile majore de dezvoltare ale Liceului: deschiderea europeană prin programele Erasmus+, preocuparea constantă pentru calitatea actului educațional, diversificarea ofertei curriculare, modernizarea și digitalizarea instituțională, interesul pentru formarea continuă a cadrelor didactice și integrarea noilor metode de predare și evaluare. De un interes aparte este secțiunea dedicată elevilor, care reprezintă un „spațiu de afirmare” al creativității tinerei generații. Contribuțiile elevilor completează armonios pe cele ale profesorilor, conturând imaginea unei comunități educaționale în care elevul este partener activ al actului formativ.

Textele reunite în paginile revistei reflectă o „școală vie”, dinamică, în care profesorii nu sunt doar transmițători de cunoștințe, ci mentori și formatori de caractere. De aceea, felicit colectivul editorial, autorii și întreaga comunitate școlară pentru această realizare și pentru efortul constant de a demonstra că se poate face educație de calitate în pofida provocărilor cu care s-a confruntat și se confruntă sistemul de învățământ din România.”

Conf. univ. dr. Adrian Vițalaru

„Managementul conflictului, inteligență emoțională și bullying”

„Binele în dar”

ERASMUS +

LICEUL TEORETIC
BOGDAN VODĂ

HĂLĂUCEȘTI
TEL. 0232 717 513
FAX 0232 715 671

www.liceulhalaucesti.ro

Print realizat la

www.pimcopy.ro

ISSN: 2668 - 1196